

Затверджую

Директорка Міжнародного інституту
освіти, культури та зв'язків з діаспорою

НУ «Львівська політехніка»

_____ І.Ключковська

ЗВІТ

**Міжнародного інституту освіти,
культури та зв'язків з діаспорою
Національного університету
«Львівська політехніка»
за 2022 рік**

ЗМІСТ

Вступ	3
I. Звіт про наукову діяльність.....	6
II. Проєкт «Крок до України».....	8
Другий світовий форум українознавчих навчальних закладів «В освіті сила України!»	8
VII Міжнародна науково-практична конференція «Українська мова у світі»	14
Зустріч з Віталієм Портниковим, відомим українським журналістом, публіцистом, письменником	21
Презентація підручника «Ключ до України: міста і люди» учасникам клубу «Мову вчи – не мовчи».....	22
Презентація нового підручника з української мови як іноземної «Спіймай Сковороду»	23
Розмовний клуб «Говорімо українською».....	25
Міжнародні школи україністики «Крок до України».....	29
Проведені семінари	32
Зустрічі в МІОКу у межах проєкту	33
Участь працівників у інших заходах	36
III. Проєкт «Назустріч новій хвилі».....	41
Презентація додатка «Smart Migration».....	41
Панельна дискусія «Українські вимушені мігранти в Європі: допомога діаспори»	43
Панельна дискусія «Виклики ідентичності в час війни. ВПО, мігранти»..	47
Публікації результатів досліджень	50
Зустрічі в рамках проєкту	51
Участь у інших заходах	52
IV. Проєкт «Відкриймо для України українську діаспору»	57
Презентація «Олена Пономарева. У пошуках спільної мови: Україна – Італія»	57
Мотиваційна зустріч «Наталка Панченко. Я дію – перемагає Україна!»...	60
Зустріч із делегацією з Румунії	63
Зустріч-діалог академічної спільноти Львівської політехніки з Оксаною Маркаровою	65
Співпраця МІОКу і СКУ.....	67
Проєкт «Діаспора України»	69

V. Культурно-мистецькі заходи	71
Презентація видання «Мала хронологія мистецьких подій і пам'ятних дат XX століття: Україна – світ»	71
VI. Інші заходи	74
«Її величність книга даруймо!» 2022	74
МІОКу -30	75
Ініціатива перейменування вулиці іменем Богдана Гаврилишина	76
Подання заявок на грантові конкурси	77
Участь працівників МІОКу в інших заходах	77
VII. Співпраця зі ЗМІ	82
VIII. Контент МІОКу.....	85
Додатки	87

ВСТУП

Війна кинула виклик – ми його прийняли, змусивши швидко переорієнтувати напрями діяльності МІОКу в умовах форс-мажору. Діяти швидко, оперативно, інноваційно, змінивши частково цілі і пріоритети, визначені стратегією розвитку МІОКу до 2025 року – така об’єктивна реальність сьогодення, зумовлена новими надскладними умовами. З перших хвилин війни ми розпочали документування заходів самоорганізації світового українства, спрямованих на допомогу Україні, яке згодом переросло в глибоку аналітичну роботу про діяльність окремих громадських українських структур та їхніх організаційних надбудов. Так нам вдалося опрацювати величезний масив матеріалу, узагальнити його та сформулювати фактично Літопис допомоги світового українства перших найважчих місяців війни, що, безумовно, становить неабияку цінність як джерельна база для майбутніх дослідників періоду російсько-української війни, розпочатої 24 лютого 2022 року. Опрацьовано матеріали 48 країн, які висвітлено на ресурсах МІОКу (www.mio.k.lviv.ua)

Нашим ще одним кроком була організація і проведення розмовних клубів «Говорімо Українською» для внутрішньо переміщених осіб (ВПО) як відповідь на агресію росії та на посягання знищити нашу ідентичність. Саме тому МІОК, ставши ще одною ланкою волонтерського руху Львівської політехніки, розпочав цей новий проєкт. Інститут організував та провів два сезони розмовних клубів «Говорімо українською» (29 березня – 17 травня та 4–15 липня загальною кількістю 50 академічних годин). Судячи з резонансу в українських і закордонних ЗМІ та величезної кількості схвальних відгуків від учасників клубу, мети було досягнуто. Загалом понад 800 внутрішньо переміщених мігрантів стали учасниками цих клубів. Партнерами проєкту виступили Департамент освіти і науки Львівської ОДА (перший сезон) та Львівське радіо (другий сезон).

«Ми творимо загін армії, яка працює над утвердженням нашої рідної мови», – таким було ключове гасло XVII Міжнародної літньої школи україністики МІОКу «Крок до України» (18–28 липня 2022 р.). У ній взяли участь представники Австралії, Аргентини, Бразилії, Лівану, США, Грузії, Німеччини, Японії, Казахстану.

Високу оцінку цим мовним проєктам МІОКу дав Уповноважений із захисту державної мови Тарас Кремінь під час візиту до МІОКу (20 вересня 2022 р.).

Це, фактично, реалізація цілей, окреслених в стратегії МІОКу до 2025 року, спрямована на збереження і розвиток національної ідентичності українців за кордоном та російськомовних громадян України шляхом популяризації української мови в Україні та за її межами, розробки навчально-методичного забезпечення з УМІ. Розцінюємо це питання як одне з пріоритетних для держави в умовах війни.

Саме тому візіонерські та футуристичні підходи до поширення української мови у світі було обрано ключовими темами обговорення під час VII Міжнародної науково-практичної конференції «Українська мова у світі» (4 жовтня 2022 р.), яка відбулася у змішаному форматі та зібрала понад 300 учасників із 37 країн світу й найзнаковіших промовців у цій галузі, серед яких Міхаель Мозер, президент Міжнародної асоціації українців, Тарас Кремін, Уповноважений із захисту державної мови, Оріся Демська, голова Національної комісії зі стандартів державної мови (2020–2022 рр.), Йошіхіко Окабе, президент Асоціації українців Японії. Спеціальним гостем конференції був Віталій Портников, відомий український журналіст, публіцист, письменник, телеведучий, аналітик, лауреат Премії імені Василя Стуса (2022), який поспілкувався не лише з учасниками Конференції, але й академічною спільнотою Львівської політехніки.

Проведення сьомої конференції з питань мови засвідчує про системність та послідовність у досягненні завдань і цілей МІОКУ та Львівської політехніки загалом. Така ж системна робота проводилася у наповненні інноваційного комунікаційного порталу «Український освітній всесвіт» шляхом створення нового функціоналу з опцією інтеграції контенту про українознавчі освітні системи за кордоном.

Крім того, відповідаючи на запити освітян, міжнародних діаспорних надбудов – СКУ та СФУЖО, МІОК організував і провів Другий світовий форум українознавчих навчальних закладів «В освіті сила України» (11 грудня 2022 р.), який зібрав представників українських освітніх установ із майже 40 країн світу. Форум відбувся за участю представників Міністерства освіти і науки України та Міністерства закордонних справ України. Результатом Форуму стало напрацювання низки пропозицій до відповідних міністерств та відомств України, а також громадського сектору та міжнародних організацій.

Ще однією вагомою частиною навчально-освітньої роботи є розробка та видання посібника з вивчення української мови як іноземної «Спиймай Сквороду» з нагоди 300-ліття відомого українського філософа. Книга інтегрує знання з української мови і культури України та призначена для широкого загалу українських громадян й іноземців, які вивчають українську мову. Презентація посібника відбулася у переддень уродин мислителя, 2 грудня 2022 р., за участю членів авторського колективу, рецензентів та спеціальної гості – Мирослави Гонгадзе.

МІОК дає відповіді на ще один надзвичайно важливий виклик, перед яким опинилася держава в умовах війни, – мільйони українських біженців зі статусом тимчасового захисту. У цьому контексті було проведено панельні дискусії, а саме: 17 червня 2022 року «Українські вимушені мігранти в Європі: допомога діаспори» (подія присвячена Всесвітньому дню біженців, встановленому ООН) та «Виклики ідентичності в час війни. ВПО, мігранти, біженці» (відбулася 7

жовтня у межах форуму «Соціальний екуменічний тиждень»). Участь у цих заходах взяли освітяни, науковці, представники органів влади, церкви, громадянського суспільства з України та з-за кордону.

Відбулася також презентація безкоштовного мобільного додатка «Smart Migration» (13 травня 2022 р.), до розробки якого МІОК долучився, провівши експертне тестування. Додаток призначений для українських мігрантів у Чехії і набув великої популярності зі збільшенням потоку таких осіб у зв'язку з повномасштабним вторгненням РФ в Україну.

Надалі залишається у полі наукового інтересу МІОКу питання дослідження міграції з України. Цьогоріч започатковано системну комунікацію на постійній основі з Українським культурним товариством Ізраїлю й Інститутом імміграції та соціальної інтеграції Рупінського академічного центру (Institute for Immigration and Social Integration of Ruppiner Academic Center) та закладено основу для майбутнього наукового дослідження «Українські спільноти Ізраїлю». Це дозволить виявити специфіку українських мігрантів до Ізраїлю та окреслити механізми співпраці з державою Україною.

У контексті міжнародної співпраці продовжено взаємодію зі Союзом Українців Румунії (СУР), в рамках якої було підписано договір про співпрацю; відбувся візит команди МІОКу до Бухареста, на міжнародні заходи з нагоди Дня української мови, та візит делегації СУР на чолі з депутатом румунського парламенту Миколою-Мирославом Петрецьким до Львівської політехніки. Відбулася мотиваційна зустріч зі студентами та викладачами Львівської політехніки (7 жовтня 2022 р.).

Серію таких зустрічей продовжила Оксана Маркарова, Надзвичайний і Повноважний Посол України у США – країні стратегічного партнерства нашої держави («Україна – США: дипломатія в час війни», 17 листопада 2022 р.), а також Наталка Панченко («Наталка Панченко. Я дію – перемагає Україна!», 5 жовтня 2022 р.).

Не був поза увагою МІОКу й культурний фронт, оскільки вважаємо, що просвітництво надалі залишається одним із пріоритетів у роботі з молоддю та суспільством загалом. Цей рік ознаменований проведенням двох масштабних подій:

- ✓ презентація творчого доробку Олени Пономаревої, кандидатки філологічних наук, викладачки україністики та міжкультурної медіації в Римському університеті Ла Сап'єнца (la Sapienza), фахівчині з лексикографії, дослідниці, публіцистки (3 червня 2022 р., онлайн)
- ✓ презентація видання «Мала хронологія мистецьких подій і пам'ятних дат ХХ століття: Україна – світ», упорядником якого є відомий історик, теоретик мистецтва, художник Роман Яців, а також панельна дискусія

«Українська культура у пошуках власної ідентичності» за участі провідних культурних діячів України (26 серпня, в Актовій залі Львівської політехніки).

I. Звіт про наукову діяльність

Протягом звітнього періоду в інституті працювало 8 наукових працівників, з яких 1 – доктор наук та 5 – кандидати наук.

Протягом 2022 року працівники МІОКу реалізовували наукову роботу в рамках наукового напрямку «Діаспора та міграційні процеси в українському та світовому вимірах: політологічний, економічний, освітній, культурологічний аспект» відповідно до таких зареєстрованих науково-дослідних тем: «Інтеграція України до глобальної міграційної системи» та «Інноваційні підходи до викладання української мови як іноземної», а також нових зареєстрованих тем: «Актуальні питання викладання української мови як іноземної» та «Українські мігранти за кордоном: інтеграція і громадянство».

За цей рік працівники Інституту підготували та видали: 29 наукових праць, з яких: 4 – підрозділи у колективних монографіях, 3 з яких видані за кордоном; 16 – публікації у виданнях, що внесені до переліку фахових; 1 – у виданнях, що внесені до наукометричних баз даних, решта 8 – матеріали конференцій. Крім того, у 2022 р. було опубліковано результати дослідження «Українці Туреччини: суспільство, ідентичність, майбутнє», а також англійську та турецькомовну версію резюме цього дослідження.

Працівники МІОКу представили 9 доповідей на наукових заходах, у тому числі 7 – міжнародних. За звітний період 3 працівники Інституту взяли участь у закордонному відрядженні (Бухарест, Румунія). Крім того, протягом 2022 р. працівники МІОКу загалом взяли участь у 46 науково-практичних заходах (без доповіді), тренінгах та курсах підвищення кваліфікації.

Протягом звітнього періоду працівниками інституту було організовано і проведено 1 національний та 5 міжнародних науково-практичних заходів, а саме:

- ✓ VII Міжнародну науково-практичну конференцію «Українська мова у світі» (04.11.2022, зареєстр. В МОН України);
- ✓ Другий Світовий форум українознавчих навчальних закладів «В освіті сила України» (11.12.2022);
- ✓ Міжнародну панельну дискусію «Українські вимушені мігранти в Європі: допомога діаспори» (17.06.2022);
- ✓ Міжнародну панельну дискусію «Виклики ідентичності в час війни. ВПО, мігранти, біженці» (7.10.2022); Міжінституційний семінар з

Гданською політехнікою «Працевлаштування українців у Польщі» (13.12.2022);

- ✓ Семінар для вчителів-словесників Стрілківської територіальної громади «Особливості викладання української мови для російськомовних громадян України» (11.04.2022);

Протягом 2022 р. працівники МІОКу підготували та подали 7 заявок для отримання грантів, зокрема від:

- ✓ Українського культурного фонду (подано 3 заявки на проекти: подкасти «ДіасПОРА: знати»; проєкт до 300-ліття Григорія Сковороди «Спіймай Сковороду!»; «Український всесвіт. Віртуальний музей світового українства»);
- ✓ Фонду «Відродження» (1 заявка на проведення розмовного клубу з української мови «Добрий вечір, ми з українською»);
- ✓ Агентства США з міжнародного розвитку (Конкурс «Швидка підтримка спроможностей громадянського суспільства України діяти в надзвичайних обставинах» подано проєктну заявку «Посилення спроможностей, навиків та мотивації молодіжних громадських організацій та студентської молоді Львова в умовах воєнної кризи»);
- ✓ Foundation for Polish Science (спільно з Інститутом наук безпеки Педагогічного університету (Краків, Польща) подано 1 проєктну заявку для проведення дослідження «Security issues of Ukrainian forced migrants' integration to local communities in Poland»).

Ухвалили: звіт про науково-дослідну роботу МІОК за 2022 рік затвердити.

Вважати науково-дослідну роботу МІОК задовільною.

ДОДАТОК № 1

II. Проєкт «Крок до України»

Організовано та проведено:

- **Другий світовий форум українознавчих навчальних закладів «В освіті сила України!»**

11 грудня, Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» спільно зі Світовою федерацією українських жіночих організацій (СФУЖО) та Світовим конгресом українців провели Другий світовий форум українознавчих навчальних закладів «В освіті сила України!». У заході взяли участь високоповажні гості: освітяни та представники української дипломатії. Подія відбулася онлайн.

Вітальне слово з нагоди відкриття Форуму директорка МІОКу Ірина Ключковська почала з невтішних прогнозів Інституту демографії, за якими до 2030 року через війну в Україні залишиться близько 35 млн українців. На думку промовиці, така сумна цифра неодмінно спонукає до дій: «Завдання перше – перемогти. А нам, освітянам, – розбудувати таку систему освіти в Україні та за її межами, щоб ми всі разом працювали для інтересу України».

Наступним взяв вітальне слово ректор Львівської політехніки Юрій Бобало. У своїй промові професор вказав на різницю між першим форумом українознавчих навчальних закладів та невтішною реальністю другого: «У 2018 році Львівська політехніка була рада прийняти українських освітян з 36 країн. Це були шість днів активних дискусій, корисних майстер-класів та презентацій. Сьогодні ми проводимо другий світовий форум, і у фокусі нашої уваги, на жаль, виклики перед українською освітою і в Україні, і за кордоном, спровоковані війною». Свій виступ ректор завершив побажанням плідної дискусії.

З об'єктивних причин Форум не зміг відвідати заявлений у програмі гість – міністр освіти й науки України Сергій Шкарлет. Замість нього з вітанням виступив очільник директорату дошкільної, шкільної, позашкільної та інклюзивної освіти Олег Єресько. Промовець підкреслив, що в умовах війни освітяни мусять берегти правду, яку через знищені українські підручники окупанти хочуть приховати, і продовжувати роботу для України: «Спираючись на досвід наших дітей, що поки вимушено здобувають освіту за кордоном (і скоро повернуться), і на ваші підказки, ми зможемо збудувати нове обличчя української освіти».

Начальниця Управління закордонного українства та гуманітарного співробітництва Міністерства закордонних справ України Інна Огнівець розповіла про плідну співпрацю МЗС України і МОН, завдяки якій педагоги за кордоном отримують актуалізовану інформацію щодо освітніх платформ та навчання за українською програмою. Свій виступ промовиця завершила побажанням: «Головне, що сьогодні об'єднує всіх нас – це необхідність зберегти Україну, мир і безпеку в нашій державі і Європі. Знайти спосіб, аби мир, як Богом дарована цінність, дістався у спадок прийдешнім поколінням».

З поважних дипломатичних причин до події не зміг доєднатися президент Світового конгресу українців Павло Грод. Замість нього з вітальними словами через відеоролик звернувся Стефан Романів, перший заступник президента СКУ й очільник українських громад Австралії. Пан заступник радісно відзначив багаторічну співпрацю МІОКу з Конгресом та висловив надію незабаром зустрітися знову.

Коло вітальних промов завершила Євгенія Петрова, голова Світової федерації українських жіночих організацій. У своїй короткій доповіді промовиця відзначила важливу роль діаспори у підтримці вимушених біженців: «Українські церкви, громади, молодіжні осередки та суботні школи є тим міцним форпостом у діаспорі, який протистоїть асиміляції, плекає любов до України, єднає і втримує українство». Пані Петрова також означила поле питань і викликів, відповіді на які освітянам в Україні та за кордоном варто шукати разом, зокрема і на Форумі.

Підбиваючи підсумки Першого світового форуму українознавчих навчальних закладів, директорка МІОКу Ірина Ключковська презентувала учасникам платформу Український освітній всесвіт як відповідь на запит освітян закордоння. За словами промовиці, цей проєкт був складним і довготривалим викликом для МІОКу, з яким інститут впорався. Пані директорка окремо подякувала творцям та ентузіастам Всесвіту: провідній фахівчині МІОКу Олені Мицько, яка очолила проєкт, педагогам Любові Любчик, Галині Барляк, Оксані Левицькій і Жанні Пасічник. «Український освітній всесвіт – це неоціненна база даних, де зібрано інформацію про перевірені українознавчі осередки, які не потрапили під вплив руського міра».

За програмою, після вітальних промов розпочалася панельна дискусія «Після перемоги: візія української освіти за кордоном». Подію модерувала Оксана Горда, кандидатка філологічних наук і старша наукова співробітниця МІОКу.

Наталія Пошивайло-Таулер, регіональна віцепрезидентка СКУ Австралії та Океанії, розмірковувала над питанням, які проблеми постають перед українськими батьками й дітьми, що вимушено перебувають за кордоном. Промовиця озвучила актуальні статистичні дані щодо кількості школярів, які опинились за кордоном, та їхні колективні виклики. Зокрема головними труднощами у вихованні юних українців є відсутність у закордонних школах предметів «Українська мова, «Українська література» та «Історія України»; наявність російськомовних закладів, які називають себе українськими, але де факто такими не є, і неможливість дітей грамотно застосовувати знання, здобуті за українською програмою, в абсолютно інших освітніх системах. На питання «Як посилити український освітній простір?» пані Пошивайло-Таулер дає низку пропозицій, зокрема на державному рівні сприяти українським освітнім осередкам.

До дискусії включився Олег Єресько. Він коротко розповів, як МОН працює над розв'язанням нагальних питань, зокрема – як в результаті літніх перемовин суботні та позашкільні заклади розробили низку проєктів, до яких запрошували

українських переміщених школярів. Також представник МОН закликав освітян не поширювати приємну для російської пропаганди тезу, що нібито українські школярі за кордоном кинуті напризволяще. Це не так, і всі учні, які повернуться до України, зможуть продовжити здобувати освіту на рідній землі.

Оксана Винницька-Юсипович, почесна консулка Канади в Україні, докторка філософії, поділила свій виступ на три розділи: «Українська мова за кордоном VS руззкій мір», «Українська мова за кордоном: протидія асиміляції» та «Українська мова за кордоном: інтегруємося в освітній простір Європи». У завершальному блоці своєї доповіді пані Винницька-Юсипович запропонувала діяти так: «Програми та освітні матеріали, за якими будуть навчатися українські діти мови, історії та культури, мають бути видані за вимогами держави, в якій будуть використовуватися; вчителі, які навчають і будуть навчати за кордоном, мають пройти педагогічну підготовку та акредитацію тієї країни, в якій навчають. В Європі це все можливо, де є конкретний меморандум, який діє у всіх країнах Ради Європи. Такий підхід означатиме, що діти отримають свідоцтво, сертифікат або відповідну оцінку та запис у документі, виданому загальноосвітньою школою країни, де вони навчаються. Таким чином навчання української та українською буде не щось периферійне, а інтегруватиметься в освітній простір Європи».

Регіональний віцепрезидент СКУ Північної, Південної і Західної Європи, голова Співки українців Португалії Павло Садоха зосередив свій виступ довкола того, як русскій мір працює інституційно. У Європі він представлений фундацією «русскій мір» та державною агенцією «россотруднічество». Через них здійснюється фінансування різних проєктів, завуальованих під «підтримку культурних потреб російських громадян за кордоном», а насправді підкуп пропагандистів та агентів впливу. Часом фінансування відбувається на рівні кафедр університетів, які внутрішньо впливають на думку громадян своїх країн. «Протидіяти цьому можна, підтримуючи зв'язки між українськими та закордонними науковими інституціями через відкриття українських кафедр». Також пан Садоха запропонував створити агенцію українського шкільництва за кордоном.

Віра Коник, регіональна віцепрезидентка СКУ Центральної та Східної Європи, відповідала на питання, як українським школярам уникнути потрапляння у русскій мір за кордоном. За словами промовиці, до російського вторгнення світ ставився до поширення русского міра толерантно, не вникаючи в суть процесу. У виступі пані Коник окреслила функціонування російськомовних шкіл в Естонії: у цих школах відзначають всі радянські та російські свята. Молоде покоління виховують ментально відокремленим від естонського суспільства. Є низка причин, чому батьки з України могли віддати дітей у такі школи, зокрема через власне незнання естонської мови та страх цькувань дітей в естонськомовних закладах освіти. Генерація українців, які народились у незалежній Україні, теж часто віддає дітей у російськомовні заклади. У Талліні створили дві українські школи, де навчання проходить за методом мовного занурення. У інших країнах ситуація різниться. У Молдові, на жаль, майже всі

діти українських біженців скеровані у російськомовні школи. Після початку повномасштабного вторгнення низка європейських країн вирішили вплинути на російськомовні школи: ліквідувати їх чи змінити мову навчання.

Мирослава Керик, історикиня, соціологиня і голова правління Фонду «Наш вибір», зосередила свій виступ довкола питання «Які існують перешкоди для українського шкільництва за кордоном?». Половина українців зі статусом біженця у Польщі – діти, тобто особи віком до 18 років. 200 тисяч таких осіб закріплені у польській системі освіти, а інші мають можливість продовжувати навчання онлайн в українських школах. Через зруйновану інфраструктуру та проблеми з електропостачанням таке навчання для школярів є неефективним і проблематичним. Друга проблема: українські підлітки у Польщі ізольовані від своїх ровесників і друзів, це породжує психологічні труднощі. Рішенням для обох проблем є створення українських шкіл: це оффлайн-навчання за українською програмою та спілкування з ровесниками з України. Ще одне важливе питання – визнання стажу українських вчителів, які навчають за кордоном.

Освітнянка, співкоординаторка освітнього проєкту «Разом», членкиня Управи Союзу українок Франції Любов Любчик коментувала процес фінансування шкіл та потребу школярів у культурно-патріотичному вихованні. За її словами, українська громада за кордоном – визначальний чинник збереження ідентичності. Якщо про ідентичність не дбають батьки, дитина автоматично випадає з українського освітнього простору. Охочих навчатись в українських школах багато, а місць немає. Українці у Франції мають робити все, щоб була змога прийняти українських дітей саме в українські школи. Українська школа Святого Володимира, де працювала пані Любчик, контактує з різними інституціями міста і Церкви. Спільними зусиллями вони шукають приміщення для майбутніх шкіл. За останній рік у Франції з'явилися нові українознавчі осередки, попри різницю у типах, вони мають бути українськими за змістом. «Якщо якісь школи називають себе українськими, але пропонують двомовне навчання, про них варто повідомляти у відповідні органи», – переконана промовиця.

Після панельної дискусії відбулася презентація «Створення мережі ресурсних інклюзивних центрів для освіти дітей українських біженців: на прикладі Португалії». Доктор технічних наук, професор кафедри напівпровідникової електроніки Національного університету «Львівська політехніка» Ігор Островський виступив із пропозицією створення інклюзивно-ресурсних центрів. Такі інституції відповідали б за психологічне консультування дітей та посередництво між португальською школою й українськими школярами.

Форум завершувався розмовами у рамках Світового кафе. Їх модерували, поміж уже згаданих промовиць Любові Любчик й Оксани Левицької, керівниця ініціативи «Вулик ідей. Клуб розумних дітей» (Німеччина) Олена Дубас-Чорнюк і керівниця Центру вивчення та плекання української мови «Зернятко» (Італія) Галина Барляк.

Усі важливі пропозиції, виголошені учасниками Форуму під час дискусії та в рамках світових кафе, увійдуть до Ухвали й стануть інструментами змін.

УХВАЛА

Другого світового форуму українознавчих навчальних закладів «В освіті сила України»

11 грудня, в режимі онлайн відбувся Другий світовий форум українознавчих навчальних закладів «В освіті сила України».

Організаторами проведення цього заходу виступили Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка», Світовий Конгрес Українців та Світова Федерація Українських Жіночих Організацій.

До участі у Другому світовому форумі українознавчих навчальних закладів «В освіті сила України» зареєструвалося 250 осіб з 40 країн світу: Австралії, Аргентини, Великої Британії, Греції, Грузії, Данії, Естонії, Ізраїлю, Індії, Ірландії, Іспанії, Італії, Казахстану, Канади, Кіпру, Латвії, Литви, Лівану, Молдови, Нідерландів, Німеччини, Нової Зеландії, Норвегії, Об'єднаних Арабських Еміратів, Польщі, Португалії, Румунії, Словаччини, Словенії, Сполучених Штатів Америки, Туреччини, Угорщини, Узбекистану, України, Франції, Хорватії, Чехії, Швейцарії, Швеції та Японії.

Під час Форуму відбулася панельна дискусія «Після перемоги: візія української освіти за кордоном» та світові кафе, під час яких учасники обговорили та сформуvalи пропозиції до Ухвали.

У результаті обговорень та дискусій учасники Форуму дійшли висновку про необхідність:

1. Створення навчально-методичного забезпечення з УМІ, враховуючи новітні технології викладання української мови як іноземної для учнів (створення дистанційних курсів, онлайн-проектів тощо).
2. Підвищення кваліфікації педагогів українознавчих шкіл за кордоном.
3. Сертифікації рівнів володіння українською мовою як іноземною.
4. Здійснення заходів щодо інтеграції учнів з України, які прибули після 24.02.2022 р., у діаспорне та освітнє середовище країни проживання.
5. Сприяння взаємодії з батьками щодо використання української мови у щоденній комунікації з дитиною.
6. Розширення доступу до українськомовного освітнього контенту.
7. Напрацювання засад діяльності українознавчих суботніх та недільних шкіл на основі українських національних цінностей.

Учасники Другого світового форуму українознавчих навчальних закладів «В освіті сила України» ухвалили:

I. Звернутися до Міністерства освіти і науки України з проханням:

1. У зв'язку з гострою потребою сертифікації рівнів володіння УМІ завершити процес створення бази тестів, підготовки фахівців (тестувальників та інспекторів), мережі центрів сертифікації та розпочати процес вступу України в ALTE з метою введення української мови як мови сертифікації.
2. Розпочати укладання угод з міністерствами освіти іноземних держав щодо інтеграції української мови в освітній процес середньої освіти.
3. Організувати робочі групи українських освітян з України та з-за кордону з метою напрацювання «дорожніх карт» розвитку української освіти для кожної окремої країни.
4. Напрацювати програми підтримки українського шкільництва за кордоном.
5. Посприяти в отриманні ліцензії на освітню діяльність українських шкіл за кордоном, які працюють за українською програмою, зокрема для українських шкіл такого типу у Польщі.

II. Звернутися до Світової Координаційної Виховно-Освітньої Ради Світового Конгресу Українців з проханням:

1. Реалізовувати спільні культурно-освітні проєкти для українців, які раніше емігрували за кордон та тих, хто приїхав після 24.02.2022 р.
2. Співпрацювати з міністерствами освіти зарубіжних країн щодо запровадження у загальноосвітніх навчальних закладах посади україномовного асистента для полегшення процесу адаптації дітей вимушених переселенців.
3. Координувати роботу українознавчих суботніх та недільних шкіл у всіх країнах.
4. Проводити методичні семінари, тренінги та майстер-класи з метою обміну передовими методиками викладання циклу українознавчих предметів.
5. Розробляти методичні рекомендації для вчителів українознавчих навчальних закладів.
6. Організовувати міжнародні конкурси та творчі змагання для української молоді у діаспорі.
7. Наповнювати портал «Український освітній всесвіт» інформацією про новостворені українські школи у світі.
8. Для протидії російській пропаганді розробити засади діяльності українознавчих суботніх та недільних шкіл, базовані на українських національних цінностях, та здійснювати контент-аналіз навчальних матеріалів.
9. Здійснювати заходи щодо інтеграції учнів з України, які прибули після 24.02.2022 р., у діаспорне середовище.
10. Регулярно звітувати про результати роботи.

III. Доручити Міжнародному інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» спільно зі Світовою Федерацією Українських Жіночих Організацій продовжити:

1. Роботу з модернізації освітнього порталу «Крок до України».
2. Наповнення порталу «Український освітній всесвіт».
3. Працю над створенням підручників та посібників з вивчення української мови як іноземної.
4. Практику проведення міжнародних конференцій з проблем української мови в світі.
5. Організовувати курси та семінари з української мови як іноземної для вчителів діаспори із залученням фахівців з України та з-за кордону.

Надіслати текст Ухвали усім зацікавленим державним і громадським установам України.

• **VII Міжнародна науково-практична конференція «Українська мова у світі»**

4 листопада, напередодні Дня української писемності та мови, Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» провів VII Міжнародну науково-практичну конференцію «Українська мова у світі». У заході взяли участь 300 учасників із 37 країн світу. Офіційними партнерами події стали Світовий Конгрес Українців та Світова Федерація Українських Жіночих Організацій.

Конференція, яка проходила у змішаному форматі, складалася з трьох частин:

- ✓ панельної дискусії «Українська мова як світова: реальна перспектива чи фантазія?», у межах якої учасники обговорили ключові запитання: чи збільшиться запит на українську мову після перемоги України в російсько-українській війні? Чи розширить українська мова сфери свого функціонування у світі? Як поширювати українську мову в Україні та світі?
- ✓ зустрічі зі спеціальним гостем Віталієм Портниковим – відомим українським журналістом, публіцистом, письменником, телеведучим, аналітиком, лавреатом Премії імені Василя Стуса (2022);
- ✓ «світовими кафе» – практичним спілкуванням і обміном думками на тему «Що робити, аби українська мова стала світовою?»

Панельна дискусія відбувалася у відреставрованій Залі Захарієвича Львівської політехніки, академічна атмосфера якої не лише сприяла активним пошукам відповідей на запитання, які ставила панелістам модераторка заходу Оксана Трумко, кандидатка філологічних наук, наукова співробітниця МІОКУ, а й дала можливість учасникам відновити вже призабуті за останні роки відчуття живого спілкування.

У дискусії взяли участь: Тарас Кремінь – доктор філософії, Уповноважений із захисту державної мови, Орися Демська – професорка Національного

університету «Києво-Могилянська академія», перша голова Національної комісії зі стандартів державної мови, Оксана Винницька-Юсипович – Почесний консул Канади в Україні, викладачка Львівського національного університету імені Івана Франка, Міхаель Мозер – професор Віденського університету, президент Міжнародної асоціації українців, Йошіхіко Окабе – президент Асоціації українців Японії, професор Університету Кобе Гакуїн, та Ірина Ключковська – ініціаторка конференції «Українська мова у світі», директорка МІОКу.

Учасників конференції привітав Олег Матвійків, перший проректор НУ «Львівська політехніка», який зазначив: «Зараз, коли на адміністративних будівлях Європи майорить наш прапор, коли наш прапор повертається на деокуповані території, ми знаємо, що найбільшою цінністю для нас є свобода бути тим, ким ми є. І цю свободу нам дає мова, мова, що об'єднує зареєстрованих учасників із 37 країн світу... Я хочу подякувати Міжнародному інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою, який послідовно і неухильно працює над тим, щоб ця конференція забезпечувала тяглість у вирішенні комплексу питань української мови як іноземної». Також із вітальним словом до усіх присутніх звернулися Стефан Романів, Перший віцепрезидент Світового Конгресу Українців, та Ірина Ключковська, директорка Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою.

Основні доповідачі поділилися з учасниками своїми міркуваннями щодо теперішнього стану української мови в Україні й за кордоном, а також спробували спроектувати його на європейське майбутнє нашої держави. Зокрема, професор Університету Кобе Гакуїн Йошіхіко Окабе коротко розповів про історію створення та діяльність Асоціації українців Японії, про стан україністики в своїй країні до і після 24 лютого, а також висловив сподівання на подальшу плідну співпрацю між університетами України та Японії.

Орися Демська, перша голова Національної комісії зі стандартів державної мови, дала професійну оцінку запропонованим змінам до Закону України про громадянство, у яких ідеться про обов'язкове складання іспиту на виявлення рівня володіння українською мовою тих осіб, які набувають статусу громадянина України, впродовж двох років з часу його отримання: «Я підтримую саму ідею, і вважаю, що це великий крок українського суспільства і громадян України до усвідомлення цінності свого громадянства, однак думаю, що такі іспити – з української мови, з історії та Конституції України слід складати не після, а до набуття громадянства, як це відбувається в усіх країнах Європейського Союзу». Що ж до перспектив, які відкриває українській мові статус офіційної мови Європейського Союзу, пані Демська зазначила, що хоч перспективи й очевидні, та при цьому існує дуже багато ризиків – і ми маємо бути готовими прийняти ці виклики: «Для нас критично важливо бути готовими до перемовин не лише в галузі політичній, економічній чи юридичній, але і в мовній. Тому що в багатомовній Європі ми можемо легко загубитися, а цього не можна допустити». Орися Демська також виокремила кілька надважливих складових, які допоможуть українській мові гідно зайняти своє місце серед інших мов ЄС, а це: українськомовні українці (як всередині країни, так і за кордоном), підготовка

вчителів і викладачів української мови в різних країнах Європи, акредитація української мови і сертифікований іспит на визначення рівня володіння українською мовою. «Отже, маленька перспектива великого народу стати членом одного з найвпливовіших політичних союзів ХХІ століття ставить перед нашою мовою великі завдання. Бо тепер ми бачимо, що перехід від державної української мови *de jure* до державної української мови *de facto* це ще не повна перемога, це лише пів шляху», резюмувала пані Демська.

Почесний консул Канади в Україні Оксана Винницька-Юсипович поділилася з учасниками конференції своїми міркуваннями про те, яким чином можна зберегти і забезпечити знання української мови в середовищі діаспори: «Якщо ми хочемо, щоб українська мова поширювалася за межами України, ми маємо докласти максимум зусиль, щоб навчання української мови було акредитовано в країнах, де проживають українці, і щоб в університетах цих країн були програми для навчання вчителів, які будуть вчити дітей». У своїй доповіді пані Почесний консул навела приклади різного розуміння поняття «мова міжнародного спілкування» в Радянському Союзі, ООН та Європейському Союзі й довела, що підхід національної багатомовності, який застосовує ЄС, себе абсолютно виправдовує з трьох причин: 1) це дозволяє окремим мовам зберегти свою позицію показника національної ідентичності; 2) це має значення для функціонування демократії, оскільки надає громадянам відчуття зв'язку через рідну мову; 3) сприяє активності громадян, бо всі рішення, прийняті ЄС, друкуються всіма мовами й «усі мовні версії є однаково юридично дійсні». «Багатомовна політика ЄС – це модель майбутнього. З 23 червня цього року Україна є кандидатом в ЄС. Сьогодні це лише питання часу, коли Україна стане повноправним членом і коли українська мова стане однією з офіційних мов апарату ЄС. Сьогодні нам потрібно говорити не про те, чи може українська мова вийти за межі діаспорного середовища, а радше нам треба розпочати активно обговорювати де, як, коли, з ким, що необхідно зробити, щоб бути готовими до міжнародного спілкування українською», – наголосила Оксана Винницька-Юсипович.

Про стан україністики у світі після початку російсько-української війни та можливість простежити динаміку усіх охочих вивчати українську мову в середовищі іноземців розповів президент Міжнародної асоціації україністів, професор Віденського університету Міхаель Мозер. На думку пана Мозера, ще занадто рано говорити про значний зріст у галузях українознавчих студій у всьому світі, проте у деяких напрямках, таких, наприклад, як славістика, вже можна простежити певні зрушення: акценти з росіяністики поступово зміщуються в сторону україністики. А те, чи зміниться кількість охочих вивчати українську мову в іноземному середовищі та як буде розвиватися україністика у світі далі, залежить від України і від того, «чи стане Україна більш українськомовною, бо без українськомовної України не буде україністики».

Також пан професор навів вельми цікаві результати опитування, проведеного в Австрії: у 2000 респондентів запитали, що мотивувало їх самотійно розпочати вивчення української мови. 25% відповіли, що просто отримують задоволення

від навчання; 23,6% – що хочуть розуміти українців, коли подорожують; 17,7% зазначили, що роблять ця для розвитку особистості; 11,4% – для кар'єри. Для нас, вважає Міхаель Мозер, ці показники означають наступне: 1) ми маємо дбати про те, щоб забезпечити позитивний імідж у світі для всього українського, не тільки для української мови, а й української культури; щоб, вивчаючи нашу мову, іноземці отримували від процесу навчання задоволення; 2) ми маємо працювати над позитивним іміджем самої України, бо мало хто в Європі знає, де знаходиться ця країна, а туризм варто розвивати; 3) економіку і бізнес в Україні необхідно провадити українською мовою, а Україна має забезпечити собі статус надійного міжнародного партнера в робочій сфері. Отже, і освіта, і культура, і праця над іміджем країни є тими факторами, які посприяють становленню української мови як світової.

Про виконання Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та про мовну ситуацію в країні після початку війни на панельній дискусії нашої конференції докладно розповів Уповноважений із захисту державної мови Тарас Кремень. Як зазначив пан Уповноважений, із початком повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України дія Закону значно посилилася, адже люди почали переходити на українську не тільки в професійному спілкуванні, але й у побуті. Окрім цього, починаючи з 16 січня державна мова стала обов'язковою для загальнонаціональних та регіональних друкованих засобів масової інформації, а з 16 липня – для інтернет-видань, інтернет-сайтів та інтернет-магазинів. Також Тарас Кремень наголосив, що разом з тим набули чинності зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення, відповідно до яких Уповноважений має право накладати санкції у вигляді попереджень або штрафів.

Розповів Тарас Кремень про роботу Секретаріату Уповноваженого в умовах воєнного стану, зазначивши, що починаючи з 24 лютого його команда збирає, фіксує, документує і передає у міжнародні правозахисні організації факти мовного геноциду на тимчасово окупованих територіях; виступає на міжнародних конференціях і розповідає про злочини лінгвоциду щодо українців. «Хочу підкреслити, що українська мова перестала бути лише засобом комунікації. Це питання екзистенційності, питання нашої ідентичності. Це те, як ми позиціонуємо себе у світі, самостверджуємось як нація, як великий народ з великим майбутнім. І велика заслуга в утвердженні української мови належить Збройним силам України», – зазначив пан Кремень. Також Уповноважений зазначив, що на регіональному рівні необхідно впроваджувати програми з забезпечення утвердження, популяризації та поширення української мови, а також розширювати мережу безкоштовних курсів, підвищувати якість викладання мови та контроль за дотриманням мовного законодавства.

Підводячи підсумки, Тарас Кремень наголосив: «Думаю, що ті концепти і ті завдання, які стоять перед українською мовою не тільки в Україні, а й далеко за її межами, надихають нас на оптимістичні уявлення, що українська має всі шанси стати мовою міжнародного спілкування. І це буде пов'язано з результатом наших

перемог і на полях битв, і на болях тих битв, де українська мова все ще потребує нашої дієвої підтримки».

Ірина Ключковська, директорка Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою, зазначила, що значний поступ у розвитку української мови розпочався із вторгненням росії на територію України в 2014 р., а ще більше посилюється після 24 лютого 2022 р. із початком нових якісних змін всередині українського суспільства. На думку Ірини Ключковської, станом на сьогодні ситуацію можна оцінити у трьох напрямках: 1) на державній площині це імплементація Закону про мову та нормативно-правових актів, неухильне дотримання яких є потужним стимулом для повнокровного функціонування української мови; це мовна ситуація в Україні, яка прямо і опосередковано вплине на просування української мови за кордоном; 2) функціонування української мови у всіх сферах нашого буття; 3) поширення української мови за кордоном в середовищі діаспори і в середовищі іноземців.

Пані Ключковська зауважила, що на процеси утвердження української мови за кордоном впливають різні фактори: авторитет держави (який зараз як ніколи високий в міжнародній спільноті), наш економічний потенціал та саме функціонування мови в межах держави.

«Найважливіший результат у просуванні мовного питання як всередині країни, так і за її межами – це досягнення певного консенсусу, яке відбулося в українському суспільстві. Різні соціологічні дослідження засвідчують єдність наших співгромадян у твердженні, що українська мова є важливим атрибутом незалежності України, що усі громадяни України повинні володіти державною мовою, усі керівники держави і державні службовці повинні в робочий час спілкуватися державною мовою, а в усіх навчальних закладах більшість предметів мають викладатися державною мовою. Дві третини українців сказали, що вдома розмовляють саме українською мовою і майже три чверті сказали, що рідною вважають українську мову. Також ми всі можемо простежити тенденцію до збільшення кількості мовців українською мовою – з 57% у 2012 році до 76% у 2022 році. Ці цифри ще раз підтверджують консенсус, якого було досягнуто в нашому суспільстві. Але це зовсім не означає, що мовне питання можна знімати з порядку денного. Наше завдання – не допустити руйнування цього консенсусу, а захищати і зміцнювати його. Не забуваймо, що мова є потужним інструментом в арсеналі росії і її гібридній війні проти української незалежності!», – зазначила директорка МІОКу.

Також Ірина Ключковська озвучила низку важливих невирішених мовних питань, над якими потрібно активно працювати всім українцям – як в Україні, так і за кордоном.

За результатами роботи конференції було сформовано Ухвалу, яку буде надіслано у відповідні органи державної влади.

УХВАЛА Конференції

Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою НУ «Львівська політехніка» 4 листопада 2022 року провів VII Міжнародну науково-практичну конференцію «Українська мова у світі». Цьогоріч конференція відбулася у змішаному форматі онлайн (на платформі Zoom) та офлайн (Національний університет «Львівська політехніка»).

Партнерами події стали Світовий Конгрес Українців і Світова Федерація Українських Жіночих Організацій.

У заході взяли участь представники з 38 країн світу (Австралія, Австрія, Алжир, Аргентина, Болгарія, Бразилія, Велика Британія, Вірменія, Греція, Грузія, Естонія, Іспанія, Італія, Йорданія, Казахстан, Канада, Китай, Латвія, Ліван, Молдова, Німеччина, Норвегія, ОАЕ, Польща, Португалія, Сінгапур, Словаччина, Словенія, США, Туреччина, Угорщина, Узбекистан, Україна, Фінляндія, Франція, Швейцарія, Хорватія, Японія).

Учасники з України представляли Бердянськ, Білу Церкву, Вінницю, Дніпро, Житомир, Запоріжжя, Івано-Франківськ, Кам'янець-Подільський, Київ, Кременчук, Краматорськ, Кривий Ріг, Кропивницький, Луцьк, Львів, Миколаїв, Ніжин, Одесу, Острогож, Полтаву, Рівне, Суми, Тернопіль, Харків, Хмельницький, Чернівці, Чернігів, Черкаси, а також низку містечок і сіл.

Загалом у конференції взяли участь представники з 180 організацій. Це викладачі, науковці, вчителі, керівники і члени громадських організацій, журналісти, студенти та ін. Серед учасників конференції – 35 докторів наук і 118 кандидатів наук, що забезпечило високий науковий рівень заходу.

Конференція складалася з панельної дискусії «Українська мова як світова: реальна перспектива чи фантазія?», виступу спеціального гостя – Віталія Портникова, «Світових кафе».

VII Міжнародна науково-практична конференція «Українська мова у світі» засвідчила актуальність обговорення питань, пов'язаних із викладанням та функціонуванням української мови в Україні та світі.

У результаті дискусії учасники заходу дійшли висновку про необхідність:

1. Забезпечення українознавчих шкіл вихідного дня, вищих навчальних закладів України та за кордоном якісними інноваційними навчально-методичними матеріалами з української мови з урахуванням новітніх підходів та технологій викладання.
2. Створення Центрів із проведення сертифікаційних іспитів на визначення рівня володіння українською мовою як іноземною.
3. Забезпечення вивчення української мови для російськомовних громадян України: організація та проведення розмовних клубів, курсів, створення навчальних ресурсів.
4. Проведення заходів із промоції української мови у світі.

Учасники конференції «Українська мова у світі» ухвалили:

3. Звернутися до Міністерства закордонних справ України із проханням реалізувати програму підтримки закордонного українства у частині підтримки зв'язків з українцями, які проживають за кордоном, та забезпечити фінансування, необхідне для функціонування українських шкіл, вищих студій за межами України.

II. Звернутися до Міністерства освіти і науки України із проханням:

1. Забезпечити контроль за виконанням закону «Про функціонування української мови як державної» в освітніх закладах України.
2. Вдосконалити механізми екзаменування осіб: 1) які клопочуть про набуття громадянства України, 2) які потребують визначення рівня володіння українською мовою й отримання сертифіката державного зразка.
3. Запровадити функціонування офіційних курсів для підготовки слухачів і складання іспиту на рівень володіння УМІ.
4. Розпочати процес вступу України в ALTE з метою її прийняття як члена-наглядача до цієї організації.
5. Посприяти реалізації проєктів із вивчення української мови (підручники, онлайн-курси, відеоматеріали, портали з вивчення української мови) та підтримати діяльність українських шкіл за кордоном шляхом допомоги у розробці навчально-методичних матеріалів для циклу українознавчих предметів.

III. Звернутися до центральних та місцевих органів виконавчої влади з проханням ініціювати та підтримати проведення літніх шкіл, семінарів, круглих столів, розмовних клубів і курсів для вивчення української мови й обговорення питань її промоції в Україні та світі.

IV. Доручити Міжнародному інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка»:

1. Продовжити створення навчальних матеріалів з української мови.
2. Поширювати інформацію про заходи, які проводить МІОК.
3. Продовжити наповнення порталу «Український освітній всесвіт».
4. Організовувати літні / зимові інтенсивні мовні курси для української діаспори та усіх, хто бажає вивчати українську мову як іноземну.
5. Продовжити практику проведення міжнародних конференцій з проблем української мови в Україні та світі.
6. Долучитися до створення закладів і центрів в Україні та за кордоном для екзаменування іноземців з УМІ й подальшого надання сертифікатів державного зразка.
7. Надіслати текст Ухвали усім зацікавленим державним і громадським установам України.

- ✓ МІОК опублікував збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної конференції «Українська мова у світі»

До збірника увійшли наукові доповіді учасників конференції. Об'єктом наукового обговорення стали питання функціонування української мови в різних ареалах і сферах, проблеми методики викладання української мови як іноземної, організація навчального процесу в українознавчих осередках у світі, використання новітніх технологій у викладанні, мовна освіта для російськомовних громадян України та мовне законодавство. Збірник призначений для широкого кола науковців, викладачів, аспірантів і студентів.

- **Зустріч з Віталієм Портниковим, відомим українським журналістом, публіцистом, письменником**

4 листопада, в межах VII Міжнародної науково-практичної конференції «Українська мова у світі» відбулася зустріч з Віталієм Портниковим, відомим українським журналістом, публіцистом, письменником, телеведучим, аналітиком, лавреатом Премії імені Василя Стуса (2022). Модерувала подію Оксана Трумко, наукова співробітниця МІОКу, кандидатка філологічних наук.

Основні питання, які порушив журналіст під час зустрічі стосувались української мови та культури: як мова впливає на формування національної ідентичності? Чи зможе Україна стати притулком для українців? Що слід зробити, аби змінити уявлення світу про українську культуру?

Крім того, вагомий акцент у своїй розповіді Віталій Портников поставив на подоланні українцями комплексу меншовартості, який насаджувався російським режимом століттями: «Я вважаю, що нам потрібно говорити не про російське, а про українське. Тому що тільки тоді, коли ми перенесемо акцент на розвиток українського, у нас не буде необхідності задумуватися про долю інших культур і інших мов на українській землі. Все гармонізується, бо сама Україна як держава створювалася як притулок для українців, для тих, хто вважає себе українцями не тільки з етнічної, а з політичної та культурної точки зору. Ми бачимо, який вигляд мають європейські країни. Кожна з них захищає власну культуру і власну культурну ідентичність».

З приводу ідеї створення Європейського Союзу публіцист каже: «Сама ідея Європейського Союзу після Другої світової війни не в тому, що все перемішається і всі будуть розмовляти англійською мовою, а в тому, що рівні права будуть для кожного з народів Європи, для кожної з держав, які будуть плекати свою мову, культуру, традиції; робити можливим розвиток кожного народу у своїй країні».

Після завершення розмови кожен з охочих мав змогу поставити запитання журналістові. Таким чином, студенти Львівської політехніки та представники академічної спільноти університету скористались нагодою отримати відповіді на питання, які вже давно їх цікавили. Варто зазначити, що серед присутніх були і вимушено переміщені особи з Херсону, які розповіли про стан української мови

у місті та подякували Віталію Портникову за його стійку позицію в таких важливих поняттях.

Ірина Ключковська, директорка МІОКу, подякувала промовцю за цікаву розповідь і подарувала «Героїку», посмертну збірку Віри Вовк, української та бразильської письменниці, літературознавиці, учасниці Нью-Йоркської групи, яка захоплювалась працею Віталія Портникова і згадала його у цій збірці назвавши «улюбленим журналістом».

Пам'ятаймо! Українська мова – головний ворог путіна! Плекаймо українське!

✓ **Світові кафе: «Що робити, аби українська мова стала світовою?»**

Тема української мови зараз, як ніколи, на вустах. Аби такий резонанс не згасав до Дня української писемності та мови 4 листопада МІОК провів VII Міжнародну науково-практичну конференцію «Українська мова у світі», де учасники обговорили це питання під час «світових кафе». Це цікавий альтернативний формат обговорення актуальних тем у невеликих групах. Ми створили декілька комунікативних майданчиків, що забезпечило всім учасникам конференції можливість обмінятися досвідом, висловити свої міркування та запропонувати шляхи розв'язання проблеми. Разом ми обговорили питання: «Що робити, аби українська мова стала світовою?».

У дискусії взяли участь учасники з-за кордону та України. Під час розмови порушили питання світової мови, чинників, які впливають на її формування, потреби збереження ідентифікації українців і створення позитивного іміджу України за кордоном, необхідності вдосконалення комплексної політики держави та системної підготовки фахівців, які викладають українську мову. Модератори зафіксували основні тези дискусії, які невдовзі опублікуємо в ухвалі конференції. Це допоможе зробити крок до вирішення актуальних проблем і зміцнить позицію української мови як світової.

• **Презентація підручника «Ключ до України: міста і люди» для учасників мовного клубу «Мову вчи – не мовчи»**

23 грудня, працівниці Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою Оксана Горда (старша наукова співробітниця, к. філол. Н.) та Ольга Руснак (провідна філологиня) презентували у Львівській обласній науково-педагогічній бібліотеці українознавчий підручник «Ключ до України: міста і люди». Видання підготовлене та видане авторським колективом інституту (Ірина Ключковська, Оксана Горда, Оксана Трумко, Наталія Мартинишин, Галина Темник, Ольга Руснак) і призначене для вивчення української мови в іншомовній аудиторії (рівні B2–C1).

Учасниками презентації були слухачі мовного клубу «Мову вчи – не мовчи», який в бібліотеці проводять щоп'ятниці для внутрішньо переміщених осіб. Ініціаторкою клубу є депутатка Львівської обласної ради Звенислава Мамчур.

Презентація відбулася в дуже теплій атмосфері, а презентований підручник викликав неабияке зацікавлення та захоплення в учасників. Слухачі мовного

клубу мали змогу віртуально помандрувати вулицями, площами та кварталами славних українських міст (Києва, Канева, Чернігова, Харкова, Донецька, Полтави, Львова, Луцька, Чернівців, Кам'янця-Подільського, Ужгорода) та Кримом, заново відкрити для себе постаті знакових українців, відвідати цікаві події (фестивалі, виставки, обрядові дійства) тощо. Побачити ці мегаполіси такими, якими вони були до війни. А хтось навіть подумки побував у рідних і близьких серцю місцях.

Захід відбувався напередодні Різдва Христового, тож презентаторки розучили зі слухачами давню гуцульську колядку та святкові віншування, розділили ролі й поставили мінівертеп.

Дякуємо адміністрації і працівникам Львівської обласної науково-педагогічної бібліотеки за запрошення та допомогу у проведенні презентації.

- **Презентація нового унікального підручника з української мови як іноземної «Спіймай Сковороду»**

2 грудня, Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» презентував новий підручник з української мови як іноземної – «Спіймай Сковороду». У заході взяли участь члени авторського колективу, рецензенти та спеціальна гостя – Мирослава Гонгадзе. Подія відбулася онлайн.

Презентація розпочалася хвилиною мовчання на знак вшанування всіх, хто, захищаючи Україну, віддали своє життя. Модератор події Назар Данчишин провів паралелі між натхненним життям Григорія Сковороди у XVIII столітті та незламністю його символів у наш час, констатувавши: «Попри те, що загарбники так наполегливо століттями намагалися привласнити творчу спадщину нашого мислителя, Сковорода незламний, як Україна і її дух».

З вітальним словом до аудиторії звернулася директорка МІОКу й одна зі співавторок видання – Ірина Ключковська. Промовиця наголосила, що московити не можуть вбити чи привласнити собі Сковороду, його слово живить наш народ у часі війни й спонукає шанувати свободу як найвищу цінність. А видання підручника – це теж форма культурного спротиву і боротьби за цінності: «Через вивчення української мови ми пропонуємо молодим людям пройти стежками Сковороди. І, можливо, ця книга заохотить їх пірнути у світ філософа, заглибитися у його думки і зрозуміти: не шукай щастя деінде, воно в тобі. Пізнай самого себе».

Після демонстрації проморолика, слово взяли інші учасники авторського колективу підручника: Оксана Горда, Оксана Трумко, Ангеліна Парашина і Назар Данчишин. Автори здійснили екскурс у світ підручника: прокоментували наявні тексти й завдання, наголосили на важливості удоступнити твори Сковороди для сучасних читачів. Своїми враженнями від роботи з постаттю Сковороди поділилася ілюстраторка видання Ірина Українська: «Сковорода без сумніву може бути одним з наших українських супергероїв. У нього є суперсили

й абсолютно цікавий шлях. Якби він був нашим сучасником, я б хотіла з ним познайомитися».

Про підручник «Спіймай Сковороду» схвально відгукнулися рецензенти: Ганна Швець, докторка педагогічних наук, доцентка кафедри української філології для іноземних громадян Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Тетяна Єщенко, докторка філологічних наук, завідувачка кафедри українознавства Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, і Галина Мацюк, докторка філологічних наук, професорка кафедри загального мовознавства Львівського національного університету імені Івана Франка.

Ганна Швець відзначила вдалу адаптацію текстів Григорія Сковороди: «Мені як дослідниці роботи з художнім текстом в іноземній аудиторії особливо імponує те, що до книги введено художні твори письменника різних жанрів: афоризми, поезії, байки, притчі, діалог. Зрозуміло, що вони певною мірою складні для читачів-іноземців. Автори посібника наблизили твори для іншомовної аудиторії за допомогою доцільних вправ, адаптації, і головне – актуалізували їх через зв'язок із сучасністю і звернення до особистого досвіду читачів і слухачів».

Тетяна Єщенко акцентувала на інноваційності підручника та його гнучкості для студентів різних рівнів володіння мовою: «Цей посібник яскравий, гарно ілюстрований і мега творчо наближений до сучасності. Тут є і типові завдання, і креативні. Учень і студент має вибір, відповідно до своїх зацікавлень і глибини знань».

Галина Мацюк схвалила багатогранність підручника: «Відразу зазначу цікавий сюжет, сформований на базі кількох наративів: життя і творчість Григорія Сковороди, Україна тоді й тепер, Європа, пам'ять про Сковороду. Студентам, які будуть вивчати й удосконалювати свої знання за цим посібником, не буде нудно і нецікаво. Їх завжди веде питання: «А що ж далі?»».

Наостанок із привітальним словом до присутніх звернулась українсько-американська журналістка і відома телеведуча Мирослава Гонгадзе. Промовиця наголосила на важливості боротися за Україну на інформаційному та освітньому фронтах:

«Потреба вивчати й розуміти Україну насправді лише з'являється. Тому таких підручників, які ви зараз створюєте, і які будете створювати у майбутньому, потрібно набагато більше. Досі у вищих освітніх інституціях світу на різних рівнях панувала русоцентрична культура із фокусом на російській мові. Сьогодні настав час, щоб ми змінили цю культуру і переключилися на вивчення української політичної культури, української мови, нашої літератури й музики».

Відеозапис події можна переглянути за посиланням:

<https://www.facebook.com/MIOK.LVIV.UA/videos/1785030688522351>

- **Розмовний клуб «Говорімо українською»:**

- ✓ **Перший етап реєстрації на розмовний клуб**

22 березня проведено перший етап реєстрації на розмовний клуб «Говорімо українською!».

Маємо аншлаг – майже 1000 заявок за три дні! Зареєструвалися люди різного віку та професій. Причому охочі з усіх куточків України.

Дякуємо за активність та інтерес до цього проєкту МІОКу! Ми опрацьовуємо анкети, тож незабаром ви отримаєте детальну інформацію про роботу Клубу.

Мова має значення!

- ✓ **Відбулася робоча зустріч педагогів -волонтерів розмовного клубу «Говорімо українською»**

25 березня, відбулася організаційна зустріч педагогів проєкту.

Разом із командою українців МІОКу проводити заняття слухачам Клубу на волонтерських засадах зголосилися десятки інших досвідчених фахівців – викладачі з університетів Львова, Києва, Тернополя, Харкова, вчителі шкіл і гімназій Львівщини.

Зазначимо, розмовний клуб «Говорімо українською!» МІОК організовує у співпраці із Департаментом освіти і науки Львівської ОДА для громадян України, охочих заговорити українською вільно.

З майже 1000 учасників уже сформовано 40 груп. Серед наших студентів люди з усіх куточків України, різних віку та професій.

Навчання у Клубі розпочнеться 29 березня і триватиме до 17 травня. Дистанційні уроки відбуватимуться двічі на тиждень (щовівторка та щочетверга). Кожне заняття триватиме по 90 хвилин.

Нагадаємо, мета Клубу – шляхом невимушеного спілкування на цікаві теми допомогти учасникам легко подолати мовний бар'єр і навчитися розмовляти українською без проблем. Навчання для студентів цілковито безоплатне.

- ✓ **Розмовний клуб «Говорімо українською!» успішно стартував**

29 березня, на платформі «Зум», відбулася загальна зустріч усіх учасників клубу (зареєструвалися близько 1 тис. осіб) з українцями МІОКу та вчителями-волонтерами, що долучилися до цієї важливої місії – допомогти всім охочим удосконалити свій рівень знання української мови або повністю перейти на українську. А вже 31 березня відбулися перші заняття у групах.

Подією зацікавилися українські та чужоземні ЗМІ. Зокрема, на презентаційній зустрічі були представники бельгійського радіо, а першого навчального дня до МІОКу завітала знімальна група українського телеканалу «Рада». Журналісти взяли інтерв'ю у педагогів та учнів Клубу.

Як зазначає Ірина Ключковська, директорка МІОКу, вивчення української мови є ключовим чинником для формування свідомої нації, яка зможе в майбутньому виплекати Україну без «руського міра».

Присутній на презентації Клубу директор Департаменту освіти і науки Львівської ОДА Олег Паска розповів про нагальну потребу говорити українською мовою, особливо під час війни, та загострив увагу слухачів на важливості Розмовного клубу для тимчасово переміщених осіб.

Не менш цінними для учасників стали слова Назара Данчишина, кандидата філологічних наук, ідейного натхненника Клубу. Міоківець розповів зокрема про те, як у нього виник задум створити цей клуб, а також про розклад і тематику занять.

Зі словом підтримки до учасників звернулася й Оксана Горда, кандидатка філологічних наук, старша наукова співробітниця МІОКу. На думку науковиці, вкрай важливо подолати страх сказати щось неправильно, адже лише завдяки практиці кожен із студентів зможе досягти омріяного результату.

Про технічну частину подальших занять розповів Андрій Яців, заступник директора МІОКу.

Учасники клубу отримали можливість поставити запитання промовцям. Особливо цінним для міоківців було почути слова подяки від студентів, та ще більш емоційними та проникливими стали їхні життєві розповіді, які не залишили байдужим нікого. Серед наших студентів люди різного віку, різних професій, захоплень. Учасники походять із різних куточків України, дехто з них уже не вперше змушений прощатися з рідною домівкою.

Отож період війни, головно її гостра фаза, що забирає щодня десятки, а то й сотні людей, звісно ж, не минув без сліду для учасників нашого клубу. Більшість із них, рятуючи себе та рідних, переїхала до західних областей України, де не припиняє допомагати українській армії. Ці криваві і водночас героїчні сторінки нашої історії стали потужним каталізатором змін у світогляді багатьох учасників. Адже зараз кожен із них об'єднаний спільною метою – заговорити українською вільно, позбутися мовного бар'єру, збудувати здорову націю.

Команда МІОКу висловлює подяку Департаменту освіти і науки Львівської ОДА за допомогу.

Пам'ятаймо! Мова має значення!

✓ Розмовний клуб «Говорімо українською!» завершився

19 травня, на платформі ZOOM, відбулося урочисте вручення сертифікатів найактивнішим студентам розмовного клубу «Говорімо українською!».

На початку березня МІОК поставив перед собою мету – допомогти внутрішньо переміщеним російськомовним громадянам України опанувати державну мову. Заняття відбувалися дистанційно двічі на тиждень (від 29 березня до 17 травня) у сорока навчальних групах. Судячи з резонансу в українських і зарубіжних ЗМІ та величезної кількості схвальних відгуків від учасників клубу, мети було досягнуто: 140 українців отримали свої сертифікати. Партнером проєкту виступив Департамент освіти і науки Львівської ОДА

Мелодія «Ой, у лузі червона калина», яку дзвонами заграли у Михайлівському Золотоверхому монастирі, анонсувала початок зустрічі.

Модерував захід Назар Данчишин, міоківець, кандидат філологічних наук, ініціатор клубу, який розповів усім присутнім, як зародилась ідея, і якого резонансу та поширення всією Україною вона набула.

Символічно, що вручення сертифікатів припало на День вишиванки – свята, яке об'єднало весь український світ. Особливо важливим у контексті цієї події став виступ Тараса Кременя, Уповноваженого із захисту державної мови, який наголосив: «Українська мова – це наш форпост, наш бронежилет, основа успішного майбутнього. Проєкт МІОКу – це проєкт, достойний похвали і оплесків, бо МІОК завжди там, де немає присутності справедливих державницьких рішень».

У своєму слові Ірина Ключковська, директорка МІОКу, зазначила: «Мова – це є наш захист, і особливо тепер ми це розуміємо. Мова – це є наш спротив, спротив століттями, і мова – це є наша зброя, маркер нашої тотожності». Особливо актуальними стали рядки Віри Вовк, зацитовані пані Іриною: «Українська мова – це мова моїх батьків, мого серця, моєї поезії, це є мова мого духу. Немає духу – тіло мертво. Ми хочемо жити, і тому говоримо українською».

З важливим закликом до всіх присутніх звернулися викладачі-волонтери. Галина Хлипавка, старша викладачка кафедри українознавства Львівського державного університету безпеки життєдіяльності, зазначила: «Ми розуміємо, що для перемоги і розбудови України ми маємо утверджувати мову як кордон національної безпеки».

Уляна Буцяк, директорка Тейсарівської гімназії Жидачівської міської ради Львівської області у своєму слові подякувала своїм студенткам за спільні прекрасні моменти: «Я надзвичайно вдячна вам за атмосферу невимушеності і добра, затишку і взаєморозуміння, за добро, за інколи болючі роздуми, за аналітику, за безцінну взаємо підтримку, якою ми збагачували одна одну».

Із теплими, щирими словами звернулися до випускників розмовного клубу Оксана Горда, кандидатка філологічних наук, старша наукова співробітниця МІОКу, та Марія Лизак, молодша наукова співробітниця МІОКу, які також долучились до вручення сертифікатів учасникам.

Важливими для усіх педагогів: і міоківців, і викладачів університетів, і вчителів Львівщини були слова подяки від слухачів. Зокрема, з такими словами звернувся до всіх присутніх Володимир Краснопольський, уродженець Луганщини: «Нехай це свято об'єднує всіх, хто у цей важкий час серцем і душею з Україною. На жаль, мій одяг не відповідає сьогоднішньому святу, тому що моя вишиванка залишилась у Рубіжному. Впевнений, що на наступний рік мені вдасться взяти участь у Ході вишиванок в Луганській області. Віримо у нашу перемогу. Слава Україні!»

Подякувала за шанс перейти на українську Ольга Омельченко, жителька Одеси: «Усе своє життя я розмовляла російською мовою, жила в російськомовному

середовищі, але я – українка і розумію, що мені потрібно знати і розмовляти рідною мовою, тому що я живу в Україні. Розмовний клуб насамперед допоміг мені подолати оцей психологічний бар'єр. Так, я ще роблю помилки, але в мене зникло відчуття страху, в мене виникло бажання читати українську літературу, дивитися українське кіно. Клуб допоміг мені зрозуміти, що всі ми різні, але водночас ми – єдина нація. Це нас єднає, і за це я дуже щиро йому дякую».

Із вдячними словами звернулася до організаторів ініціативи Юлія Єременко, мешканка Харкова: «Я – вчитель математики і директор школи. Мені дуже не вистачало саме розмовної практики, і коли я побачила слова «розмовний клуб», ви знаєте, навіть очі заблищали. Я пишаюся тим, що долучилася до цього проєкту. Тут працює професійна команда. Шановні викладачі, дорогі адміністратори, великий вам уклін. На жаль, я є внутрішньо переміщеною особою і можу сказати, що ці заняття мали психологічно складову, особисто мені вони допомогли переживати не дуже легкі часи, коли ти знаходишся не поруч з рідним містом і вимушений слухати жахливі новини. Чесно кажучи, я шкодую, що розмовний клуб закінчився. І тому, якщо такі проєкти будуть продовжуватися, я залюбки братиму у них участь. Бажаю всім якнайшвидшої перемоги. Все буде Україна!»

Галина Сокіл, вчителька-волонтерка, запропонувала до перегляду відео, на якому її студенти читають культову поезію Володимира Сосюри «Любіть Україну».

На завершення зустрічі знову пролунала пісня «Ой, у лузі червона калина», але вже у виконанні легендарного гурту «Пінк Флойд» та Андрія Хливнюка, соліста гурту «Бумбокс».

Дякуємо кожному, хто долучився до цієї важливої місії. Команда МІОКу висловлює подяку Департаменту освіти і науки Львівської ОДА та усім волонтерам.

Не забуваймо! Мова – на часі. Говорімо українською!

✓ МІОК провів другий сезон розмовного клубу «Говорімо українською!»

З 4–15 липня, МІОК активно долучився до волонтерського руху Львівської політехніки. Цього разу спільно зі Львівським радіо ми провели другий сезон розмовного клубу «Говорімо українською!»

Впродовж двох тижнів усі охочі ВПО зустрічалися з українцями МІОКу в приміщенні «Львівського радіо» для проведення занять і покращення своєї української. Десять занять мали на меті допомогти російськомовним українцям не лише подолати мовний бар'єр чи познайомитися з українською культурою глибше, а й отримати можливість бути почутими, розповісти свою історію, знайти нових друзів та знайомих.

Висловлюємо щиру подяку за ініціативу вельмишановним колегам зі «Львівського радіо», зокрема його директорці Мирославі Лубкович.

Залишайтеся з нами. Далі – більше! Слава Україні!

Якщо не можеш взяти до рук зброї, то робиш якнайкраще те, що можеш, що вмієш. Наш розмовний клуб «Говорімо українською!» для вимушених російськомовних українців мігрантів продовжує жити! На цей раз спільно з Львівське радіо / Lviv Radio та його чудовою командою, яку очолює Мирослава Лубкович! Так звучить моє місто! Так звучить МІОК! Про це розмовляли Ірина Ключковська та Назар Данчишин.

Послухати розмову із цієї зустрічі можна за посиланням: https://www.facebook.com/lviv.radio/posts/1244836389657031?notif_id=1655986476726606¬if_t=page_tag&ref=notif

- **Міжнародні школи україністики «Крок до України»**

Організовано та проведено:

✓ **XVI Міжнародну школу україністики «Крок до України»**

24 січня – 6 лютого, Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» провів XVI Міжнародну школу україністики «Крок до України» в режимі онлайн.

Студентами Школи стали представники української діаспори та іноземці, охочі пізнати Україну, з Казахстану, Німеччини та Японії. Протягом двох тижнів інтенсивного навчання слухачі Школи не лише вивчали українську мову, але й активно практикували мовлення, дізнавалися більше про українську культуру, історію та сучасність.

На XVI Міжнародній школі україністики навчання відбувалось у трьох групах, відповідно до рівнів володіння українською студентами (A2, B2, C1). У програмі Школи були щоденні заняття з української мови, щоденні розмовні практики, майстер-класи, віртуальні екскурсії, дискусійні клуби. Викладали на Школі наукові співробітники МІОКу, серед яких – доктори філософії, автори підручників з української мови як іноземної, наукових публікацій про методику викладання УМІ, зокрема: Оксана Горда, Оксана Трумко, Олена Мицько, Марія Лизак.

У межах Школи студенти відвідали майстер-клас з виготовлення різдвяного павука. Провела його провідна філологиня МІОКу Оля Руснак. Під час майстер-класу слухачі Школи довідалися про традиційне українське ремесло – соломоплетіння, про давній атрибут Різдвяних свят – павука із соломи, познайомилися з легендами та віруваннями, пов'язаними з цим оберегом, дізналися технологію виготовлення та власноруч зробили прикрасу із доступних матеріалів – соломинок для соку.

Не менш цікавим для слухачів Школи був майстер-клас із традиційного пов'язування хустки, який провела наукова співробітниця МІОКу Оксана Галайчук. Вона розповіла студентам про традиційні жіночі та дівочі головні убори українок: вінки, чільця, намітки тощо, ознайомила із звичаями носіння та

сучасним використанням хустки. Учасники майстер-класу навчилися пов'язувати хустку на собі давніми способами з різних регіонів України.

У рамках Школи студенти мали змогу віртуально побувати у стінах головного корпусу Львівської політехніки, відвідати нещодавно відреставровані актову та читальну зали старої бібліотеки університету. Міоківець Назар Данчишин провів екскурсію та розповів студентам про історію заснування вишу.

У форматі дискусійного клубу на Школі відбулася розмова про українське кіно: «Тіні забутих предків». Назар Данчишин ознайомив студентів з історією створення художнього фільму Сергія Параджанова та Юрія Іллєнка, розповів про передумови написання однойменної літературної повісті Михайла Коцюбинського, екранізацією якої є згаданий фільм, та особливості явища «українського поетичного кінематографа».

Після завершення навчання слухачі Школи отримали сертифікати Національного університету «Львівська політехніка» про успішне проходження навчального курсу з української мови Школи «Крок до України».

✓ XVII Міжнародну школа україністики «Крок до України»

28 липня, відбулося закриття XVII Міжнародної школи україністики «Крок до України». Цьогорічна школа Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» стала форпостом в охороні українського мовного і культурного фронту у світі, адже пройшла в умовах війни, яку розв'язала російська федерація на території України та нищить не лише народ та інфраструктуру, а й нівечить українську культуру, мистецтво, слово. Для захисту України від агресора половину внесків учасників Школи організатори передали на потреби Збройних сил України.

У XVII Міжнародній школі україністики «Крок до України», яка проходила з 18 по 31 липня 2022 року, взяли участь студенти з Австралії, Аргентини, Бразилії, Лівану, США, Грузії, Німеччини, Японії та Казахстану, серед яких 10 українок з діаспори, які рішенням Стипендійного комітету Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, на чолі з в. о. Голови СФУЖО Євгенією Петровою, одержали Стипендію імені Анни Кісіль. Слухачі школи навчалися у невеликих групах, відповідно до рівня володіння мовою, та обирали зручний для себе графік навчання.

Викладачами школи були наукові співробітники МІОКу, доктори філософії, автори підручників та посібників з української мови як іноземної, статей з методики викладання УМІ, серед яких: Марія Лизак, Ангеліна Паращина, Оксана Трумко, Назар Данчишин, Олена Мицько. Координувала роботу школи Ольга Руснак, адміністрував – Андрій Яців, заступник директора Інституту.

Студенти прослухали двотижневий інтенсивний курс з української мови як іноземної, у програмі якого: щоденні заняття з української мови, щоденна розмовна практика, дискусійні клуби на культурологічні теми за участю фахівців з літературознавства, мистецтвознавства, фольклористики тощо. Для слухачів

школи була створена віртуальна україномовна платформа для спілкування українською із викладачами та усіма студентами школи під час та після завершення школи.

У межах школи відбувся Дискусійний клуб «Три музи Ігоря Калинця», який провів Назар Данчишин, поет, літературознавець, кандидат філологічних наук. Він ознайомив студентів із життєписом Ігоря Калинця – видатного українського літератора, політв'язня, борця за Незалежність України. Учасники розмови торкнулись питань історії України та української літератури, сьогочасної москво-української війни.

Модераторкою Дискусійний клубу «Сковорода тут і тепер» виступила літературознавиця Ангеліна Паращина. Центральним у розмові був життєпис та тексти українського Сократа. Студенти школи переглянули та обговорили анімаційну біографію філософа, відвідали віртуальну екскурсію Сковородинівкою.

Слухачі школи занурилися в атмосферу традиційної української культури під час Дискусійного клубу «Ой хустино, хустиночко, мережана, шита...», який провела Оксана Галайчук, фольклористка, кандидатка філологічних наук. Студенти з різних країн світу дізналися багато нового про такий обов'язковий елемент українського жіночого одягу як хустка. Зокрема, почули про історію походження, особливості носіння та традиції використання хустки як у давнину, так і тепер. Великий інтерес викликав майстер-клас із зав'язування традиційної української хустки, під час якого студентки самостійно спробували красиво пов'язати голову різними способами: «корабликом» (як на Поліссі), «із гушами» (як на Гуцульщині), «із ріжками», «по-галицьки», із двох хусток різних розмірів тощо.

У межах школи відбувся Дискусійний клуб «Олена Пчілка та українська вишивка». Захід модерувала Оксана Горда, мовознавиця, кандидатка філологічних наук, яка ознайомила слухачів із розмаїтим світом українських візерунків, великою кількістю символів і технік вишивання, регіональними особливостям вишиванок, а також їхньою знаковістю в долі багатьох українців. Велике зацікавлення у студентів викликала інформація про першу колекціонерку українських узорів – Олену Пчілку – та її внесок у збереження народних орнаментів. Говорили і про творчість сучасних дизайнерок, які продовжують життя давнього мистецтва у своїх колекціях та популяризують українську вишиванку у світі.

Церемонію закриття XVII Міжнародної школи україністики «Крок до України» відкрила Наталія Чухрай, проректорка з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків НУ «Львівська політехніка». Пані Чухрай звернула увагу на актуальність роботи МІОКу, особливо в сучасних умовах, у сфері популяризації української мови та культури за кордоном, адже це – один із важливих напрямів міжнародної політики університету.

З вітальним словом виступила Євгенія Петрова, виконувачка обов'язків Голови СФУЖО. Пані Петрова привітала із завершенням навчального курсу слухачів

школи та володарок Стипендії імені Анни Кісіль, заснованої СФУЖО на світлу пам'ять Анни Кісіль – відомої української діячки, Голови СФУЖО у 2018-2020 роках, палкої українки, щедрої меценатки, яка всебічно підтримувала вивчення української мови та культури серед молоді діаспори.

Учасники школи отримали сертифікати про успішне проходження навчального курсу української мови з рук Ірини Ключковської, засновниці Школи україністики «Крок до України», директорки Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою. Пані Ключковська, розповідаючи про важливість проєкту зазначила, що «вивчення української мови сьогодні набуває особливого значення, адже в Україні воюють усі: воїни – на фронті, викладачі – за робочим столом біля комп'ютера, студенти теж долучаються до боротьби в цій війні за нашу ідентичність. Ми разом творимо загін армії, який працює над утвердженням нашої рідної мови».

- **Проведені семінари:**

- ✓ **Семінар для вчителів про особливості викладання української мови для наших співгромадян**

На прохання вчителів-словесників Стрілківської територіальної громади 11 квітня МІОК провів семінар, на якому обговорили особливості викладання української мови для наших співгромадян. Для учителів така інформація є дуже корисною, адже вони планують курси для внутрішньо переміщених осіб, які проживають зараз у громаді.

На семінарі україністи-викладачі МІОКу поділилися своїм досвідом в організації та проведенні розмовного клубу «Говорімо українською!», якій стартував 29 березня. Розповіли про способи поширення інформації про такі волонтерські ініціативи, технічні засоби для налагодження навчального процесу. Викладачі, які працюють з учасниками розмовного клубу, висвітлили особливості роботи в різновікових і різнорівневих групах. Зокрема говорили про методики викладання української мови, теми, які ми обговорюємо, персоналії, про яких хочемо, щоб довідалися наші студенти.

У заході взяла участь Ольга Котовська, представниця Департаменту освіти і науки Львівської ОДА – партнера МІОКу у проведенні розмовного клубу. Пані Котовська розповіла про проєкти Львівщини для внутрішньо переміщених осіб і подякувала вчителям за ініціативу.

Також на семінарі відбувся обмін пропозиціями. Зокрема, освітяни Стрілківської територіальної громади запропонували доповнити програму занять інформацією з історії та географії України.

«Нам треба допомогти українцям Східної та Південної України визначитися з їхньою ідентичністю і працювати разом для перемоги України» – підсумувала директорка МІОКу Ірина Ключковська.

- **Зустрічі в межах проєкту:**

- ✓ **Зустріч з Ларисою Почечун та Тетяною Рєвою**

1 червня, у Міжнародний день захисту дітей з ініціативи МІОКУ відбулася зустріч з освітніх питань. У ній взяли участь Оксана Винницька-Юсипович, почесна консулка Канади у Львові, багаторічна голова SKU-СКВОР (Канада), Віра Коник, регіональна віцепрезидентка SKU у Східній Європі (Естонія), Роман Данилишин, директор Української школи при товаристві «Просвіта» (Аргентина), Роксолана Рахлецька, директорка Української школи «Сонце в долонях» (Німеччина) та представники українського шкільництва за кордоном.

Модерував подію Андрій Яців, заступник директорки МІОКУ. Він зазначив: «Місія МІОКУ є добродіяти для розвитку українських громад за кордоном і, хоча цьогоріч співпраця з українським шкільництвом не є нашим пріоритетом, все ж, ми хочемо презентувати Мультимедійний дидактичний продукт КМ МЕДІА ED PROFI, який, на нашу думку, може стати у нагоді українським педагогам у діаспорі».

Презентували дидактичні матеріали Лариса Почечун та Тетяна Рєва.

Лариса Почечун, співзасновниця ГО «Центр Освітніх реформ «Наші діти», керівниця всеукраїнського освітнього проєкту «Подолання цифрової освітньої нерівності в Україні. Інноваційний прорив» акцентувала на тому, що мультимедійний дидактичний продукт КМ МЕДІА ED PROFI – це сучасні, зручні, доступні для вчителя та учня навчальні матеріали для закладів загальної середньої освіти (мультимедійний веб-ресурс до 7-ми освітніх галузей для 1х; 2х; 3х; 4х класів Нової Української Школи для вчителя і учнів класу та безкоштовне оновлення). Ці навчальні матеріали мають гриф МОН України «Рекомендовано МОН України до використання у початкових класах закладів загальної середньої освіти. (Лист № 1/11-370 від 06.05.2020 р.).

Детально ознайомила учасників зустрічі з дидактичним продуктом Тетяна Рєва, відмінниця освіти України, лауреатка премії «Фонд Сороса», вчителька вищої категорії, учитель-методист; авторка-укладачка навчальних посібників та мультимедійного дидактичного контенту для НУШ; головна редакторка ТОВ «Видавництво Країна Мрій», Видавництва «КМ МЕДІА». Пані Рєва під час презентації навчальних відео акцентувала на мультидисциплінарному спрямуванні матеріалів, зокрема на тому, що вивчаючи, наприклад, рослини-символи України, діти паралельно засвоюють й елементи природознавства.

Опісля презентації відбулося обговорення дидактичного продукту КМ МЕДІА ED PROFI. Оксана Винницька-Юсипович зауважила, що потрібно розуміти, на яку саме аудиторію зорієнтовані навчальні матеріали. Оскільки, зараз за кордоном є дві категорії учнів – ті, які вивчають українську мову як успадковану чи іноземну та ті, які нещодавно виїхали з України та планують повернутися на Батьківщину. Саме для другої категорії презентовані навчальні матеріали будуть корисними. Віра Коник та Роксолана Рахлецька зазначили, що сьогодні через повномасштабну війну, яку розпочала росія в Україні, до Європи виїхала велика кількість українських учнів, тому продукт КМ МЕДІА ED PROFI можна успішно

використовувати під час роботи з цими дітьми. Зацікавився начальними матеріалами й Роман Данилишин, він підкреслив, що особливо корисними для його школи є відео для вивчення літер, читання.

Наприкінці зустрічі учасники обмінялися контактами для подальшої співпраці та комунікації. Сподіваємося, що вона буде плідною та успішною.

✓ Зустріч команди МІОКу з колегами з Проєктного офісу Львівської політехніки

7 червня, відбулася зустріч команди Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою з колегами з Проєктного офісу Національного університету «Львівська політехніка».

Дякуємо Назарію Андрушаку, керівникові Проєктного офісу та Тарасові Матвійчуку за змістовну та цікаву розмову – обговорили широке коло питань з активізації проєктної діяльності в науково-дослідницьких напрямках Інституту, грантової підтримки важливих освітніх ініціатив, шляхів посилення проєктних компетенцій та різних форматів майбутньої співпраці.

Спільно плануємо наступні кроки для досягнення поставлених цілей!

✓ Зустріч з міністром освіти та науки України

25 серпня, на запрошення Департаменту освіти та науки Львівської обласної державної адміністрації працівники МІОКу взяли участь у зустрічі з міністром освіти та науки України.

Ірина Ключковська, директорка МІОКу, ознайомила присутніх із основними напрямками діяльності установи. Директорка зазначила, що діяльність МІОКу – це завжди відповідь на запит та виклики. МІОК реалізовує проєкти базуючись на ухвалях міжнародних симпозіумів, конференцій та форумів. Сьогодні інститут реалізовує низку інноваційних проєктів, які є дуже важливими та корисними для освітян в умовах війни та пандемії. Олена Мицько, провідна філологиня, презентувала проєкти: портал «Український освітній всесвіт» – майданчик для комунікації освітян та інтерактивна карта українських освітніх закладів у світі та освітній портал «Крок до України» для охочих вивчати українську мову як іноземну (УМІ). Із підручниками з УМІ («Ключ до України: міста та люди», «Образки з Лесиноного життя», «Крок 1», «Крок 2») створеними у МІОКу, учасників зустрічі ознайомила Оксана П'ятковська, заступниця директора, а також презентувала літню школу «Крок до України» з вивчення УМІ й українознавства та розмовний клуб «Говорімо українською» для внутрішньо переміщених осіб.

Приємною несподіванкою стало вручення Ірині Ключковській подяки Львівської обласної державної адміністрації.

✓ Зустріч з Тарасом Кременем

20 вересня, в Міжнародному інституті освіти, культури та зв'язків з діаспорою Львівської політехніки відбулася зустріч із Тарасом Кременем, уповноваженим із захисту державної мови, та Уляною Пак, громадською діячкою та депутаткою Львівської міської ради.

Тарас Кремень – частий гість МІОКу. Інститут вже має власну історію співпраці з уповноваженим. Слід пригадати численні зустрічі у форматі онлайн на конференціях, панельних дискусіях, презентаціях, які організовував МІОК. Цього разу спілкування відбулося «наживо». У розмові торкнулися питань зміцнення української мови в зросійщеному середовищі та на територіях, де наразі багато внутрішньо переміщених осіб. Адже МІОК має неабиякий досвід викладання української мови для ВПО.

Як зазначає Тарас Кремень: «Зараз близько 300 тисяч ВПО тільки на території Львівської області з різних регіонів України, з очевидним рівнем володіння державною мовою, зі своїми проблемами і потребами. Близько 80 безкоштовних локацій із вивчення української мови, де волонтери все проводять за свої кошти, за свої ресурси, орендують приміщення, знаходять підручники. Це і є підставою для того, щоб зробити ці курси на постійній основі за рахунок простих управлінських рішень. Це питання державної мовної політики, регіональної мовної політики, утвердження ціннісних речей, за якими ми стоїмо на обороні своїх інтересів. Якби на передовій не стояли освічені розумні люди, переважно українськомовні, тоді всередині тих, хто тримає зброю в руках, був би розбрат і повне непорозуміння. Наші люди з передової читають лекції, пишуть вірші, співають пісень, боронять Україну».

Ірина Ключковська, директорка МІОКу, ознайомила гостей із основними напрямками діяльності інституту та зазначила: «На початку війни ми організували розмовний клуб «Говорімо українською!» До нас зареєструвалось близько 800 людей. Модель нашого розмовного клубу поширилась всією Україною. Згодом ми співпрацювали із Львівським радіо, яке прихистило людей із Півдня і Сходу України. Хоч це і не є нашим прямим обов'язком – допомагати російськомовним переходити на українську мову, адаптуватись в українськомовному середовищі, але під час війни ми всі волонтеримо та часто робимо те, що є поза нашими професійними обов'язками».

Міоківці познайомили уповноваженого із своїми проєктами: порталом «Український освітній всесвіт» – майданчиком для комунікації освітян та інтерактивною картою українських освітніх закладів у світі та освітнім порталом «Крок до України» для охочих вивчати українську мову як іноземну (УМІ). Україністи інституту показали напрацювання у сфері вивчення української мови як іноземної: «Ключ до України: міста та люди», «Образки з Лесиноного життя», «Крок 1», «Крок 2», які стануть в нагоді і російськомовним українцям, які переходять на українську мову.

Під час зустрічі обговорили можливості подальшої співпраці у сфері розвитку та популяризації української мови не лише в Україні, а й за кордоном.

Слід зазначити, що саме у день зустрічі, 20 вересня, Львівська обласна рада на XIV черговій сесії ухвалила рішення «Про затвердження Комплексної програми сприяння функціонуванню української мови як державної у Львівській області на 2023 – 2026 роки».

Уповноважений із захисту державної мови Тарас Кремінь під час виступу на сесії зазначив: «Львівщина була, є і залишатиметься форпостом української мови, культури та духовності». Учасники зустрічі висловили переконання, що МІОК долучиться до реалізації Програми, яка сприятиме створенню умов для всебічного розвитку, функціонування та популяризації української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на території Львівської області, посилить її роль в українському суспільстві як засобу зміцнення державної єдності, захисту національного мовно-культурного та мовно-інформаційного простору.

За його словами, повномасштабне вторгнення росії підтвердило, що боротьба триває і на мовному фронті. Тому ухвалення комплексної програми забезпечить реальні дієві механізми захисту державної мови.

- **Участь у інших заходах:**

- ✓ **Вебінар для наукових працівників МІОКу**

23 травня, відбувся вебінар, який провела Аліна Петрушка, к. н. із соціальних комунікацій, завідувачка відділу наукової бібліографії Науково-технічної бібліотеки НУ «Львівська політехніка», для працівників МІОКу.

Ідею проведення такого заходу висловила Лілія Жук, проректорка з науково-педагогічної роботи та стратегічного розвитку Львівської політехніки, а наукові співробітники Інституту радо підтримали таку пропозицію.

Мета вебінару – підвищення кваліфікації наукових співробітників МІОКу в сфері публікаційної активності в журналах, що внесені до наукометричних баз Scopus та Web of Science.

Під час вебінару працівники МІОКу передусім ознайомилися з новітніми напрямками роботи та можливостями співпраці з науково-технічною бібліотекою Львівської політехніки, зокрема з відділом наукової бібліографії, у контексті консультування та допомоги бібліотеки в пошуку та підборі журналів, що внесені до наукометричних баз Scopus та Web of Science.

В рамках вебінару співробітники Інституту дізналися, як здійснювати верифікацію журналів, виявляти недоброчесні та хижацькі джерела, ефективно обирати журнали для публікації задля досягнення максимального рейтингового показника при звітуванні, оволоділи знаннями щодо особливостей визначення квартилів та процентилів, а також специфіку галузевих індексів Web of Science.

Лекторка продемонструвала різні пошукові системи, первинні та вторинні ресурси; навчила, як здійснювати пошук і підбір галузевої категорії, тематичні аспекти та географічний розподіл журналів для публікацій.

Крім того, учасники дізналися про додаткові можливості, якими забезпечує НУ «Львівська політехніка» своїх наукових співробітників – безкоштовний доступ до баз даних, а також отримали інформацію про способи долучення до цих ресурсів.

На завершення всі учасники отримали спеціально розроблений пакет методичних вказівок та рекомендацій для подальшої роботи.

Науковці МІОКу вдячні Аліні Петрушці за продуктивний та цікавий захід, адже отримані знання стануть корисними в реалізації наукових планів Інституту.

✓ **Україністи МІОКу взяли участь в онлайн-конференції «Перспективи розбудови мережі безкоштовних курсів, розмовних клубів та онлайн-ресурсів з опанування української мови»**

25 травня, у день філолога, команда українців Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» взяла участь в онлайн-конференції «Перспективи розбудови мережі безкоштовних курсів, розмовних клубів та онлайн-ресурсів з опанування української мови», ініційованій Уповноваженим із захисту державної мови. До заходу долучилися представники різноманітних громадських ініціатив з популяризації та навчання української мови внутрішньо переміщених осіб.

Учасники від інституту поділилися досвідом організації та проведення розмовного клубу «Говорімо українською!», який МІОК НУ «Львівська політехніка» успішно провів (29 березня – 17 травня 2022 року).

Назар Данчишин, к. ф. н., науковий співробітник, ініціатор проведення розмовного клубу МІОКу, ознайомив присутніх з концепцією та форматом роботи проєкту та зазначив, що викладачі вирішили проводити заняття у зичливій, невимушеній атмосфері у форматі діалогу, коли немає штучних невидимих бар'єрів між викладачем та слухачем. Це дало можливість слухачам вільно себе почувати, не боятися помилок, а зовсім навпаки – активно долучатися до дискусій. Оксана Трумко, к. ф. н., наукова співробітниця МІОКу, розповіла про методику організації занять, зокрема про два обов'язкові складники занять: мову на практиці та українську культуру.

Тарас Кремінь, Уповноважений із захисту державної мови, підкреслив вагомість та необхідність ініціатив з поширення та утвердження української мови: «Організатори мовних курсів – справжні державники, які своєю діяльністю сприяють захисту конституційних прав громадян України на отримання інформації та послуг державною мовою. За відсутності місцевих програм такі курси відкривають нові можливості для внутрішньо переміщених осіб, кожному, для кого українська мова має провідне значення».

✓ **Команда МІОКу взяла участь у Всенаціональному заході «9 листопада – День української мови в Румунії»**

Команда МІОКу на запрошення Союзу українців Румунії (СУР) у складі І. Ключковської, О. П'ятковської, О. Горди та О. Трумко взяла участь у

Всенаціональному заході «9 листопада – День української мови в Румунії», одному з найважливіших свят української громади. Організатори події запросили міоківців до участі у церемонії відкриття і панельних дискусіях, враховуючи «вагомий внесок Інституту у збереження та популяризацію української мови в Румунії, а також щире відданість Україні та українському народові».

На події були присутні і виступили члени Уряду Румунії, Парламенту Румунії та Верховної Ради України, органів місцевого самоврядування Румунії та обласних військових (державних) адміністрацій України, Посольства України в Румунії, Світового та Європейського Конгресів Українців, представники академічного середовища України та Румунії, церкви, громадських організацій, культурних товариств Румунії, українські біженці. Загалом у події взяли участь понад 500 осіб з різних країн.

Відкриваючи подію, Мирослав Микола Петрецький зазначив: «Народ може відбудувати будь-що, але він не зможе відновити свою мову, якщо вона втрачена. Уже впродовж 30 років українці Румунії роблять все для того, щоб зберігати і передавати рідну мову наступним поколінням. І сьогодні цей захід засвідчує правильність наших дій. Ми засмучені через події в Україні – і це водночас доводить наскільки важливими є мова і культура. Адже ворог нищить не лише інфраструктуру, те, що відбувається в Україні, – це удар по нашій мові та культурі. Тому ми тут маємо зберігати і примножувати надбання українців. Навколо українського народу об'єднаний весь світ, там, де єдність, там сила. Слава Румунії! Слава Україні». Депутат Петрецький також подякував владі та народу Румунії за допомогу Україні, а українцям Румунії – за збереження ідентичності.

Секретар Надзвичайного і Повноважного Посла України в Румунії зазначив: «Важливо, щоб через українську мову світ пізнавав Україну, її цінності та культуру, які ми зараз захищаємо зі зброєю в руках».

Учасники події тепло сприйняли виступ Євгена Чолія, президента організації «Україна 2050», очільника Світового Конгресу Українців 2008–2018, Почесного консула України в Канаді. Пан Чолій сказав: «Українці Румунії належать до народу, який викликає величезну пошану у цілому світі. Одне з найважливіших завдань – це плекати традиції, передавати їх від покоління до покоління. День української мови в Румунії цього року є зброєю проти гібридної війни РФ, яка включає дезінформацію і хоче переконати цілий світ, що українці і росіяни – один народ. Росія чинить геноцид, щоб знищити ідею бути українцем».

Директорка МІОКу Ірина Ключковська зазначила: «Ми з України. Ми як громадяни України приїхали, щоб подякувати Румунії, румунам, панові Петрецькому за те, що ви з нами. Ви – наші друзі легені, без яких Україна не могла б дихати. Карта повітряних тривог була сьогодні червона. А це означає, що ми були змушені покинути домівки, класи і піти в укриття. Росія руйнує наші університети, ліцеї, школи... Чому вони руйнують освіту? Бо освіта – це сила, яка робить нас невразливими, сильними, а мова – це зброя».

У межах події відбулися панельні дискусії:

Підтримка України в контексті збройної агресії росії: дії держави та приклади передового досвіду, потреба у відбудові українських міст і регіонів.

Мова як фундаментальний чинник формування людини та консолідації нації. Роль державного управління у популяризації та підтримці державної мови.

Освіта рідною мовою – ключовий вектор захисту національної ідентичності українців у Румунії.

Румунія та криза біженців з України: допомога від міжнародних організацій, громадських організацій та заходи щодо запобігання і протидії торгівлі людьми.

На завершення відбувся концерт, на якому виступили українські художні колективи Румунії, які приїхали з різних регіонів.

У заході взяли участь представники освітніх осередків, в яких викладають українську мову. Користуючись нагодою, міоківці розповіли про свої проекти та подарували шкільним інспекторам української меншини Марамороського і Тіміського шкільних інспекторатів Галені Мікулайчук і Марії Сабо Кондрей підручники «Ключ до України: міста і люди».

Дякуємо СУР та особисто Мирославу Миколі Петрецькому та генеральному секретареві Любові Горват за запрошення, яке є ще одним кроком до зміцнення співпраці.

✓ **МІОК підписав договір про співпрацю з Союзом українців Румунії**

Працюємо – живемо і протистоїмо. Не завдяки, а всупереч вселенському злу, яке посміло вкотре зайти в Україну! Підписали договір про співпрацю з Nicolae-Miroslav Petrețchi, депутатом парламенту, головою Uniunea Ucrainenilor Din Romania. За нами – чудові спільні проекти, перед нами – багато спільної праці. МІОК має за честь бути партнером для українських громад Румунії!

✓ **Участь у Всеукраїнському круглому столі «Духовна та культурна спадщина української діаспори в освітньому процесі сучасної школи»**

17 листопада, працівники Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою взяли участь у Всеукраїнському круглому столі «Духовна та культурна спадщина української діаспори в освітньому процесі сучасної школи». Організаторами круглого столу були Волинський інститут післядипломної педагогічної освіти (ВІППО), Відділ освітньої та інноваційної діяльності ВІППО, Лабораторія волинезнавства ВІППО і Волинська обласна організація Національної спілки краєзнавців України. Учасники події обговорили низку питань, зокрема йшлося про політичний, культурний і духовний феномен української діаспори, її художню та мистецьку спадщину у викладанні шкільних предметів, вивчення постатей відомих діаспорян в контексті шкільного краєзнавства. Зосередили увагу доповідачі й на внеску діаспори в становлення незалежності України та її ролі у протистоянні російській агресії в нашій державі.

Оксана Горда та Оксана Трумко, кандидатки філологічних наук, науковиці МІОКу, у своїй доповіді на тему «Діаспора для України в умовах повномасштабної війни: літопис МІОКу» розповіли про основні напрямки роботи інституту до 24 лютого 2022 року та про діяльність після повномасштабного вторгнення. Зокрема про проєкт «Літопис МІОКу» – текстові матеріали, відео та світлина подій, що відбувалися за ініціативи українських громад у різних країнах світу задля забезпечення військової, гуманітарної, адвокаційної й інформаційної підтримки України і вимушених мігрантів в умовах жорстокої агресії. Як зазначила Оксана Горда, загалом працівники МІОКу зібрали інформацію про допомогу українських діаспорян в у 50 країнах світу (США, Канаді, Аргентині, Польщі, Литві, Естонії, Данії, Німеччині, Хорватії, Італії, Ісландії, Японії, Південній Кореї, Чилі, ОАЕ, ПАР та ін.) й окремих великих містах (Чикаго, Вашингтоні, Нью-Йорку). Також доповідачки розповіли про презентації, зустрічі, панельні дискусії та конференції, які ініціював МІОК для обговорення питань, пов'язаних із вимушеними мігрантами, збереженням ідентичності, мовною освітою діаспори та російськомовних громадян України тощо.

- ✓ Міжнародному симпозиумі «Соціокультурний дискурс глобалізованого світу: наука, освіта, комунікація» (15 березня, м. Київ)
- ✓ X Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми вищої професійної освіти» (20 квітня, м. Біла Церква)
- ✓ Міжнародній науково-практичній конференції «Освітній процес у вищій та шкільній освіті у воєнний час: інтеграція України до Європейського простору вищої освіти (ЕНЕА) через призму європейських моделей освіти TeLSAC та PERFORMER» (4-5 травня)
- ✓ Мандрованій конференції на честь 300-ліття Г. Сковороди у Криворівні (Івано-Франківщина, вересень)
- ✓ Конференції «Ukrainian Studies Go Global», яку організував Фонд Президента України з підтримки освіти, науки та спорту (3 листопада)
- ✓ II Міжнародній науково-практичній конференції «Міжкультурна комунікація в контексті глобалізаційного діалогу: стратегії розвитку» (25–26 листопада м. Одеса, онлайн).

ДОДАТОК №3

III. Проєкт «Назустріч новій хвилі»

Організовано і проведено міжнародні заходи:

- **Презентація додатка «SMART MIGRATION»**

13 травня, відбулася онлайн-презентація мобільного додатка «Smart Migration», призначеного для українських мігрантів у Чехії. Подію організував і провів Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» (МІОК) спільно з Європейським Конгресом Українців (ЄКУ) та організацією «Українська ініціатива в Чехії». Партнери презентації – Міністерство праці та соціальних справ Чеської Республіки, Світовий Конгрес Українців (СКУ), Світова Федерація Українських Жіночих Організацій (СФУЖО).

Ірина Ключковська, директорка МІОКу, під час офіційного відкриття події наголосила: «Невипадково презентація відбувається у «Львівській політехніці» – університеті, в якому один з найважливіших фокусів спрямований на сферу ІТ, підтримку стартапів. Саме тут є глибоке розуміння значущості проєкту «Smart Migration», до експертизи якого було запрошено наш Інститут. Зазначу також, що важливість цієї зреалізованої ініціативи зростає у зв'язку з величезною кількістю переселенців з України, які змушені виїхати в різні країни світу (згідно з даними ООН, понад 6 млн українців виїхали за межі України) через війну. Розглядаємо мобільний додаток як створену у Чехії модель, яку можуть використати інші країни, наповнивши її своїм контентом».

Вітаючи учасників заходу Лілія Жук, проректорка з науково-педагогічної роботи та стратегічного розвитку Національного університету «Львівська політехніка», зазначила: «Час, у якому ми живемо, ставить нові виклики та потребує від нас ефективних рішень у відповідь. І додаток «Smart Migration» – це якраз така відповідь на актуальне питання – хвилі вимушеної міграції українців до Чехії. Водночас застосунок є зразком для сусідніх країн, до яких прямують небачені раніше кількості українських шукачів притулку, і прикладом того, що сучасні цифрові технології допомагають швидше та простіше пристосуватися до умов нової для мігрантів країни. Дуже приємно та почесно для Львівської політехніки, що саме МІОК спочатку став учасником тестування цього додатка, а тепер презентує його широкому колу користувачів. Впевнена, що цей застосунок виявиться корисним для великої кількості українців у Чехії та покращить їхнє перебування у цій дружній країні».

Богдан Райчинець, голова ЄКУ та ГО «Українська ініціатива в Чехії», передусім подякував за допомогу МІОКу в реалізації проєкту Smart Migration, а також підкреслив, що додаток досі перебуває у процесі доопрацювання. Очільник ЄКУ висловив сподівання, що в майбутньому застосунок стане технологічною базою для організацій з інших країн, що допомагають українським мігрантам.

Презентував додаток учасник команди-розробників Ян Шрот, представник Карлового університету (Прага), експерт із питань міжнародної міграції та керівник проєктів при МОМ, ОЕСР, УВКБ ООН. Автор окреслив основну мету

додатка, описав його структурні елементи та відповідно продемонстрував кожен підрозділ і способи його використання. Також Ян Шрот розповів про переваги, які для мігрантів відкриває «Smart Migration».

Практичне значення запровадження додатка «Smart Migration» виокремила Ольга Воячкова, представниця Міністерства праці і соціальних справ Чеської Республіки: «Я працювала з українськими мігрантами від першого дня, коли вони почали приїжджати до Чеської Республіки. Я допомагала їм як волонтер і бачила усі проблеми, які турбували українських біженців. Було стільки запитань, стільки запитів, що я не була у змозі на усе відповідати. Тому з появою цього додатка нам стало значно легше».

Працівники МІОКу, долучені до реалізації цього проєкту, зокрема до тестування додатка, говорили також про важливий ґрунтовний підхід, що використали автори для розробки застосунку. «Мені подобається цей додаток не лише тим, який він зараз є, але й тим як саме його розробляли. Адже спочатку це була ініціатива наукового співтовариства за фінансування наукової інституції та університету. Й це сталося до того, як почалася широкомасштабна війна в Україні і появи великої хвилі мігрантів. Тобто це краще, коли люди не просто намагаються загасити пожежу, а коли цілеспрямовано спокійно працюють над тим, що потрібне. І ще тут важливо підкреслити, що були об'єднані зусилля і державних установ, і громадського сектору і наукових інституцій», – наголосив Юрій Марусик, науковий співробітник МІОКу.

«Так, звісно, синергія наукових середовищ, державних структур і мігрантських організацій, – усе це є запорукою того, що фінішний продукт буде мати практичну цінність для цільової аудиторії. Доказом цього є той факт, що за дуже короткий термін після релізу цього застосунку ним уже користуються понад п'ять тисяч осіб. Ще один важливий аспект – професійно побудована стратегія з реалізації проєкту – ґрунтовна робота з усіма стейкхолдерами, із цільовою аудиторією, з експертними середовищами. Також бачимо, що продукт має великий потенціал до масштабування. Хочемо подякувати команді проєкту і зазначити, що для нас із колегами це була велика приємність працювати з вами і цікавий досвід долучитися до експертизи цього додатка. Ми надалі намагатимемося проводити роботу з популяризації цього застосунку, щоб він досягав своїх цілей», – зазначив Андрій Яців, заступник директора МІОКу.

Дискусія та запитання переважно стосувалися стратегічних короткотермінових та довготермінових планів, зокрема розробки версії для IOS, планів розширення співпраці з іншими державними установами України, можливостей застосування платформи в інших країнах (передусім Польщі, Португалії, Італії), а також розробки вебверсії.

Завершуючи захід, Ірина Ключковська висловила вдячність Чеській Республіці за те, що ця країна гостинно відчинила свої двері для українців, які потребують притулку і прихистку. Очільниця МІОКу, що для цього працюють як державні, так і недержавні структури. «Дякуємо вам, чехи, за те, що ви є з нами у цей надскладний, трагічний, але й водночас героїчний час. Дякуємо вам, шановні

розробники, за те, що ви подбали про реалізацію імміграційної політики Чехії і так вдало створили цей додаток. І дякуємо вам, пане Богдане Райчинець, за те, що ви, будучи громадянином Чехії, серцем і душею залишаєтеся в Україні і розділяєте наш біль і нашу тривогу. Пишаймося Україною і її героїчною боротьбою».

Відеозапис презентації доступний за покликанням:

<https://www.facebook.com/MIOK.LVIV.UA/videos/3296698130617443>

- **Панельна дискусія «Українські вимушені мігранти в Європі: допомога діаспори»**

17 червня, Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» організував і провів панельну дискусію «Українські вимушені мігранти в Європі: допомога діаспори». Подія присвячена Всесвітньому дню біженців, встановленому ООН на честь біженців по всьому світу задля визнання сили і мужності людей, які були змушені втекти з рідної країни, щоб уникнути конфліктів чи переслідувань. Як зазначає УВКБ ООН, «Всесвітній день біженців висвітлює права, потреби та мрії біженців, допомагаючи мобілізувати політичну волю та ресурси, щоб біженці могли не тільки виживати, але й процвітати. Хоча важливо щодня захищати та покращувати життя біженців, такі міжнародні дні, як Всесвітній день біженців, допомагають зосередити увагу світової влади на тяжкому становищі тих, хто тікає від конфліктів чи переслідувань. Багато заходів, що проводяться у цей день, створюють можливості для підтримки біженців».

Тому МІОК, підтримуючи цю глобальну ініціативу, провів панельну дискусію, присвячену українським мігрантам, які були вимушені покинути Україну у зв'язку із повномасштабним вторгненням росії 24 лютого 2022 р.

Про актуальність та великий інтерес до проблематики, що була порушена на панельній дискусії, засвідчила кількість зареєстрованих учасників – понад 250 осіб із 34 країн. Серед цієї широкої аудиторії були не лише викладачі, науковці, дослідники та експерти з питань міграції, але й представники громадського сектору та державних структур, що пов'язані з прийняттям рішень у цій галузі.

Відкриваючи подію, Ірина Ключковська, директорка МІОКу, підкреслила: «У фокусі панельної дискусії – обговорення безпрецедентної допомоги, яку організовує і надає українська діаспора вимушеним мігрантам, підсилюючи у такий спосіб зусилля країн, що приймають біженців з України. Цей напрям належить до одного із пріоритетних у роботі українських спільнот за кордоном, які чутливо реагують на потреби України, забезпечуючи також військову, гуманітарну, адвокаційну, інформаційну підтримку України в умовах жорстокої агресії росії. Наша мета – обмін найкращими практиками допомоги вимушеним мігрантам, розробка найефективніших механізмів її реалізації, сприяння інтеграції та запобігання асиміляції».

Від імені Національного університету «Львівська політехніка» учасників заходу привітала Наталія Чухрай, д.е.н., проф., проректорка з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків. У своєму виступі вона зауважила, що Львівська політехніка сьогодні теж активно підтримує гуманітарні місії, спрямовані на допомогу внутрішньо переміщеним особам: «Корпуси Львівської політехніки стали прихистком для сотень ВПО, а наші працівники та студенти – активістами, які створили Волонтерський центр збору коштів, продуктів і всіх необхідних речей. МІОК та кафедра української мови успішно реалізували розмовні клуби вивчення української мови. Також при Політехніці працює Центр безоплатної психологічної допомоги та консультаційні центри. Зараз долучаємося до інноваційних розробок та інших можливих ініціатив для допомоги вимушеним переселенцям». Розуміючи важливість усієї допомоги, яку сьогодні надає діаспора українським вимушеним мігрантам та Україні загалом, Наталія Чухрай висловила вдячність за цю величезну працю.

«Питання сьогоднішньої події є актуальним як для України, так і для української діаспори, яка прийняла та опікується мільйонами вимушених переселенців, – підкреслила Євгенія Петрова, в.о. Голови Світової Федерації Українських Жіночих Організацій. – Українське жіноцтво в діаспорі є частиною світового руху та з перших днів російського вторгнення присвятило себе українським втікачам від смертей, каліцтв, катувань, повітряних тривог. Ми знаємо, що 80% з них – це жінки з маленькими дітьми, багато з яких пережили бойові дії, стали свідками звірств російських військових та в стресовому і депресивному стані змушені були переміститися в чужу країну. Тому наша велика шана нашим жінкам у діаспорі, які вдень і вночі підтримують своїх посестер. Щоб українські жінки не стали жертвами торгівлі людьми, СФУЖО підготувала спеціальний відеоролик під назвою «Пастка. Не стань живим товаром». У своєму виступі Євгенія Петрова наголосила, що заснування СФУЖО 1948 року було зумовлене катастрофою на українських землях, потребою в допомозі рідному краю та новим українським емігрантам, серед яких багато вдів і жінок з дітьми, а також надання допомоги у переселенні великої кількості мігрантів. В. о. Голови СФУЖО також висловила вдячність МІОКу за те, що, перебуваючи в безпосередній загрозі життю, працівники Інституту продовжують активну діяльність, проявляють велике зацікавлення в роботі діаспори та реалізують успішні нові проєкти.

Промовцями дискусії стали Сергій Касянчук – директор представництва Світового Конгресу Українців в Україні; Мирослав Петрецький – член парламенту Румунії, голова Союзу українців Румунії; Мирослав Скірка – голова Об'єднання українців у Польщі; Ярослава Хортяні – членкиня Екзекутивного комітету Світового Конгресу Українців (СКУ), голова Комітету з питань членства в СКУ, голова товариства української культури в Угорщині; Роман Руссу – голова Асоціації української молоді в Молдові «Злагода», член борду Національного Конгресу Українців Молдови, адміністратор «Центру допомоги біженцям з України в Молдові».

Модерувала дискусію Оксана П'ятковська, заступниця директора МІОКу. Вона вибудувала розмову за кількома тематичними блоками: опис міграційної картини і першої реакції на неї влади та суспільства країн перебування; громадські ініціативи, успішні практики, а також питання, які ще стоять на порядку денному; можливі сценарії подальшого розвитку українських вимушених мігрантів і проблеми збереження української ідентичності за кордоном.

Сергій Касянчук передусім подякував МІОКу за ініціювання цієї важливої дискусії, наголосивши, що «Сьогодні бракує загального бачення цих проблем. Вже за три місяці набирався величезний досвід, вже ми розуміємо, що працює, а що не працює. І тому важливо це підсумувати. Зібратися разом та почати спільну розмову, щоб зрозуміти, де ми є, які мають бути подальші кроки, де ми встигаємо, а де – не допрацьовуємо». Також голова представництва СКУ в Україні, розповів, що після початку повномасштабної війни СКУ відкрив тимчасовий офіс у м. Перемишль (Польща). Офіс обрав для себе два пріоритетні напрями роботи: перший – допомога Україні, насамперед військовим, другий – гуманітарний блок та допомога українським вимушеним мігрантам. Щодо останнього, то тут СКУ зосередився на роботі у політичній сфері – співпраця з урядами різних країн для запровадження необхідних рішень щодо українських переселенців, а також з українським урядом. Зокрема, серед перших успіхів Сергій Касянчук згадав відкриття у Перемишлі консульського відділу для полегшення проблем з наявністю документів у вимушених мігрантів.

Промовці з Угорщини, Польщі, Румунії та Молдови охарактеризували динаміку в'їзду та кількості українських вимушених мігрантів у своїх країнах, розповіли про законодавчі ініціативи урядів цих країн у допомозі українцям та співпрацю українських діаспорних організацій з державними місіями у цій сфері, а також про сприйняття суспільством вимушених мігрантів.

«У Молдові не прийнято окремого закону щодо тимчасового захисту. Відповідно, усі українці, які прибули сюди внаслідок війни, можуть скористатися загальною процедурою надання притулку, яка є складною і тривалою. Також специфіка Молдови полягає у тому, що вона не має досвіду прийняття біженців, як це існує в інших європейських країнах. Тому їй знадобився час для переходу від локальних ініціатив до загальнодержавного управління цими процесами», – розповів Роман Руссу про особливості Молдови – країни, яка не є членом ЄС та не відповідала загальній риторичі інших учасників.

Представники українських громад з різних країн поділилися власним досвідом започаткування центрів гуманітарної та інформаційної допомоги українським переселенцям. Дискусія також торкнулася й питання майбутнього. Промовці поділилися своїми спостереженнями щодо того, чи повернуться вимушені мігранти до України, чи зберігатимуть свою ідентичність, та розповіли про те, які проблеми залишаються невирешеними.

Так, Мирослав Петрецький розповів про повну підтримку румунської влади, успішну співпрацю румунського парламенту, уряду та органів місцевого самоврядування з українською громадою в Румунії і висловив оптимістичне бачення щодо майбутнього: «Ми маємо українські школи, досвідчених викладачів, відповідне державне фінансування, сприяння влади та суспільства. Нові мігранти, які приїжджають, тісно співпрацюють з нами і активно долучаються до наших заходів».

Ярослава Хортяні згадала також про співпрацю не лише держави та громади, але й з церквою, яка консолідувала зусилля для надання допомоги. Однак, угорська влада взялася підтримувати українців лише через 2 тижні після початку війни, і тому весь фронт робіт на початкових етапах ліг на плечі українських активістів та угорського суспільства, яке, за словами Ярослави Хортяні «склало іспит на відмінно». Попри це, багато питань залишаються не вирішеними. Серед них очільниця українців Угорщини окреслила такі: розвиток українського шкільництва задля збереження української тотожності (є сподівання, що з вересня запрацюють двомовні школи); розвиток центрів гуманітарної допомоги, зокрема у Мішкольці, куди нещодавно прибуло багато українських вимушених мігрантів; формування правильних інформаційних наративів, недопущення російської пропаганди та розколу між українцями та угорцями.

Мирослав Скірка підкреслив, що багато українців, які прибувають до Польщі, переходять на українську, бо реакція поляків на російську мову є ворожою. І це спонукає російськомовних вимушених мігрантів з України осмислити свою мовну ідентичність. Також очільник української громади в Польщі зазначив: «Наша громада докладає зусиль, щоб допомогти українським дітям, які прибули до Польщі, зберегти свою українську ідентичність. Зараз ми працюємо з Міністерством освіти Польщі, щоб ввести таку новелізацію і запровадити українську мову у школах як другу іноземну, створити можливість обирати українську мову для навчання на рівні з англійською чи німецькою. Також працюємо над тим, щоб могли долучати дітей вимушених мігрантів до пунктів навчання української мови, які були відкриті ще до війни для дітей, які належать до національної меншини. Нам важливо, що для створення умов збереження ідентичності новоприбулих дітей об'єднують свої зусилля представники місцевої влади і різних громадських організацій, а також є розуміння та підтримка Міністерства освіти Польщі».

«Проблеми короткострокової перспективи нам вдалося частково полагодити, – підкреслив Роман Руссу, – однак серед актуальних питань в середньо- та довгостроковій перспективі залишаються три: освіта дітей, зокрема нам необхідно збільшити кількість українських шкіл, і ми це питання порушували при зустрічі з Президентом Молдови; працевлаштування – тут необхідне запровадження статусу, подібного до того, що є в країнах ЄС, та робота над системою працевлаштування; інформаційне поле, адже воно дуже вражене російською пропагандою і активним підбурюванням антиукраїнських настроїв у суспільстві».

Підбиваючи підсумки дискусії, Ірина Ключковська наголосила, що «Глобальне українство – це сила, і та інформація, яку ми збираємо про діяльність діаспори для допомоги Україні в умовах війни, лише зайвий раз нас у цьому переконує. Ми сьогодні вкотре переконалися і хочемо, щоб про це знала вся Україна, що немає «українська діаспора» і «Україна», а є – МИ. Діаспора – абсолютно невід’ємна частина нас. Ми є разом, і в цьому наша сила. «руській мір» та війна не тільки тут. Вона перейшла кордони і прибрала інші форми. «руській мір» мімікрує під Україну і тому ми мусимо бути дуже пильні. І якщо ми об’єднаємо зусилля, то вбережемо людей в Україні та за межами України. І хочу запевнити вас, що МІОК взяв на себе важливу функцію солдата. Ми – воїни на місцях, які воюють за те, щоб Україна і діаспора дихали одним повітрям, були руками однієї мами, одним-єдиним цілим».

Переглянути відео із цього заходу можна за покликанням:

<https://www.facebook.com/MIOK.LVIV.UA/videos/560847208977882>

- **Панельна дискусія «Виклики ідентичності в час війни. ВПО, мігранти»**

З 3 по 7 жовтня, у Львові відбувся щорічний міжнародний форум «Екуменічний соціальний тиждень», головною темою якого стала «Мандрівна ідентичність: осмислення сенсів та цінностей». Впродовж п’яти днів представники влади, ЗМІ, соціальних організацій, церков, освіти роздумували над поняттям мандрівної ідентичності в різних вимірах та осмислювали цінності, якими живе Україна й світ під час російсько-української війни. Організаторами події стали Інститут екуменічних студій, Український католицький університет, Фонд Конрада Аденауера в Україні.

Міжнародний інститут освіти, культури та зв’язків з діаспорою, підтримуючи цю особливо актуальну сьогодні ініціативу, у межах форуму організував і провів панельну дискусію «Виклики ідентичності в час війни. ВПО, мігранти», яка відбулася 7 жовтня у залі Захарієвича Головного корпусу Львівської політехніки.

Відкриваючи подію, отець Роман Фігас, науковий співробітник Інституту екуменічних студій, привітав усіх учасників дискусії та подякував МІОКу за залученість до проєкту. Отець Роман підкреслив важливість тематики панельної дискусії: «Протягом цього тижня ми багато говорили про ідентичність та мігрантів. Як зазначили на форумі, протягом трьох місяців війни близько 14 мільйонів українців залишили свої домівки. Україна у цьому плані є унікальною країною, де за такий короткий термін переселилося так багато людей. Виникають запитання: що ми можемо зробити разом? Як переосмислити нашу ідентичність?».

Ірина Ключковська від імені МІОКу та Національного університету «Львівська політехніка» висловила подяку Українському католицькому університету за системний підхід і реалізацію такого важливого проєкту, як «Екуменічний соціальний тиждень»: «Ми маємо велику честь залучитися до проєктів УКУ. Можемо з гордістю сказати, що МІОК має свою власну історію співпраці з Вами,

яка надає великий практичний досвід та можливість його реалізувати в майбутньому».

Промовцями дискусії стали Олексій Позняк – канд. Екон. Наук, старший науковий співробітник, завідувач сектору міграційних досліджень Інституту демографії і соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України; Мирослава Керик – канд. Істор. Наук, голова правління Фонду «Наш вибір», співробітниця Інституту Філософії та соціології Польської Академії Наук; Світлана Одинець – канд. Наук у соціальній антропології, міграціологиня, журналістка; Ярослава Хортяні – членкиня Екзекутивного комітету Світового Конгресу Українців (СКУ), голова Комітету з питань членства в СКУ, голова Товариства української культури в Угорщині; Владика Степан Сус – Єпископ Курії Києво-Галицького Верховного Архиєпископства, титулярний єпископ Зігриса, голова Пасторально-міграційного відділу Патріаршої курії УГКЦ; Микола-Мирослав Петрецький – політик, депутат румунського парламенту, президент Союзу українців Румунії; Ірина Ключковська – канд. Пед. Наук, доц., директорка Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка».

Модерувала дискусію Оксана П'ятковська, заступниця директора МІОКу. Для того, щоб зрозуміти й осягнути сенси мандрування ідентичності людей, які вимушено мандрують, вона поставила панелістам низку цікавих запитань: як відбуваються процеси міграції сьогодні; як вони змінилися після початку повномасштабної війни; якими є мігранти – носії мандрівної ідентичності, та хто вони; де вони опинилися сьогодні фізично й ментально; що і як впливає на трансформацію ідентичності мігрантів; які є визначальні маркери ідентичності для мігрантів з України в умовах війни (мова, культура, релігія, цінності, історична пам'ять, політика, цивілізаційний вимір); як має діяти Україна в цих умовах, та якою має стати її політика щодо мігрантів, щоб їхня мандрівна ідентичність обрала правильний вектор руху?

На ці та інші запитання змістовно та цікаво відповіли учасники дискусії. Зокрема, у свій день народження до дискусії приєднався владика Степан Сус, який наголосив, що «Сьогодні ми маємо нову хвилю мігрантів, яка спричинена війною. Нова генерація людей приїхала в Європу та інші країни. Власне спілкуючись з нашими людьми, які вимушено мігрували, помічаю, як вони по-різному починають переживати цю міграцію. По-перше, багато з них починають бути більшими українцями. Ці люди починають по-іншому відкривати для себе Україну, традиції та церкву. По-друге, наші люди нагадують Європі про щось дуже цінне й важливе для світу. Можливо, у цьому й полягає наше покликання – страждаючи, нагадувати світу про важливі та справді цінні речі». Насамкінець владика зазначив, що незважаючи на великі труднощі, важливо плекати та нести цінності, які жодна куля не зможе забрати в українців.

Олексій Позняк у своєму виступі поділився власними дослідженнями та спостереженнями щодо динаміки міграційних процесів. Зокрема, він зазначив: «Односторонній виїзд мав місце десь до кінця березня – початку квітня. Це був в основному вимушений виїзд з України. Що змінилося у квітні? Односторонній

виїзд змінився багатосторонніми міграційними потоками. По-перше, відновився малий прикордонний рух, який дозволив повертатися жінкам з дітьми на короткий період, щоб побачитися з чоловіками та рідними. Згодом десь у травні-липпні ми спостерігали пік прибуття по суботах. Отож, треба розуміти, що до статистичних даних входять і тимчасові поїздки туди й назад. Відповідно масштаби міграції сьогодні реально є значно менші, ніж вони були в лютому-березні». Загалом пан Позняк окреслив різновиди міграційних потоків з України, спробував пояснити значну різницю даних щодо кількості вимушених мігрантів у Європі. А ще підкреслив важливість розробки комплексної політики щодо мігрантів з України та збереження соціальних зв'язків із ними.

Про ситуацію з українськими вимушеними мігрантами в Польщі поділилася Мирослава Керик. Вона розповіла про виклики, які виникають перед українськими вимушеними мігрантами в країні: «Більшість мігрантів – російськомовні. Один з викликів полягає у тому, що коли вони входять до місцевих шкіл, то починають вивчати польську. Фактично, польська відтісняє українську мову. Вони стають двомовними, але другою стає мова країни, у якій вони живуть». Окрім цього, пані Керик розповіла про можливі загрози асиміляції українських вимушених мігрантів, якщо за кордоном не буде достатньої кількості українських організацій. Доповідачка висвітлила питання української діаспори та її важливості у відносинах між Польщею й Україною.

Продовжив дискусію Микола-Мирослав Петрецький, який привітав учасників панелі та зазначив актуальність теми. Пан Петрецький описав ситуацію з вимушеними українськими мігрантами в Румунії та розповів про підтримку з боку української меншини в країні. Він також згадав і про підтримку українських мігрантів з боку влади країни та окреслив заходи, які вона здійснила щодо надання біженцям різносторонньої допомоги (медичної, фінансової, правової тощо). Окрему увагу було присвячено освітній системі в Румунії та особливостям навчання українських дітей у школах. Також Пан Петрецький підкреслив: «Великим плюсом збереження української ідентичності в Румунії є наявність Української Церкви. Все, що ми зараз робимо як в культурних, так і політичних заходах – ми завжди беремо до уваги і переселенців. Тобто ми змінили формат наших подій та організуємо їх так, щоб у них були включені і переселенці».

Світлана Одинець зробила акцент на вимушених мігрантах з України в Швеції. Так, вона коротко розповіла про становище та популяцію українців у Швеції до початку повномасштабної російсько-української війни, та як все змінилося після 24 лютого. Окрім цього, пані Одинець наголосила на особливостях української вимушеної міграції: «Українська хвиля міграції сьогодні абсолютно унікальна в Європі як якісно, так і кількісно. Кількісно – це найбільша хвиля з часів Другої світової війни. Якісно вона є унікальною, бо біженці з України не хочуть залишатись у Європі на постійно. Як тільки війна закінчиться – дуже багато людей хочуть повернутися додому. І ми бачимо приклади з різних країн, коли українці хочуть забезпечити навчання своїм дітям в українській школі. Українці-біженці відмовляються від самого слова «біженці». Вони хочуть відокремити

себе від цього феномену типового біженця, до якого звикла Європа. Отож, українська міграція змінює образ того, хто може бути біженцем. Це люди, орієнтовані на освіту, роботу та самореалізацію».

У своєму виступі Ірина Ключковська підкреслила, що: «Ми змінюємося не тільки в Україні, але й закордоном. Як ми змінимося? Сьогодні питань більше, ніж відповідей, адже зараз ми знаходимося в умовах тектонічного зламу, коли все міняється. Цей процес змін і формувань буде стосуватися не лише українців в Україні, але й глобального українства загалом. Глибоко переконана, що зараз буде народжуватися новий глибинний феномен світового українства. Не буде «ми тут», а «ви там». Буде єдине «ми» – глобальне українство».

- **Публікації результатів дослідження:**

- ▶ Опубліковано інфографіку із дослідження «Обізнаність мешканців України про діаспору та ставлення до неї»

24 січня, опубліковано інфографіку дослідження, яке ініційоване Міжнародним інститутом освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» і проведене Фондом «Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва» спільно з соціологічною службою Центру Разумкова з 3 по 9 серпня 2021 року в усіх регіонах України за винятком Криму та окупованих територій Донецької та Луганської областей. Опитано 2018 респондентів віком від 18 років. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%.

- ▶ Опубліковані результати дослідження «Українці Туреччини: суспільство, ідентичність, майбутнє»

Опубліковано результати дослідження «Українці Туреччини: суспільство, ідентичність, майбутнє», яке провела команда МІОКу у 2021 році.

У публікації розглянуто міграцію з України до Турецької Республіки. Зокрема, у межах дослідження описано типовий портрет українського мігранта у Туреччині, проаналізовано причини й особливості міграційного процесу, виклики та проблеми інтеграції українських мігрантів у цій країні.

Крім того, загострено увагу на проблемах збереження національної ідентичності та її трансформації, процесах утворення громад українців, підтримці зв'язків мігрантів з Україною, а також візії їхнього майбутнього й перспектив громади.

Особливий наголос у дослідженні зроблено на труднощах українських мігрантів у Туреччині, на основі чого сформульовано пропозиції та рекомендації для різних суб'єктів державного й недержавного секторів, а також для потенційних українських емігрантів до Турецької Республіки.

- ▶ **MAIN RESULTS OF THE SURVEY OF UKRAINIANS IN TURKEY (ENGLISH AND TURKISH VERSIONS)**

The survey was conducted by our research team in 2021.

We are grateful to the Embassy of Ukraine in the Republic of Turkey, in particular, Andriy Sybiha, Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of Ukraine to the

Republic of Turkey (2016-2021) as well as to the Lviv Regional State Administration, in particular its Head Maksym Kozytskyi, for providing assistance in this research.

In the research we:

- ✓ considered in detail the migration process from Ukraine to the Republic of Turkey;
- ✓ outlined a typical portrait of a Ukrainian migrant in this country;
- ✓ analyzed the causes and features of the migration process;
- ✓ identified problems of integration of Ukrainian migrants into the new society.

Special emphasis was made on the difficulties of Ukrainian migrants in this country, based on which:

- ✓ practical advice for newly arrived and potential Ukrainian emigrants to Turkey are proposed;
- ✓ proposals and recommendations for various actors in the public and private sectors are provided.

Also, we focused on:

- ✓ problems of preserving national identity and its transformation in Turkey;
- ✓ the process of Ukrainian communities' creation and development;
- ✓ ways of maintaining migrants' ties with Ukraine;
- ✓ migrants' visions of their future and Ukrainian communities' perspectives.

- **Зустрічі в межах проєкту:**

- ✓ **Зустріч команди МІОКу з Аллою Снурніковою, директоркою та засновницею Товариства української культури в Ізраїлі**

10 лютого, під час зустрічі, з Аллою Снурніковою, директоркою та засновницею Товариства української культури в Ізраїлі / Ukrainian Culture Community, сторони обговорили аспекти сучасної української міграції до Ізраїлю та особливості збереження української ідентичності у мігрантів. Також учасники порушили питання діяльності українських громадських активістів (або організацій) у цій країні та їхню взаємодію між собою. Загалом розглянули можливості та перспективи майбутньої співпраці.

В обговоренні взяли участь: Ірина Ключковська – директорка МІОК, Оксана П'ятковська – заступниця директора, а також Юрій Марусик – науковий співробітник, Ольга Долінська – соціологиня.

- ✓ **Зустріч команди МІОКу з Світлою Чачашвілі-Болотін й Аллою Снурніковою**

23 серпня, відбулася зустріч команди МІОКу з Світланою Чачашвілі-Болотін, старшою викладачкою Академічного центру імені А. Рупіна, старшою науковою співробітницею Інституту міграції та соціальної інтеграції в Ізраїлі, й Аллою Снурніковою, директоркою Товариства української культури в Ізраїлі / Ukrainian Culture Community.

Під час зустрічі сторони обговорили сучасні аспекти вимушеної української міграції до Ізраїлю через широкомасштабну російсько-українську війну та загалом її вплив на самоідентифікацію мігрантів у країні. А ще порушили питання інтеграції вихідців з України в ізраїльське суспільство та потенційні виклики, які пов'язані з нею. Учасники окреслили коло актуальних тем для подальших наукових розвідок, обговорили можливості майбутньої співпраці, домовились надіслати попередні дослідження МІОКу пані Світлані та пані Аллі для ознайомлення, а також погодили наступну зустріч.

В обговоренні взяли участь: Ірина Ключковська – директорка МІОК, Оксана П'ятковська – заступниця директора, Володимир Гнатюк – науковий співробітник та Ольга Долінська – соціологиня.

• Участь у інших заходах:

✓ МІОК долучився до панельної дискусії з питань українських біженців 17 березня, Оксана П'ятковська, заступниця директора Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою, виступила модераторкою дискусійної панелі «Stand with Ukraine: Refugees». Захід організував та провів Український католицький університет (Школа публічного управління). Робоча мова – англійська.

Ключовим спікером події був Френк Дювель (Franck Düvell), відомий дослідник та експерт з питань міграції та біженців, старший науковий співробітник, координатор консорціуму «Дослідження примусової міграції та біженців: мережа та передача знань» Інституту міграційних досліджень та міжкультурних досліджень (IMIS) Університету Оснабрюк, керівник відділу міграції Німецького інституту інтеграції та міграційних досліджень (DeZIM), Берлін (2018–2020); старший науковий співробітник і доцент Центру міграції, політики та суспільства (COMPAS) Оксфордського університету (2006–2018).

Френк Дювель презентував наукові здобутки та дослідження у контексті вимушеної міграції на Сході «Forced Migration in the Global East – a neglected field of research». У своєму виступі він охарактеризував військові дії у країнах Сходу, що стали причинами масових потоків вимушених переселенців, та, зокрема, підкреслив ключову роль росії як країни, що є причетною до воєнних дій, а відтак – причиною появи мільйонів біженців.

Серед запрошених панелістів були Катерина Прищепа, керівниця проєктів у Європейському коледжі (Project Officer at the Collage of Europe), яка активно працює волонтеркою в Польщі, надаючи допомогу українським біженцям у цій країні, а також студентки Українського католицького університету, які стали

шукачками міжнародного захисту в ЄС: Олена Ябчанка (Польща) та Наталія Стародуб (Німеччина).

Відкриваючи дискусію, Оксана П'ятковська наголосила, що «згідно з даними Агентства ООН у справах біженців, лише за перший тиждень після початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну (24 лютого 2022 р.) понад мільйон біженців з України перетнули кордони з сусідніми країнами. Значно більше перебувають як всередині нашої країни, так і за її межами. Останні статистичні дані (станом на 16 березня 2022 р.) свідчать про майже 3,2 млн українських біженців, з яких понад 1,9 млн зупинилися в Польщі». З огляду на це, учасники панелі на основі власного досвіду розповіли, як відбуваються потоки біженців з України до Польщі та Німеччини, які виклики стоять перед українцями у цих країнах, хто надає реальну допомогу українським біженцям. Окремо обговорили питання інтеграції та міграційної політики ЄС, зокрема оновлені підходи, спрощені процедури перетину кордону та вимоги щодо перебування на території цих країн, можливості для працевлаштування, соціальні гарантії, а також специфічні види допомоги з боку урядів чи місцевої влади.

До події також долучилися й інші працівники МІОКу, а саме: Юрій Марусик, науковий співробітник, та Ольга Долінська, соціологиня.

✓ МІОК на Літній школі з міграції в рамках програми Жана Моне

У контексті співпраці Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» з Ужгородським національним університетом уже вдруге працівників Інституту запросили до участі в Міжнародній літній онлайн-школі з навчального курсу «Імміграція і транснаціоналізм: досвід ЄС». Школа відбулася в рамках реалізації наукового проєкту «Транскарпатський центр Жана Моне з дослідження європейських стратегій розвитку Ужгородського національного університету». Тематика цього річної школи «Сучасні міграційні процеси в Україні та країнах ЄС: нові виклики та невизначеності в умовах війни», період проведення 15 – 17 червня.

Оксана П'ятковська, заступниця директора МІОКу, 15 червня виступила з лекцією «Українські вимушені мігранти у Польщі», вибудованій на дослідженнях Інституту та аналізі залучення українських мігрантських організацій для допомоги українським вимушеним переселенцям, що прибули до Польщі після 24 лютого 2022 року.

Доповідачка розповіла про новий проєкт МІОКу – хронологію «Діаспора України», який Інститут започаткував для інформування про діяльність української діаспори у різних країнах світу для допомоги Україні після початку повномасштабної війни.

Оксана П'ятковська також охарактеризувала стан і динаміку в'їзду українців до Польщі; специфіку імплементації Директиви ЄС про тимчасовий захист від 4 березня, зокрема впровадження Республікою Польща спеціального закону «Про допомогу громадянам України у зв'язку із збройним конфліктом на території цієї держави» (від 22 березня); розповіла про права українців на території Польщі,

які отримали статус тимчасового захисту; описала вплив повномасштабної війни РФ проти України на пріоритети у діяльності українських мігрантських організацій у Польщі. На завершення доповідачка продемонструвала приклади масштабних політичних та економічних акцій, які провели українські активісти у Польщі, протягом березня–травня 2022 року.

Учасників школи зацікавили питання щодо резервів Польщі, які ця країна готова й надалі виділяти для допомоги українським вимушеним мігрантам; чинники, що впливають на розселення українців у Польщі, а також форми за засоби, які варто застосовувати активістам в Україні для збереження інтересу суспільства до воєнної проблематики. Окрема дискусія розгорнулася щодо питання потенційної міграції з України до Польщі в умовах війни та повернення українських вимушених мігрантів на Батьківщину.

Серед інших лекторів літньої школи були провідні дослідники, науковці та викладачі з Національного інституту стратегічних досліджень (Київ), Національного університету «Києво-Могилянська академія» (Київ), Науково-дослідного інституту українознавства МОН України (Київ), Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (Харків), Євразійського національного університету імені Л.М. Гумільова (Казахстан), Інституту суспільних проблем (Словаччина).

✓ Команда МІОКу взяла участь в Міжнародному семінарі на тему «Працевлаштування українців у Польщі»

13 грудня, відбувся міжнародний семінар, присвячений питанням економічної інтеграції українських мігрантів у Польщі. У семінарі взяли участь працівники Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» та представники Гданської політехніки – проф. Мавгожата Гаврицка, деканка факультету економіки і менеджменту, та проф. Христина Гомулка, завідувачка кафедри східних студій факультету економіки і менеджменту. Ініціатором наукового заходу виступила проф. Гомулка, яка брала участь у Міжнародній науково-практичній конференції «Громадський активізм українських мігрантів Європи: згуртовані новими викликами», що провів МІОК у 2019 році.

Зустріч зі вступного привітання розпочала Оксана П'ятковська, заступниця директорки МІОКу. Вона висловила велику подяку Польщі – країні, що надала притулок вимушено переміщеним особам з України, та полякам, які продовжують допомагати багатьом нашим землякам, що опинилися за межами домівок. О. П'ятковська коротко ознайомила польських колег із науковими дослідженнями МІОКу, зокрема було наголошено на різноманітних міграційних дослідженнях, які здійснює Інститут уже понад 15 років. Так, серед останніх значних проєктів важливе місце посідають розвідки щодо потенційної міграції та вивчення українських громад у Південно-Африканській Республіці та Туреччині. Крім цього, було висвітлено освітній напрям роботи МІОКу, що

охоплює українську мову як іноземну та аналіз освітньої сфери, зокрема її трансформацію у тих країнах, де якраз перебувають українці. Насамкінець зауважено про важливість співробітництва та обміну знаннями між міюківцями та польськими вченими у межах таких досліджень як сьогодні, так і в майбутньому.

Вітальне слово виголосила і проф. Мавгожата Гаврицька, яка активно підтримує українців у ці важкі часи. Професорка Гаврицька зазначила, що «хоча сьогодні всім вам важко жити та працювати, однак ви прекрасно з цим справляєтеся. Ви вистоїте!»

Далі для учасників наукового заходу проф. Христина Гомулка представила результати дослідницького проекту факультету економіки і менеджменту Гданської політехніки на тему «Працевлаштування українців у Польщі». Метою цього дослідження було дізнатися, наскільки українські трудові мігранти можуть заповнити прогалини в дефіциті робочої сили на ринку праці Польщі. Респондентами стали українські громадяни, які приїхали до Польщі до 24.02.2022 року і зареєстровані у базі даних Gremi Personal, яка є посередником у їхньому працевлаштуванні. Сама розвідка проводилася за допомогою онлайн-опитування у програмі Qualtrics серед 1256 осіб. Завідувачка кафедри продемонструвала статистичні дані щодо різних сфер зайнятості за період 2005-2020 рр. та частку українців, що інкорпоровані у них у той чи інший період часу, зробила доволі цікаві висновки, ключовим з яких є те, громадяни України здатні частково заповнити прогалину на польському ринку праці.

Після презентації працівники МІОКУ взяли активну участь у дискусії, ставлячи питання, зокрема про перспективи подальшого вивчення теми у фокусі вимушено переміщених осіб до Польщі з України, про специфіку, яка виникає у процесі таких досліджень, про контексти возз'єднання сімей, які розділені через війну, про можливі загрози для країн Центрально-Східної Європи у воєнний та післявоєнний періоди тощо.

Загалом семінар став якісною платформою для обговорення спільних наукових інтересів і потенційних можливостей для реалізації проєктів з вивчення економічної інтеграції українських вимушених мігрантів у Польщі.

- ✓ Міжнародній конференції «Після війни: переосмислення майбутнього громадянського суспільства» онлайн (Варшава, 27–29 квітня).
- ✓ Міжнародній конференції «Наслідки російсько-української війни для вихідців із країн колишнього СРСР, які проживають в Ізраїлі», організатор Центр імміграції та інтеграції університету (Ruppin Academic Center, Ізраїль) (19 липня).
- ✓ Міжнародному круглому столі «Migration and humanitarian crisis in Ukraine», організатор – Migration Policy Centre (23 травня).
- ✓ Круглому столі «Євроінтеграція та війна: економічний вимір», організатор – Українська національна платформа Форуму громадянського суспільства Східного партнерства (27 травня).

- ✓ Вебінарі «How can Europe address its labour market needs at a time of upheaval?» від Migration Policy Institute (28 квітня).
- ✓ Вебінарі «Forced migration, (re)location and housing», організаторами якого є: Migration Policies Research Unit & Socio-Cultural Research Unit, Centre of Migration Research, University of Warsaw, Unia Metropolii Miast Polskich, Embassy of Switzerland in Poland (29 квітня).
- ✓ Вебінарі «Public Narratives on Refugees: Sustaining Solidarity in Times of Crisis», організатор – Migration Policy Institute (04 травня).
- ✓ Вебінарі «Forced Migration and Education», організатор – Centre of Migration Research при Варшавському університеті (06 травня).
- ✓ Панельній дискусії «Розвиток українських громад в діаспорі: історична ретроспектива та виклики майбутнього», організатор – Global Ukrainians (11 травня).
- ✓ Дискусії про повернення українських біженок і переселенок додому, організатор – аналітичний центр CEDOS (18 травня).
- ✓ «Europe and Migration: facing new political, social and economic challenges», організатор – Centre of Migration Research of Warsaw University (24 червня).
- ✓ Дискусійній панелі «Stand with Ukraine: From relief to reconstruction», організатор – European Economic and Social Committee (18 липня).
- ✓ Презентації та дискусії на тему «Stand With Ukraine: refugees» (Організатор: School of Public Management UCU; 17 березня онлайн)
- ✓ Експертній дискусії «Міграційна криза: чи повернуться українці додому?» (09 червня; онлайн).
- ✓ Дискусії «Глобальні українці: досягнення, виклики, співпраця. Механізми фінансування українських громад» (Global Ukraine; 25 травня, онлайн).
- ✓ Лекції «Фундаментальні засади кількісних опитувань» (Apollo it School; 09 серпня, онлайн).
- ✓ Вебінарі «Дослідницькі та інноваційні програми ЄС для українських організацій» Міжнародний фонд «Відродження» та Агенція європейських інновацій (10 серпня, онлайн).
- ✓ Презентації 6 хвиль досліджень «Міграція та соціально-політичні настрої українців під час повномасштабної війни росії проти України» (Gradus; 08 серпня; онлайн).
- ✓ Презентації 12 хвиль досліджень «Міграція та соціально-політичні настрої українців під час повномасштабної війни росії проти України» (Gradus; 23 листопада; онлайн).
- ✓ Курс підвищення кваліфікації «Бренд науковця у цифровому світі». Офіс підтримки вченого, Інноваційний Університет (21–27 листопада).
- ✓ Вебінарі з питань використання платформи «Web of Science за такими темами: Пошук та аналіз патентної інформації, Базові можливості роботи в Web of Science Core Collection; Відкритий доступ та відкрита наука (серія «Clarivate науковцям»); Додаткові можливості Web of Science Core Collection; Підбір журналу для публікації; Дані та метрики Web of Science з різними API від Clarivate (Серія Research Smarter) (01-29 листопада).

- ✓ Проєкті «Книга від вченого»: презентація монографій за період 2017-2022 рр. Організатори: Офіс підтримки вченого, Рада молодих учених при МОН України.
- ✓ Конкурсі кращих монографій молодих вчених проєкту Ради молодих учених при МОН України «Монографія на грант» у 2020 та 2021 роках. Організатори: Рада молодих учених при МОН України, Видавничий дім «Гельветика».(Дата проведення: 2021 і 2022 роки).

ДОДАТОК №4

IV. Проєкт «Відкриймо для України українську діаспору»

Організовано і проведено презентації:

- **Презентація «Олена Пономарева. У пошуках спільної мови: Україна Італія»**

3 червня, на платформі ЗУМ, відбулася подія, присвячена презентації творчого доробку Олени Пономаревої, кандидатки філологічних наук, викладачки україністики та міжкультурної медіації в Римському університеті Ла Сап'єнца (la Sapienza), фахівчині з лексикографії, дослідниці, публіцистки.

Розпочала подію Ірина Ключковська, директорка МІОКу, яка зазначила: «Ми фактично продовжуємо виконувати наше завдання. Ми відкриваємо для України особистостей, людей, які працюють для просування інтересів України в країнах свого проживання. Італія – це особлива країна. І тому просування українського наративу в країні, де ситуація є зовсім не однозначною – надзвичайно важливе. Адже для Італії як і для решти світу довгі десятиліття Україна залишалася так званою «terra incognita». І коли ми сьогодні ще раз, і ще раз, уже вкотре починаємо говорити про євроінтеграцію, то ми повинні добре розуміти, що для політичної, економічної євроінтеграції є ще одна дуже важлива умова, про яку говорять науковці – це культурна; той шлях, який був фактично перекритий на довгі роки.»

Вітаючи учасників заходу Лілія Жук, проректорка з науково-педагогічної роботи та стратегічного розвитку Національного університету «Львівська політехніка», зазначила: «Знаємо і високо цінуємо вашу роботу, шановна пані Олено, для поширення знань в італійському соціумі – країні, що займає особливу позицію у трактуванні сучасних подій. Тому ваша праця, зокрема створення та видання українсько-італійського словника й книги «Живі смолоскипи», мають величезне значення для просування інтересу України в італійських середовищах. Віримо, що незабаром після такої очікуваної перемоги ми не лише у віртуальному форматі зможемо зустрітися з вами, але й спільно реалізовувати важливі для обох країн проєкти».

Основні акценти у події зроблено на творчості дослідниці. Так, важливість українсько-італійського словника, як зазначив Віктор Набруско, президент

Національної радіокомпанії України (1999-2010), заслужений журналіст України, доцент, кандидат наук, викладач у КНУ імені Тараса Шевченка, полягає у тому, що словники – це маркери, що визначають державність, націю, народ і зрештою є елементами державності. «Словник Олени Пономаревої – це та цеглинка муру української державності, яку ми всі разом вибудовуємо. Це не просто фактор науково-дослідного характеру, а це – явище, яке дає можливість нам ширше глянути на нашу сутність у гуманітарному просторі світу. Це своєрідний феномен інформаційно-культурного проникнення і захоплення нашого українського місця у світовому інформаційному просторі.»

У своєму слові Павло Гриценко, український мовознавець, доктор філологічних наук, професор, директор Інституту української мови НАН України, дійсний член НТШ, зацентрував увагу на «Живих смолоскипах», зазначивши: «Це дуже цікавий за задумом і за виконанням твір. З одного боку, за понад п'ятдесятирічну історію забуття Василя Макуха, Олена Пономарьова підняла цю постать знову і надала їй нового звучання і нового значення. Молоде креативне покоління сьогодні робить те, чого не зробили ані рухівці, ані Товариство української мови. Свідомий вибір, свідомий протест тих людей, які вже докричатися офіційно до можновладців щодо статусу української мови і щодо її перетворення в якусь декорацію, вони не могли. І принаймні таким протестом, ідучи на свідомий крок, вони привернули увагу спільноти до того, що так бути не може. І це попри те, що їм закривали роти, переслідували, поповнювали ними Гулаги. Розумієте, ці факти, які описані, які є зафіксовані, засвідчують ще раз, наскільки ці кайдани накинута українцям на руки, і ноги, і шию. Ці кайдани були важкими і не давали можливості найменшої не тільки ініціативи, а й будь-якого кроку до того, щоб реалізувати своє національне я, щоб відстояти свою українську мову і культуру, щоб відстояти історичну пам'ять. Ні, все було прописано за українців, яким залишалось долучитись і озвучувати те, що уже фактично було «затверджено». Пані Олено, дуже дякую за відновлення історичної пам'яті, за те, що порушили проблему вибору кожної людини на тлі значущості, вищого: мови, нації і, фактично, майбутнього.»

Модерував подію і проводив інтерв'ю Назар Данчишин, кандидат філологічних наук, науковий співробітник МІОКу. Під час розмови Олена Пономарева розповіла учасникам заходу про становлення себе як філологині та науковиці, про переїзд до Італії та про викладацьку діяльність у Римському університеті Ла Сап'єнца (la Sapienza), про поширення української мови в Італії, про додання тиску на українську мову з боку російської славістики. Про створення словника, про написання «Живих смолоскипів» та «Листів з Донбасу»: «Моє основне завдання при створенні словника – це культурна присутність України в Італії, яку тепер можна побачити на книжкових полицях книгарень та бібліотек.» – говорить про місію свого словника промовиця.

«Словники такого обсягу не видавали в Італії стосовно менших мов, а тільки найпоширеніші: французька, англійська, іспанська. Це перший, можливо, словник, створений за нормами нового правопису. Завдяки ньому ми будуємо культурний міст між Україною та Італією, між Україною та Європою. Тепер

українську мову не будуть плутати в Італії з російською, бо до цього такі речі траплялися.» – інформує про особливості словника пані Пономарева.

Своїми рефлексіями від прочитання «Живих смолоскипів» поділилася Ангеліна Паращина, наукова співробітниця МІОКу: «Для мене «Живі смолоскипи стали текстом-уроком і текстом, який вчить. І говорячи про цей текст, який вчить, з літературознавчої перспективи, я б сказала, що це насправді дуже цікавий fiction, який дає нам кілька пластів-реальностей і кілька пластів-дійсності. Тому що з одного боку ми бачимо Жана-Поля Сартра, в реальності існування і екзистенції якого ми не сумніваємося аж ніяк, разом з тим ми маємо фікційних персонажів. Якщо ми подивимося на текст ще пильніше, то побачимо оптики двох Європ: це Європа Східна і Європа Західна. Але проблема в тому, що постає дуже важливе питання чи є можливість у цих них порозумітися, тому що Європа Східна постійно постає перед великими екзистенційними виборами і питаннями, вона виборює собі цю суб'єктність в умовах, де суб'єктність дуже часто заборонена. Вона має боротися проти інвазивної політики Радянського Союзу, а згодом російської федерації, коли ж західна Європа дає собі право і шанс на бунт, хоч почувається всередині доволі спокійно».

Сама ж авторка про «Живі смолоскипи» говорить так: «Цветан Тодоров говорив про різні часові відтинки для двох Європ, і аби їх подолати потрібно колосальна робота, для якої у західних інтелектуалів немає наснаги, тобто вони продовжують жити, в певному сенсі, в полоні тоталітарного мислення. Уже тоді у 1968-у вони не те, щоб не сприйняли, вони якось засудили дисидентів у Східній Європі. Протести на Заході для Західної Європи здалися грою, тоді як на Сході помирили насправді. Так само як це відбувається тепер. Немає нічого дивного в тому, що вільний світ завжди вагався і продовжує вагатися, коли треба допомагати чи ні повсталим проти московського режиму. Ми зараз боремося за те, проти чого повстав Василь Макух, проти колонізації України з боку Росії і він, дійсно, протестував проти вторгнення Росії, радянських військ, проти насилля, проти придушення свободи, за бажання кожної країни визначати самій свій шлях.»

«Проблемою є ще й банальне незнання з боку Заходу – України, українського суспільства, культури. Ще на початку війни був дуже великий колективний шок, коли до нас зверталися з інтерв'ю, ми не встигали відповідати на запитання журналістів, але ставили питання, до прикладу: «Ви ж один народ! Чому ви воюєте?», або «А хіба українська мова відмінна від російської?» Тобто люди цього банально не знають. Але тепер в них є живе, щире зацікавлення Україною, тобто зараз є можливість заповнювати ці лакуни, якось ми перебираємо на себе цю місію. Інший чинник – це російські агенти, які «вкраплені» в італійське суспільство і працюють тут під видом громадських організацій, культурних організацій, часто книги про Україну пишуть саме ці автори. Вони – вбивчі для нас» – висловлюється щодо речей, які заважають просуванню українського в європейському середовищі промовиця.

Не минули в розмові і поставлені до авторки питання про те, як може бути прокладений так званий місток між обома країнами чи не було бажання

працювати в жанрі художнього репортажу, про проблематику дисидентства у сучасності.

Щодо майбутніх відносин між обома країнами, то Олена Пономарева переконана: «Україні самій треба більше працювати над цим. Італія, може сказати, попри все на офіційному рівні, підтримує євроінтеграцію України. Коли ж Франція та Німеччина наразі займають трохи інакшу позицію. Тобто не можна тлумачити Італію як русофільську або українофобську країну, бо це не відповідає дійсності. Італійські кореспонденти працюють постійно в зонах війни ризикуючи життям. І вони подають об'єктивну інформацію, але ось це «російське лобі» знову ожило і створює ток-шоу про Україну, де беруть участь так звані фахівці з обох боків, які вкотре дезінформують італійське суспільство».

Дякуємо пані Олені та всім промовцям за таку цікаву розповідь. Віримо, що спільної мови з України з Італією було досягнуто.

- **Мотиваційна зустріч «Наталка Панченко. Я дію – перемагаю Україна!»**

5 жовтня, відбулася мотиваційна зустріч «Наталка Панченко. Я дію – перемагаю Україна!». Організатор події – Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка». Її героїнею стала власне сама п. Наталія, яка є польсько-українською громадською активісткою, лідеркою української діаспори в Польщі, правозахисницею, а також очільницею громадської ініціативи «Євромайдан-Варшава», активісткою року за версією часопису «Wprost», продюсеркою проєктів «Ukrainian» та «Chernobyl VR Project».

Подія була проведена в новій студентській бібліотеці НУ «Львівська політехніка» (вул. Митрополита Андрея, 3), а її інформаційним партнером стала Студентська рада Львова.

Модерувала зустріч Оксана П'ятковська, заступниця директора МІОКУ, яка розпочала захід хвилиною мовчання за полеглими воїнами ЗСУ та захисниками України. Вона підкреслила, що «саме завдяки їхній жертвності ми маємо змогу провести це дійство й далі працювати на благо нашої країни. До того ж назва події – «Наталка Панченко. Я дію – перемагаю Україна!» – вибрана не випадково, а щоб відобразити, як енергетика однієї людини може творити величезні справи. Сьогодні серед нас багато волонтерів, і я запрошую Вас послухати, який досвід мають українці за кордоном. Наш гість – це Наталка Панченко, яка є впізнаваною особою не лише для українських і польських ЗМІ, а й німецьких та угорських».

Відкрив подію Роман Корж, проректор з науково-педагогічної роботи та соціального розвитку Національного університету «Львівська політехніка», який подарував Наталці Панченко символічну атрибутику закладу освіти і відзначив, що «університет – це єдиний організм, де кожен учасник робить все для спільної мети, її досягнення. Лише так ми можемо сподіватися на перемогу». При цьому він наголосив на перспективах реалізації різних проєктів за участі обох сторін уже найближчим часом. Завершив свій виступ словами подяки МІОКУ,

зауваживши, що «Інститут з першого дня війни працює, не покладаючи рук. Усі зв'язки, які були налагоджені, всі ініціативи, які були зроблені, – вони дуже важливі для нас, «Львівської політехніки» та України загалом».

Свій виступ Наталка Панченко розпочала зі слів подяки за запрошення та організацію такої зустрічі, адже «всі українці, хто живе за межами нашої країни, всі, хто є мігрантами, вони точно чули про МІОК, бо це одна з найпотужніших інституцій в Україні, яка займається вивченням діаспори не лише на папері, але й реально в житті. Я щиро рада сьогодні тут бути, оскільки хочу з вами поділитися досвідом. Адже кожен з вас може робити те, що робимо ми. Моя команда – це не кіборги чи особи з надприродними можливостями, а звичайні люди. Ми всі з вами воїни. Але не всі це поки що розуміють, не всі це поки що використовують. І моє завдання я бачу таким, аби допомогти це зрозуміти більшій кількості людей, навчити їх це втілювати. На щастя я не один воїн у полі, таких багато. І якщо це окреслити військовою мовою, то я очолюю батальйон – «Євромайдан-Варшава» з 2013 року».

Далі, продовжуючи розмову, гостя представила аудиторії презентацію, в якій коротко пояснила, чим саме займається її громадська ініціатива. Серед основних семи пунктів діяльності були виділені наступні:

Організація наймасштабніших акцій на підтримку України по всьому світу. Зокрема вони були проведені в Бельгії, ФРН, Іспанії та інших державах і приурочені до важливих соціополітичних подій від початку повномасштабної українсько-російської війни.

Блокування польсько-білоруського та польсько-німецького кордонів та вимога посилення санкцій з боку ЄС проти РФ. Подія відбувалася майже цілий місяць – з 12.09 по 09.04.2022 – і успішно завершилася виконанням поставлених цілей. Посадовці ЄС нарешті дали згоду на остаточну заборону в'їзду вантажівок з країни-агресора та її сателіта у Європростір, а також повне зупинення товарообігу, крім того, що дозволяється міжнародним правом, – медикаменти, споживчі товари та пошта.

Ембарго на російську нафту у країнах ЄС. Акція розпочиналася у межах Польщі, але її резонанс трансформувався в консолідоване рішення щодо всіх держав Євроспільноти про відмову від експорту енергоресурсів країни-агресора.

Вимога сучасної зброї для України. Адвокація як діяльність із захисту та представництва інтересів України в обличчі світової громадськості та публічних осіб, які можуть сприяти виділенню значних ресурсів у постачанні зброї. Такий собі «таємний фронт», про який мало хто знає, однак котрий багато чого вирішує в сучасних політичних реаліях.

Звільнення полонених за останні 8 років. Проведення діяльності разом з Олександром Матвійчук, керівницею Центру громадянських свобод, щодо визволення українських полонених.

Боротьба на інформаційному фронті. Активна позитивна пропаганда української ідеї по цілому світу, протистояння маніпуляції зарубіжних ЗМІ щодо російських

дій під час війни, сукупність заходів, що спрямовані на відображення реального стану речей на фронті, а також перманентна інформаційна підтримка.

Фінансова підтримка ЗСУ. Відбувається систематичний збір коштів та закупівля необхідних засобів для українських військовослужбовців. За весь період зібрано понад 150 000 000 млн грн.

Наступною частиною зустрічі були запитання від аудиторії, яка, до слова, налічувала понад 200 учасників. Зокрема не оминула п. Наталку Панченко тема дитинства. Студенти цікавилися, коли настав момент, в який зрозуміла, чим би хотіла займатися. Вона зазначила, що лідерські якості з емпатією до людей проявилися ще в ранньому дитинстві, коли «розпочався процес спроб і помилок, і після якого зупинитися було вже неможливо, бо якщо звикаєш до активної діяльності, то в такому темпі ти працюєш все життя. Це як хобі, яке тобі приємно виконувати. Те саме з громадською активністю».

Цікавим було питання про життєві пріоритети та страхи, які з'являлися від початку воєнних дій в Україні. «Що я можу зробити, щоб Україна перемогла? Я пішла на фронт – тільки дещо інший – не військовий. По-іншому я не могла. Такий режим ставить у людини чіткі пріоритети перед очима. Саме пріоритет боротьби переміг у мені», – відповіла п. Наталка. А щодо страху вона зазначила: «Він завжди був при мені, бо ситуацій, коли слід було боятися, – достатньо. Але мені вдалося вистояти, оскільки там зібралися люди такі, як я сама. Це ідейно надихає, це зміцнює відносини, це штовхає тебе до того, що в будь-який момент ти готовий пожертвувати собою. Бо ти – лідер».

Натомість на запитання щодо амбіцій та можливості переходу до публічної політики гостя зізналася, що «таких планів наразі не має і досить сумнівно, що вони з'являться у майбутньому. Політика доволі лицемірна, я цілком задоволена громадським сектором роботи, що дає ширші можливості для досягнення цілей».

Після цього Наталка Панченко ще раз наголосила, що будь-хто може стати членом її команди, кожен, хто бажає діяти задля перемоги України. Окрім того, вона коротко описала чинну структуру громадської ініціативи «Євромайдан-Варшава», що складається з 30 осіб, які є «ядром», 130 активних волонтерів і 1300 волонтерів, які чекають на залучення до проєктів. «Найкраще у волонтерстві – це те, коли людина каже «я зроблю» і робить; найгірше – це коли каже «я зроблю і не зробить», – підсумувала вона. Окреслила активістка і плани на майбутнє щодо руху її громадської ініціативи у загальноєвропейському масштабі. Вона означила, що є перспективи до створення спільного напрямку діяльності з осередками в різних країнах, що ґрунтуються на запитах відповідно до обраного курсу. Але рішення прийматимуть згодом, зокрема на волонтерських з'їздах, які вже були (і Варшавський) та які будуть (загальнопольський). Також п. Наталка поділилася своїми контактами та профілями у соціальних мережах, аби кожен міг підписатися та слідкувати за її діяльністю чи, навіть, долучитися.

Привітальне слово мав Студентський мер Львова Станіслав Гвоздинський, який подякував громадській діячці за її велику роботу, що надихає та демонструє, як слід боротися за результат, не боятися діяти та вірити в успіх до кінця.

Завершуючи зустріч Ірина Ключковська, директорка МІОКу, зазначила: «Те, що я почула – можна сформулювати у добру велику лекцію. Для студентів, які прийшли, я думаю, це одне з найкращих занять, на якому вони побували. Оскільки сьогодні можна було багато чого навчитися, цього ми і прагнули, коли організовували цю мотиваційну зустріч. Я виділю декілька тез. По-перше, знаєте, як казав Іван Франко: «Громада – це великий чоловік і може дуже багато». Однак громаду хтось має очолити, і роль тієї чи того, хто це зробить, – колосальна. По-друге, я не знаю, скільки нас мільйонів – 40, 32 чи 25 – в Україні зараз, але ми не самі: за нами величезний український світ, кращою представницею якого є наша гостя. Цілий світ, оперезаний українською ідеєю. Це є наша сила, це є наші плечі, це є наша опора. Те, що ми тут почули, є свідченням цього. По-третє, до нас колись приїжджав великий меценат і засновник Римського клубу Богдан Гаврилишин, який подарував «Львівській політехніці» і нам книгу «Залишаюсь українцем». Це також настанова: де б ми не були – тут, у США чи Новій Зеландії, – якщо в мені є українське коріння, я мушу, буду і хочу залишатися українцем. Наступна теза стосується Наталки Панченко, яка ніколи не буває байдужа, вона вміє гуртувати навколо себе людей. Хоч вона маленька, тендітна та живе у Польщі, але завжди думками і серцем тут, в Україні. Наталка уособлює собою лідерство як служіння людям, коли ти є частиною команди, але ти ведеш всіх вперед, в тебе є емпатія, ти вмієш слухати... Саме такою є для мене п. Наталка Панченко. Я дуже вдячна, що вона приїхала до нас на цю зустріч. Завдяки таким людям ми живемо в час, що є неймовірним, бо ми перестаємо думати про поразки, а починаємо вірити у наші перемоги, думати про них».

Мотиваційна зустріч з Наталкою Панченко продемонструвала всім приклад, як людина може цілеспрямовано йти до мети, надихаючи інших це робити разом з нею, попри всі труднощі та негаразди, страх та погрози. Це та ситуація, де ми бачимо, як в одній особі поєднуються сила та ніжність, енергетика та воля робити добрі справи. Така життєва пристрасть запалює вогник надії в інших, а тоді – дає відчуття, що один таки в полі воїн, бо значення цих «одиниць» вирішальне для нашої держави у прагненні здобути перемогу в майбутньому. Зрештою лідер ніколи не залишається сам-один: за ним завжди йде його оточення, що підтримує його, цінує та надихає на звершення. Так і аудиторія, що була присутня у цій залі, відтепер завжди підтримуватиме діяльність та саму персону Наталки Панченко.

• Зустріч із делегацією з Румунії

7 жовтня, за сприяння Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою, Національний університет «Львівська політехніка» відвідала делегація із Румунії на чолі з депутатом румунського парламенту, головою Союзу Українців Румунії (СУР) Миколою-Мирославом Петрецьким. До складу делегації також входили Василь Пасенчук, перший заступник голови СУР, Люба

Горват, генеральний секретар та голова Сату-Марської філії СУР, а також отець Адріан Вішован, член Союзу Українців Румунії, який розпочав зустріч благословенням.

Із вітальним словом до присутніх звернулася проректорка з науково-педагогічної роботи та стратегічного розвитку Львівської політехніки Лілія Жук. Вона наголосила на цінності таких зустрічей у стінах політехніки, оскільки вони сприяють розвиткові міжнародних відносин та згуртуванню українців за кордоном і в Україні, що особливо важливо в умовах війни.

Модератор зустрічі Андрій Яців, заступник директорки МІОКу, поставив гостям низку актуальних запитань: якою є українська громада у Румунії, які виклики та пріоритети стоять перед Союзом Українців Румунії; як виходець із українського села Вишня Рівна Марамороського повіту став депутатом парламенту Румунії та чому представництво у парламенті важливе для української громади; чи змінилася діяльність СУР від початку повномасштабного вторгнення росії в Україну, як українська громада Румунії діє під час російсько-української війни і як зможемо спільними зусиллями наблизити Перемогу?

На ці та інші запитання відверто та цікаво відповідали учасники делегації. Насамперед Микола-Мирослав Петрецький розповів про українську громаду в Румунії, її чисельність, місця компактного проживання, а також про численні програми румунського уряду щодо збереження та захисту національних меншин у цій країні: «Українська громада – третя за чисельністю національна меншина в Румунії. Вона має своїх представників не лише у парламенті, а й у сільських та міських радах, – таким чином налагоджено тісну комунікацію між громадою та урядом. Румунський уряд дбає про нацменшини, а їхні права засвідчено у Конституції. А наше завдання – зберегти те, що передали нам наші батьки – мову, культуру, історію, – і передати їх нашим дітям. Бо культура, мова та освіта – це ті фактори, які допомагають зберегти ідентичність».

Також очільник СУР ознайомив усіх присутніх із діяльністю організації, її складовими та ключовими напрямками діяльності – збереження ідентичності, мови, культури, традицій, розвиток української освіти, зв'язок із церквами. «Щороку у партнерстві з урядом ми проводимо понад 300 різноманітних заходів, присвячених освіті, культурі, підтримці книговидання та ін. Приблизно третина із них стосується освіти, тому кількість дітей, охочих вивчати українську мову, постійно зростає», – наголосив Микола-Мирослав Петрецький.

На запитання модератора, як змінилася діяльність СУР після 24 лютого, пан Петрецький відповів, що Союз Українців Румунії надав свої приміщення під центри допомоги, опікується вимушено переміщеними особами, залучає їх до діяльності громади, організовує освітньо-культурні заходи, сприяє влаштуванню дітей в навчальні заклади з українською мовою навчання та багато іншого. Також за 2 місяці війни українці Румунії надіслали майже 4 тис. тон гуманітарної допомоги в Україну, а зараз ця цифра суттєво збільшилась.

Люба Горват докладніше розповіла про освітню діяльність СУР: «Союз Українців Румунії налічує 13 філій. Велику увагу наша організація приділяє

освіті: ми постійно організовуємо творчі конкурси, надаємо стипендії учням і студентам, які хочуть удосконалити свої знання з української мови. У цьому напрямі маємо цінний досвід співпраці з МІОКом – кілька років поспіль наші студенти навчаються на літній школі «Крок до України». Для викладачів та вчителів організовуємо курси підвищення кваліфікації, проводимо наради. Активно розвиваємо наукову діяльність – щороку проводимо конференцію зі славістики, провели симпозіум «Українсько-румунські відносини», у якому взяли участь наші колеги з МІОКу. Також Румунія – єдина іноземна країна, в якій від 2018 року діє Закон про святкування Дня української мови. І ми, до речі, відзначаємо його дуже урочисто».

Про підтримку України громадянами Румунії, які за національністю є українцями, говорив перший заступник голови СУР Василь Пасенчук.

Ірина Ключковська подякувала гостям із Румунії за такий сміливий крок – відвідати Україну в час, коли тут відбуваються повномасштабні військові дії, та вручила керівництву СУР грамоту за активну позицію і працю на користь нашої держави. Директорка МІОКу зауважила: «Подивіться, в який час ми живемо! Саме в цю хвилину гартується нація, формується український світ! Від 24 лютого ми пишемо історію допомоги української діаспори, і українці Румунії мають у ній своє місце... Ці люди, яких ви бачите перед собою, – звернулась Ірина Ключковська до аудиторії, – це скарб, бо вони працюють для нас із вами. Я переконана, що після нашої перемоги ми будемо мати сильну потугу – світове українство!»

Зустріч румунської делегації з політехніками відбувалася у вчент заповненій актовій залі головного корпусу Університету. Студенти, викладачі, гості з інших вищих навчальних закладів Львова та просто усі охочі із захопленням дізналися про діяльність української громади в Румунії та її допомогу Україні від початку війни, ставили запитання, уважно слухали відповіді, дарували представникам СУР книги та фотографувалися на пам'ять. Це була тепла, дружня, пізнавальна подія, яка, сподіваємося, сприятиме налагодженню нової та продовжить вже наявну співпрацю між державними та громадськими інституціями України та Румунії.

- **Зустріч-діалог академічної спільноти Львівської політехніки з Оксаною Маркаровою**

17 листопада, у Міжнародний день студента Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» організував і провів зустріч-діалог академічної спільноти Львівської політехніки з Оксаною Маркаровою, Надзвичайним і Повноважним Послом України у США, на тему «Україна – США: дипломатія в час війни».

Відкриваючи подію, модераторка Ірина Ключковська передусім виокремила Збройні сили України, адже «завдяки їхнім зусиллям ми маємо змогу проводити зустрічі у стінах одного з найстаріших та найрейтинговіших університетів

України, як-от із Послом стратегічно важливої для нас держави». Директорка МІОКУ також висловила вдячність Надзвичайному і Повноважному Послові України в США, за цю унікальну нагоду поспілкуватися з людиною, яка має свою блискучу історію успіху і є прикладом бездоганного професійного виконання своїх обов'язків на дипломатичному фронті.

У вітальному слові Юрій Бобало, Ректор Львівської політехніки, наголосив: «США довели, що є надійним стратегічним союзником і партнером у нашій боротьбі за свободу. І велика роль у здобутті цієї підтримки України у світі належить саме дипломатії. Ця робота є складною, проте вкрай необхідною у час потрясінь, аби нас почули, зрозуміли та допомогли нам. І ми дякуємо Вам за титанічні зусилля, яких докладаєте Ви особисто та Ваша команда з Посольства України, аби діалог між Україною та США розвивався на усіх рівнях. Ваша зустріч із львівськими політехніками є важливою студентам, для яких ви є прикладом професійного успіху, а також для усіх нас. Адже це допоможе глибше зрозуміти роботу української дипломатії в умовах війни заради нашої перемоги».

Пані Посол розпочала звернення до академічної спільноти Львівської політехніки з приємної згадки про те, що її мама була випускницею цього навчального закладу. Відтак гостя розповіла про пріоритети роботи Посольства України в США, поділилася спостереженнями про еволюцію політичної, експертної та громадської думки в США після початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну.

Під час діалогів учасники почули думку Оксани Маркарової щодо тонкощів дипломатичної роботи Надзвичайного і Повноважного Посла України в США, особливості комунікації із владними, бізнесовими та освітніми структурами в умовах війни, а також розповіла про виклики і вимоги, які ставить перед молоддю сьогодення.

Оксана Маркарова подякувала Ірині Ключковській та МІОКУ за важливий внесок у розбудову відносин з українською громадою у світі та США зокрема, бо ж, як наголосила пані Посол, «українська діаспора сьогодні є надійним партнером Посольства у просуванні національних інтересів України».

Окрім того, учасників заходу цікавили запитання про позицію США як ключової країни НАТО в контексті інциденту, пов'язаного з падінням ракет у Польщі, що стався буквально напередодні цієї зустрічі; перші кроки, дії та години роботи пані Амбасадорки після початку повномасштабної агресії росії; вплив виборів у США на поставки зброї Україні. Окремо учасники зустрічі торкнулися проблеми енергетичної галузі. Так, проф. Андрій Лозинський, директор Інституту енергетики та систем керування Львівської політехніки, загострив увагу на необхідності розпочати додаткові курси з інноваційних технологій для українських енергетиків і висловив готовність із боку Львівської політехніки стати партнером такої ініціативи.

Отож зустріч видалася мотиваційною і для студентів, і для викладачів. Вона утвердила громаду в думці, що перемога України в російсько-українській війні залежить від кожного з нас і нашої праці, де б кожен із нас не був.

- **Співпраця МІОКу і СКУ:**

- ✓ **Відбулося засідання робочої групи МІОКу і СКУ з підготовки сесії стратегічного планування**

14 лютого, відбулася засідання робочої групи з підготовки сесії стратегічного планування Світового Конгресу Українців та МІОКу. У нараді взяли участь: Стефан Романів – перший заступник Президента СКУ, Марія Купріянова – виконавча директорка СКУ, Євгенія Петрова – голова Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО), та команда МІОКу.

На обговорення було винесено питання співпраці, узгодження дій щодо проведення спільних заходів, погодження планів та розробки комунікаційної стратегії.

Обидві сторони дійшли висновку про необхідність розробки кількох варіантів сценаріїв проведення спільних заходів відповідно до суспільно – політичної та епідеміологічної ситуації в Україні. Сесію стратегічного планування за участю Президента СКУ заплановано на березень.

- ✓ **Зустріч МІОКу з виконавчою СКУ**

27 квітня, відбулася онлайн-зустріч команди МІОКу з представницями Виконавчого комітету Світового Конгресу Українців: Євгенією Петровою, координаторкою СКУ зі зв'язків з громадами та Ярославою Хортянні, членкинею Виконавчого комітету СКУ, головою Комітету з питань членства в СКУ, головою Товариства української культури в Угорщині.

Розмова торкнулася нових викликів, спричинених повномасштабним вторгненням РФ на територію України. Насамперед йшлося про проблеми, що виникли у зв'язку зі зростанням чисельності вимушених українських мігрантів, передусім мігранток із дітьми. Тож СКУ як координаційна надбудова українських громад у 60 країнах світу шукає ефективних шляхів допомоги для цієї категорії осіб, а також способів залучення нових мігрантів до громадської активності.

Ключовим питанням для обговорення стало забезпечення українського освітнього процесу та можливостей для навчання в українознавчих школах за кордоном. За словами Ярослави Хортянні, політика багатьох країн Європи, які сьогодні приймають українських вимушених мігрантів (зокрема це стосується й Угорщини), здебільшого орієнтована на якнайшвидшу інтеграцію українських дітей, а не на забезпечення умов для навчання українською мовою. Тому розширення мережі українознавчих шкіл за кордоном, створення українських класів при національних школах – пріоритетне завдання для українських громад. «Ми створили мережу волонтерських організацій та пунктів надання допомоги українським біженцям. Щодня до нас приходять сотні українців. Ми проводимо

моніторингові обстеження їхніх потреб. Виявилось, що основною потребою українських мігрантів є освіта їхніх дітей. Школи – ось, що їм найбільше потрібно» – наголосила Ярослава Хортяні.

Учасники зустрічі також підкреслили, що українське шкільництво за кордоном сьогодні потребує ще однієї допомоги – навчально-методичного забезпечення. Ще один аспект – вивчення української мови дорослими мігрантами, які досі в Україні спілкувалися російською. «Я вважаю, що для навчання такої категорії були б дуже корисні підручники МІОКУ, в яких розкрито історію та культуру України, адже через вивчення мови російськомовні українці глибше б пізнали саму Україну, зацікавилися б її історією та прищеплювали б цей інтерес своїм дітям» – зазначила Євгенія Петрова.

«Ми створили портал «Український освітній всесвіт» – це карта українознавчих закладів за кордоном, яка може допомогти вимушеним мігрантам знайти українські школи у різних країнах світу. Ресурс є у вільному доступі і ми запрошуємо усіх ним користуватися. Також на цьому ресурсі викладачі можуть обмінюватися інформацією про свої здобутки, потреби чи ділитися навчально-методичними ідеями. Усе це може допомогти українським вчителям, які щойно виїхали за кордон і хочуть долучитися до освітнього процесу. Наш інтерактивний освітній портал «Крок до України» теж містить багато безкоштовних матеріалів для навчання української мови та культури і знаходиться у відкритому доступі. Маємо ще багато напрацювань та розробок, які хотіли б надати у вільний доступ, однак для їхнього завершення потребуємо фінансів. Сьогодні війна змушує змінювати скерування фінансування, адже усі кошти йдуть на допомогу ЗСУ. Однак ми сподіваємося, що нам вдасться знайти можливості завершити усі напрацювання для допомоги українському шкільництву за кордоном» – зазначила директорка МІОКУ Ірина Ключковська.

Водночас, вагомим викликом на шляху до розвитку української освіти за кордоном стає активізація «руського міра» і створення альтернативних шкіл із російською мовою та культурою. Загалом учасники обговорення підкреслили вагомий вплив російського інформаційного простору та необхідність проведення регулярних мітингів для інформування суспільств різних країн про реальну ситуацію в Україні, про агресію рф та політику москви: «Ми тут пробиваємо китайську стіну, боремося з міцною російською пропагандою» – наголосила Ярослава Хортяні.

Також Євгенія Петрова та Ярослава Хортяні підкреслили виняткову роль МІОКУ в поширенні знань про українську діаспору в середовищах України.

На завершення зустрічі учасники подякували один одному за важливу роботу для української спільноти, домовилися про координацію зусиль та погодилися з ідеєю проведення широкомасштабного заходу з питань української освіти за кордоном.

✓ Зустріч адміністрації МІОКУ з представниками керівництва Світового Конгресу Українців

11 серпня, відбулася зустріч адміністрації Міжнародного інституту освіти, культури і зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» з представниками керівництва Світового Конгресу Українців.

Участь у розмові від СКУ взяли Соня Соутус, виконавча директорка, Ліда Микитин, директорка з адвокації і Євгенія Петрова, координаторка зі зв'язків з громадами, а з боку МІОКу – Ірина Ключковська, директорка та заступники Оксана П'ятковська і Андрій Яців.

Сторони поділилися візіями пріоритетних напрямів діяльності в умовах російської воєнної агресії в Україні та обговорили широке коло питань щодо подальшої роботи. Зокрема, учасники зустрічі окреслили питання адвокації та підтримки України українською діаспорою, допомоги українським вимушеним мігрантам та ВПО, а також реалізації соціальних, гуманітарних та освітніх проєктів.

Представники МІОКу та СКУ домовилися продовжити співпрацю та проведення запланованих спільних подій.

• Проєкт «Діаспора України»

З перших хвилин війни ми розпочали документування заходів самоорганізації світового українства, спрямованих на допомогу Україні, яке згодом переросло в глибоку аналітичну роботу про діяльність окремих громадських українських структур та їхніх організаційних надбудов. Так нам вдалося опрацювати величезний масив матеріалу, узагальнити його та сформулювати фактично Літопис допомоги світового українства перших найважчих місяців війни, що, безумовно, становить неабияку цінність як джерельна база для майбутніх дослідників періоду російсько-української війни, розпочатої 24 лютого 2022 року.

Від початку повномасштабного вторгнення московських окупантів на територію суверенної України не покладають своїх рук, допомагаючи Батьківщині відбивати ворожу навалу, закордонні українці: діаспоряни, трудові мігранти та автохтони. Зайве й казати, наскільки непоодинокими стали випадки повернення українців додому з метою вступу до лав Збройних сил України.

Та, окрім того, в Україну неупинно прибуває гуманітарна й фінансова допомога від діаспори, а українські громади – головно в сусідніх із західними областями України державах – організовують прийняття й перевезення біженців (як-от матерів із дітьми, людей похилого віку). А ще ж є часто невидима робота з політико-дипломатичного тиску на уряди країн, де проживають українці, а також формування громадської думки іноземців щодо воєнної агресії кремля (зокрема шляхом численних демонстрацій у різних містах світу). Увесь безмір колосальних зусиль, які сьогодні докладають українці закордоння, наразі неможливо достеменно підрахувати. Працівниками МІОКу зібрано інформацію про діяльність діаспори в різних країнах світу для підтримки України в час війни з рф, описано і опубліковано на сайті МІОКу та поширено в різні мережі а це всього – 51 літопис за період 24.02 – 10.08.2022 р.

1. Активність закордонних українців на початку воєнного вторгнення РФ в Україну (частина перша)
2. Активність закордонних українців на початку воєнного вторгнення РФ в Україну (частина друга)
3. Діаспора України. Японія
4. Допомога українцям від Південної Кореї
5. Діаспора України. Аргентина
6. Діаспора України. Хорватія
7. Діаспора України. Нью-Йорк, США
8. Діаспора України. Болгарія
9. Діаспора України. Канада
10. Діаспора України. Латвія
11. Діаспора України. Албанія
12. Діаспора України. Угорщина
13. Діаспора України. Казахстан
14. Діаспора України. Словаччина
15. Діаспора України. Нова Зеландія
16. Діаспора України. Вашингтон
17. Діаспора України. Велика Британія
18. Діаспора України. Польща
19. Діаспора України. Чорногорія
20. Діаспора України. Чикаго
21. Діаспора України. Німеччина
22. Діаспора України. Південно-Африканська республіка
23. Діаспора України. Таїланд
24. Діаспора України. RAZOM FOR UKRAINE
25. Діаспора України. Італія
26. Діаспора України. ОАЕ
27. Діаспора України. Ізраїль
28. Діаспора України. Сербія
29. Діаспора України. Словенія
30. Діаспора України. Ірландія
31. Діаспора України. Індія
32. Діаспора України. Португалія
33. Діаспора України. Іспанія
34. Діаспора України: Канарські острови
35. Діаспора України. Чехія
36. Діаспора України. Північна Македонія
37. Діаспора України. Естонія
38. Діаспора України. Фінляндія
39. Діаспора України. Румунія
40. Діаспора України. Бельгія

41. Діаспора України. Литва
42. Діаспора України. Синергія посольства України у США та української громади
43. Діаспора України. Австрія
44. Діаспора України. Австралія
45. Діаспора України. Греція
46. Діаспора України. Нідерланди
47. Діаспора України. Швеція
48. Діаспора України. Молдова
49. Діаспора України. Данія
50. Діаспора України. Ісландія
51. Діаспора України. Чилі

ДОДАТОК №5

V. Культурно-мистецькі заходи

- **Презентація видання «Мала хронологія мистецьких подій і пам'ятних дат ХХ століття: Україна – світ»**

Наталія Павлишин, Центр комунікацій Львівської політехніки

Масштабним заходом – презентацією видання «Мала хронологія мистецьких подій і пам'ятних дат ХХ століття: Україна – світ», упорядником якого є відомий історик, теоретик мистецтва, художник Роман Яців, а також дискусією «Українська культура у пошуках власної ідентичності» – Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою започаткував комунікаційно-культурну платформу з нагоди 30-ліття своєї діяльності.

В Актовій залі головного корпусу Львівської політехніки, 26 серпня, зібралися науковці, митці, шанувальники мистецтва й ті, хто вболіває за популяризацію української культури. Привітав учасників і гостей заходу перший проректор Львівської політехніки Олег Матвійків, наголосивши:

– Такі зустрічі, як сьогоднішня, засвідчують, що Львівська політехніка є центром освітніх, культурних заходів і місцем, яке об'єднує визначних особистостей. Навіть у часи найбільших викликів, як ті, через які проходимо тепер, інтелектуальна спільнота збирається у Львівській політехніці, розуміючи, що саме тут – завжди підтримають, зрозуміють, підуть назустріч. Презентація «Малої хронології мистецьких подій і пам'ятних дат ХХ століття: Україна – світ» – подія, яка демонструє, наскільки важливою сьогодні є інтелектуальна боротьба і який непростий шлях ми, українці, проходимо. Впевнений, що про це видання мають знати в усіх куточках не лише України, а й світу, щоб більше пізнати і краще розуміти наш народ.

Офіційну частину продовжив ректор Львівської національної академії мистецтв Василь Косів, який багато років пліч-о-пліч працює з Романом Яцівим:

– ХХ століття надзвичайно динамічне в політичному й мистецькому плані. Українські митці працювали на різних континентах, у різних умовах. Та навіть за 31 рік незалежності нашої держави ми ще не всіх для себе відкрили, не всіх знаємо. Зрештою, досі не було такого глибокого аналізу і широкого погляду на історію, які маємо тепер завдяки праці професора Романа Яціва. Це видання, як каже сам автор, є великим запрошенням усім нам – подивитися на свою історію з більшої висоти і віддалі часу, щоб побачити те, чого раніше не помічали.

Привітати професора Романа Мироновича прийшло багато високоповажних постатей, духовних осіб, серед яких і науковий редактор видання, голова наглядової ради Львівської національної академії мистецтв та Львівської національної наукової бібліотеки України Степан Давимука, який зауважив, що «ця книга – заклик до наших мистецтвознавців до спільної праці». До вітань приєднався також голова Наукового товариства імені Шевченка, академік Роман Кушнір.

Важливою частиною події стала дискусія «Українська культура у пошуках власної ідентичності», яку модерувала директорка МІОК Ірина Ключковська. Її учасниками були: Роман Яців, виконавчий директор Українського культурного фонду Владислав Берковський, народний художник України, академік Національної академії мистецтв України Любомир Медвідь, генеральний директор Дому Франка – Franko House Богдан Тихолоз, літературознавець і культуролог Данило Ільницький. Для кожного учасника дискусії Ірина Ключковська підготувала індивідуальні запитання, які відповідали напряму їхньої діяльності.

Відповідаючи на запитання, Роман Яців розповів, що його дослідницька праця, яка переросла у видання «Мала хронологія мистецьких подій і пам'ятних дат ХХ століття: Україна – світ», почалася фактично зі скромних нотаток у бібліотечних приміщеннях, архівах наприкінці 80-х років минулого століття.

– Ці записи від руки значною мірою підказали мені доцільність створення видання, де була би зведена інформація про ті чи інші прояви української мистецької активності у світі. За два роки, сподіваюся, світ побачить велика хронологія, – зазначив Роман Миронович. – Вивчаючи історію культури та мистецтва, слід розуміти, що сила духу української нації надзвичайно інспірована в мистецтві. Відчуття України в серці давало можливість зберігати те, що закладає надійний фундамент.

Багатолітній друг МІОК Владислав Берковський, ділячись думками про пошук власної ідентичності, найперше висловив вдячність Романові Яціву «за зернинку, з якої виростатиме велика справа»:

– Тепер є на що орієнтуватися. «Мала хронологія мистецьких подій і пам'ятних дат ХХ століття: Україна – світ» – це закладання базису для подальшої, ще більшої праці. Найперше, з чого варто почати, – вивчати історію культури в старших класах і університетах як обов'язковий курс. Це допоможе дати загальне бачення української культури.

За вкладену працю і високий рівень роботи Романові Яціву подякував і його колега – художник Любомир Медвідь:

– Дякую Романові Яціву за наполегливість. Я давно переконався: це – людина-стоїк. Він чітко знає свою мету. Бажаю подальших творчих досягнень. А всіх нас закликаю подумати про завтрашній день, про те, що нас чекає після нашої перемоги, адже перед нами буде надзвичайно багато роботи. Потрібно буде зібрати всі ті матеріали і знайти те, що характеризує Україну як націю, як народ, як переможну державу. А це надзвичайно важка праця, бо досі в нашому мистецтвознавстві все збите разом. Хоча, на моє переконання, і я постійно на цьому наголошую, мають бути розділені – історія мистецтва, критика мистецтва, теорія і філософія мистецтва. Також важливо відповісти на питання утворення і розвитку національної ідеї, опираючись на національну культуру.

Книга «Мала хронологія мистецьких подій і пам'ятних дат ХХ століття: Україна – світ» побачила світ у 2021 році. Тоді ж здобула нагороду голови журі Книжкового форуму Богдана Тихолоза, який під час зустрічі сказав:

– Історія, яку розповідає ця книга і ця подія, на яку ми зібралися в цій ошатній залі, – це історія про тяглість. Один із мислителів нашої сучасності Андрій Содомора позичив у класиків формулу – «Тяглість у пориві». Він каже, що українці завжди були щедрі на високі поривання, енергійні, пристрасні. Це часто був вибух, після якого панувала пауза. «Мала хронологія мистецьких подій і пам'ятних дат ХХ століття: Україна – світ» – це історія про те, що ми маємо за своїми плечима велику традицію енергійних, талановитих і пристрасних людей, які горіли своєю справою. Для мене Роман Яців – сучасний приклад того, як «не потоком шумних і галасливих фраз, а тихою невтомною працею любити Україну», – наголосив Богдан Тихолоз і продовжив: – Коли ми говоримо про жертвовність українських митців і української культури, то це вислід конкретних доль, катаклізмів, катастроф і випробувань. Не можна це відкинути і казати, що вся наша історія – лише перемоги і досягнення, адже це й випробування. Історія української культури сформована ціною жертв і величезної праці. Ми маємо золотий фонд цінностей національної культури, маємо тривкий підмурок, тому нам треба говорити про наше глибоке коріння і наші крони, які сягають світової культури.

На важливості розглядати історію культури загалом і історію мистецтва зокрема через належність їх до екзистенційної сфери під час дискусії акцентував Данило Ільницький:

– Ми часто говоримо про такі глобальні процеси, як війна, політика, історія, та не треба забувати, що мистецтво теж належить до екзистенційної сфери. В нашій культурі є достатньо обдарованих постатей, які мали сильну харизму і стійкість, щоб долати різні виклики. Мені подобається сила митців, які долають кризу, феноменологічна мистецька індивідуальність в українській культурі.

Завершальною частиною події став телеміст із митцями зі США та Канади. Першим до зустрічі долучився Олег Лесюк, український художник і скульптор

із Торонто (Канада). Привітавши Романа Яціва з таким важливим кроком на його професійному шляху, митець поділився своїми враженнями від видання:

– Переглядаючи цю хронологію, можна добре зрозуміти значущість історії нашої культури та мистецтва у всесвітньому масштабі й переконатися, що ми є невіддільною частиною світової культури. Глибина досліджень забезпечує подання динаміки розвитку мистецьких течій, створення і формування спільнот, що переплітається з інтелектуальними і творчими долями наших митців. Роман Яців поставив перед собою сміливу й амбітну мету. Адже ми часто недооцінюємо української культури, зокрема того, що відбувається з нашими митцями у світі. Мистецька діаспора маловивчена. Хоча за останні кілька десятиліть зроблено багато важливих кроків у дослідженні й популяризації цього колосального прошарку митців, які заслуговують на визнання у світі.

Ще однією учасницею телемосту стала Лідія Боднар-Балагутрак, художниця українського походження, яка проживає в Г'юстоні (Техас, США). Мисткиня багато уваги надала питанню відродження української культури, зазначивши зокрема:

– Репресивні машини пригнічували, вбивали, вивозили тих, хто міг розвивати Україну. В мистецтві не було спадкоємності, у нас нищили колективну культуру, тоді як інші країни постійно розвивали свою національну ідентичність, свою історію. Тому тепер треба заново плекати національну свідомість. Сьогодні українські митці мають поновити знання про історію мистецтва та культури. Незалежність дала поштовх до відновлення України, але то був лише початок. Щоб наповнити те, що було втрачене, ми повинні подбати про національну ідентичність, а не підмінювати її чимось універсальним. Світ прагне автентичного мистецтва. І тут нагода для українських митців представити своє унікальне мистецтво.

На завершення Роман Яців подякував усім, хто разом із ним взяв участь у цій важливій події, а також зауважив, що «Мала хронологія мистецьких подій і пам'ятних дат ХХ століття: Україна – світ» приурочена до 150-ліття створення Наукового товариства імені Шевченка.

VI. Інші заходи

• «Її величність книга даруймо!» 2022

МІОК продовжує гарну традицію, яку започаткував проєктом 2018 року «Її Величність Книга. Даруймо!». Ініціатива отримала великий резонанс.

Цьогоріч, дякуючи нашим партнерам за співпрацю, ми обрали для дарування:

Дениса Чернієнка, к. іст. Н., доц., координатора Громадського науково-просвітницького «Інституту Тараса Шевченка», (м. Уфа, Республіка Башкортостан);

Галину Барляк, керівницю Центру вивчення та плекання української мови «Зернятко» (Італія);

Катерину Кожухар, д. пед. Н, конференціарку, старшу наукову співробітницю сектора «Етнологія українців» Інституту культурної спадщини Академії наук Молдови;

Аллу Снурнікову, директорку та засновницю Товариства української культури в Ізраїлі (Ukrainian Culture Community).

З великою приємністю даруємо вам підручники МІОКу з вивчення української мови як іноземної «Ключ до України: міста і люди».

• МІОКУ – 30 років

- ✓ Цьогоріч Міжнародному інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою виповнилося 30 років від часу заснування. Колектив Інституту висловив щирю вдячність друзям і партнерам за тривалу плідну співпрацю. З нагоди ювілею наші друзі долучилися до проєкту «МІОКУ -30» . Відзняли і надіслали нам невеличкі відео, у якому розказали, що для них означає МІОК і що найбільше запам'яталося з нашої співпраці, а також щирі побажання.
- ✓ 20 вересня, на сесії Львівської обласної ради нагородили колектив МІОКу за вагомий внесок у розвиток і зміцнення зв'язків України й української діаспори, багаторічну сумлінну працю та з нагоди 30-ліття Інституту.

З великою приємністю ми отримали Подяку Ірини Гримак, Голови Львівської обласної ради, Почесні відзнаки «XXX років незалежності України», грамоти та цінні подарунки.

На події було відзначено Ірину Ключковську, Ігоря Калинця, Оксану П'ятковську, Андрія Яціва, Оксану Горду, Оксану Трумко, Наталію Грицко, Любов Литвин, Ірину Побран та Зоряну Харів. Ці нагороди розцінюємо як результат багатолітньої співпраці та взаємодії з Львівською обласною радою і як визнання праці колективу для консолідації України та світового українства. Як зазначила директорка Інституту у слові подяки: «МІОК, який є майже ровесником Незалежності України, вибудовує свою діяльність на цінностях, закладених його засновницею Іриною Калинець».

- ✓ Зустріч ректора Національного університету «Львівська політехніка», та проректора з науково-педагогічної роботи та стратегічного розвитку, з колективом МІОКу

11 травня, відбулася зустріч Юрія Ярославовича Бобала, ректора Національного університету «Львівська політехніка», та Лілії Володимирівни Жук, проректора

з науково-педагогічної роботи та стратегічного розвитку, з колективом Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою. Такі зустрічі – важливий компонент внутрішньої комунікації адміністрації Університету з працівниками структурних підрозділів. Глибока розмова, що відбулася, дала можливість представити стратегічні цілі МІОКу на 2022 рік, їхню корекцію у зв'язку з війною, поетапні шляхи реалізації, тимчасову зміну формату роботи, зумовлену карантинними обмеженнями, перехід на онлайн форму багатьох заходів.

На численні запитання співробітників Лілія Володимирівна дала вичерпні відповіді. Зокрема, МІОКівці отримали роз'яснення щодо специфіки наукової діяльності підрозділу, поради для оптимізації наукової роботи – одного з пріоритетних напрямів Інституту. Прийняли пропозицію про організацію тренінгів для працівників Університету. Юрій Ярославович, окресливши проблеми, які стоять перед «Львівською політехнікою» в цілому, акцентував на важливості дистанційної форми навчання та наголосив на необхідності досягнення високої якості всіх процесів в академічному середовищі. Зустріч була продуктивною та дала можливість впевнитися у правильності обраних напрямів діяльності МІОКу, а висока оцінка роботи працівників та висловлена вдячність за роботу Інституту стала потужним мотиваційним фактором для реалізації подальших планів.

• Ініціатива перейменування вулиці іменем Богдана Гаврилишина

МІОК взяв участь в процесі обговорення нових назв вулиць:

- ✓ сформовано пакет пропозицій щодо перейменування вулиць у Львові на честь діячів української діаспори;
- ✓ подано лист-звернення до органів міської влади;
- ✓ поширено інформацію про ініціативу в публічному просторі.

Згідно з пропозицією МІОКу, відтепер у Львові з'явилася вулиця Богдана Гаврилишина – українського, канадського та швейцарського економіста, громадсько-політичного діяча, мецената, члена Римського клубу. Гаврилишин завжди наголошував на своїй українськості, допомагав у розбудові незалежної держави. Свого часу на запрошення нашого інституту він був гостем Львівської політехніки (Львівська політехніка). Крім того, достойник профінансував видання створеного в МІОКу підручника з української мови як іноземної «Крок 1» – у час, коли ця ключова україністична галузь перебувала на стадії зародка. МІОКівці вдячні комісії з перейменування та всій львівській громаді за гідне пошанування великого Українця.

Друзі, долучаймося до процесу викорінення всього російського з нашого простору. Львів'яни та всі українці мають знати імена людей, які зробили максимум для утвердження України, зокрема за кордоном.

До речі, колишня назва вулиці – Визвольна. Це найменування їй присвоїли в 1962 році на честь «радянського визволення» Львова та західних теренів України.

- **Подання заявок на грантові конкурси**

Група працівників МІОКу працювала над написанням та поданням заявок на гранти від різних організацій, а саме створення концепції, змістового наповнення проєктів, складання кошторисів та ін. Було подано заявки на грантові конкурси від:

Українського культурного фонду:

- ✓ подкасти «ДіасПОРА: знати» ;
- ✓ проєкт до 300-ліття Григорія Сковороди «Спіймай Сковороду!»;
- ✓ «Український всесвіт. Віртуальний музей світового українства».

Фонду «Відродження»:

- ✓ проєкт розмовного клубу «Добрий вечір, ми з українською»

Агентство США з міжнародного розвитку:

- ✓ Проєкт «Посилення спроможностей, навиків та мотивації молодіжних громадських організацій та студентської молоді Львова в умовах воєнної кризи» на Конкурс «Швидка підтримка спроможностей громадянського суспільства України діяти в надзвичайних обставинах» (проводиться у межах проєкту ЄС для сталості громадянського суспільства в Україні, який реалізується ІСАР Єднання у межах стратегічного партнерства з ЄС та у межах проєкту «Ініціатива секторальної підтримки громадянського суспільства України», у консорціумі з Українським незалежним центром політичних досліджень (УНЦПД) та Центром демократії та верховенства права (ЦЕДЕМ) завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку.

Foundation for Polish Science Science (спільно з Інститутом наук безпеки Педагогічного університету (Краків, Польща):

- ✓ «Security issues of Ukrainian forced migrants' integration to local communities in Poland» для отримання наукового гранту від Foundation for Polish Science на проведення дослідження.

ЛКП «Львівське конференц-бюро»:

- ✓ На дофінансування організації та проведення VII Міжнародної науково-практичної конференції «Українська мова у світі».

- **Участь працівників МІОКу в інших заходах:**

- ✓ Урочистій Вченій раді Університету з нагоди присвоєння звання «Почесний професор Львівської політехніки» Ірині Ключковській, директору МІОКу .

27 грудня, на Урочистій Вченій раді Університету було присвоєно звання «Почесний професор Львівської політехніки» Ірині Ключковській, директору

МІОКу. Щиро вітаємо з присвоєнням такого важливого звання директорку Інституту Ірину Ключковську! Тішимося цьому важливому досягненню разом із Вами! Ви – найкраща, і задля успіху високих ідей завжди згуртовуєте найкращих! Нам, міоківцям, за честь працювати у Вашій команді, втілюючи в життя неймовірне!

Текст інавгураційної промови Ірини Ключковської з нагоди присудження їй звання Почесного професора Національного університету «Львівська політехніка»:

Вельмишановний пане ректоре, шановні члени Вченої ради Національного університету «Львівська політехніка»!

Сьогодні маю велику честь прийняти від університету цю високу відзнаку. Розцінюю її як визнання важливості справи, яку роблю, очолюючи Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою. Десятиліття моєї професійної та громадської роботи в університеті для мене особисто не що інше, як служіння нашій академічній спільноті, містові, країні. Я це завжди робила щиро, чи то викладаючи на кафедрі іноземних мов, чи то керуючи МІОКом, чи тоді, коли активно провадила просвітницьку діяльність.

Сьогодні час великої відповідальності – колективної й індивідуальної. Час, коли в умовах жорстокої війни, яку веде Росія проти нашої держави, проти кожного з нас, наших дітей, онуків, нашої ідентичності, ми явили світові іншу Україну. Країну, яка сповідує цінності свободи, волі, жертвовності, благородства не на словах у теплих комфортних умовах, а своїм чином – проливаючи кров найкращих синів і доньок, відсутністю страху й готовністю жити в надскладних умовах. Ціна страшна – людські жертви, каліцтва, зруйновані міста і села, отруєна земля, мільйони біженців, яких приймає здивований світ. А ми працюємо. І ця щоденна робота в умовах відсутності світла, тепла – це вияв нашого громадянського спротиву. І, якщо хочете, – життєва постава, яка є героїзмом кожного з нас.

Але велика відповідальність перед десятками, а може, й сотнями тисяч загиблих, перед нашими воїнами ЗСУ, добровольцями, які залишили родини, робочі місця, а часто життя та працю за кордоном, накладає на нас усіх і велике зобов'язання – змінювати себе, змінювати університет, будувати його для тих, хто прийде вчитися після війни і візьметься за відбудову зруйнованої, проте живої України. Мусимо збудувати таку вищу школу, в якій рудименти радянщини залишаться в далекому минулому, де немає місця для корупції, хабарництва, недобросовісного виконання обов'язків, плагіату й академічної недоброчесності, де творитиметься справжня якісна наука, результати якої друкуватимуть безкоштовно у провідних журналах світу, де біном Френсіса Бекона «знання – сила» буде трансформовано у трином «знання – сила – чеснота». Virtus стане основою нашого з вами професійного життя.

Змінюється світ. Після війни він буде іншим. Змінюється країна, змінюємося й ми. Це і є наша Ідея Університету, інтелектуальної, інноваційної, високоморальної сили, що здатна готувати й виховувати молодь для відбудови і побудови нової України, якою після війни не перестане захоплюватися світ.

Розмірковуючи над Ідеєю Університету, завжди пам'ятаю про одне з його найважливіших завдань – «забезпечення діалектичного поєднання пошуку істини та служіння суспільству», про те, що університет – це «довгостроковий проект, який будується на конкретних принципах та ідеалах, що їх не можна приносити в жертву ситуативній вигоді чи модним тенденціям» (Ярослав Пелікан. Книга «Ідея Університету»). Саме на цій основі, всупереч далеко не сприятливим обставинам, намагалася вибудувати роботу команди і донести до нашого суспільства, до нашої молоді концепти єдності, неподільності, спільності українського світу.

Ми добре розуміли, що наше суспільство, обтяжене спадком минулого, не було готове до сприйняття феномену світового українства, яке перебуває за межами географічних кордонів України, як і не була готова влада до ухвалення правильних рішень. Для верифікації цієї тези нам вдалося вперше за роки незалежності України спільно з Фондом «Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва» провести всеукраїнське опитування «Обізнаність мешканців України про діаспору та ставлення до неї» (серпень-вересень 2021). Отримані дані є важливими для держави загалом, адже будь-яка стратегія ефективна тільки за умови розуміння та сприйняття проблематики в суспільстві.

І лише цього року нарешті, вперше за трохи більш як 30 літ нашої незалежності, прозвучала в наративах наших політиків теза: «Нас 65 мільйонів». Шлях до розуміння цієї істини був дуже непростий – від стереотипів, які залишила нам у спадок стара радянська система і які глибоко проникнули та закоренилися в українському суспільстві, через повне несприйняття і заперечення до нейтрального ставлення й аж до розвитку ділових відносин. Від клейма зрадників до статусу партнерів. Від повного ігнорування до поступового залучення потенціалу діаспори до розбудови України та промоції її у світі й утвердження позитивного іміджу нашої держави у міжнародній спільноті. І нарешті цифра 65 мільйонів як початок зміни парадигми взаємодії тих, що в Україні, і тих, що поза нею!

І я з гордістю стверджую, що саме Львівська політехніка була і є лідером громадської думки в розумінні та сприйнятті світового українства як важливого партнера України, залучивши у 1998 році до своєї структури МІОК і створивши всі умови для його праці та розвитку. Це відбулося з ініціативи ректора Юрія Рудавського, який мав виняткове стратегічне мислення і глибоко розумів потребу співпраці України та української діаспори на всіх рівнях. Цю ідею реалізовував послідовно його наступник, чинний ректор, професор Юрій Бобало.

Сьогодні світове українство – різноколірна мозаїка: це і третє, четверте, п'яте покоління тих, хто виїхав з України 130 літ тому, і ті, хто покинув її недавно; це потужні громади з давньою історією і ті, що утворилися декілька років тому; це

діаспоряни, які мають силу впливу на уряди й парламенти країн проживання, і новітні мігранти середини дев'яностих – початку нульових років нового тисячоліття, спільноти яких лише стають на ноги. Але всі разом вони творять український глобальний світ.

Сьогодні в умовах широкомасштабної війни ми є також свідками потужного відтоку людського капіталу з України. Мільйони українських біженців змушені покинути Батьківщину. Без сумніву, велика частина з них залишиться в чужих країнах. І ми як держава будемо змушені давати нові й нові відповіді на виклики, перед якими опинилися. Це питання повернення, інтеграції, запобігання асиміляції, підтримки українського шкільництва, розвитку українознавчих студій і зміцнення їхнього статусу, запобігання впливам «руського міра», який не перестав поширювати свої токсичні ідеї в різних формах гібридної війни, і багато іншого. І ми вже вкотре переконуємося в далекоглядності Львівської політехніки, яка системно підтримує діяльність МІОКу. Адже саме інституціоналізація є безумовною запорукою успіху, а функціонування державних інституцій у сфері взаємодії з українським світом – фактором впливу на формування правильних політик співпраці в цій площині.

Тому, осмислюючи феномен світового українства в історичній ретроспективі та в сьогоденні, проєктуючи його значення для України у майбутньому, ми намагалися й намагаємося донести сенси і до влади, і до суспільства загалом, закладаючи їх в основу нашої діяльності.

Вважаємо, що:

формування єдиного українського простору має бути стратегічним напрямом політики української держави.

Стоїмо на позиції: співпраця України та світового українства має базуватися на партнерських засадах, в основі якої бачимо рух назустріч одне одному. Це наша основна теза, що лягла в основу концепції взаємодії з українцями у світі, запропонованої МЗС.

Розуміємо, що світове українство – це наш економічний, політичний, культурний ресурс, наше лобі у світі, наш потенціал у відбудові повоєнної України.

За роки незалежності та за період російсько-української війни Україну змушені були покинути мільйони українців. Це активні, відважні люди, що знайшли в собі силу і відвагу дати гідну відповідь на виклики, які кинуло їм життя.

Частина з них, озброєна новими знаннями та вміннями, досвідом праці й життя в чужих країнах, де сповідують європейські цінності, зі знанням іноземних мов, без сумніву, повернеться на рідну землю.

Тому докладемо всіх зусиль, щоб допомогти органам законодавчої та виконавчої влади розробити і впровадити «Програму повернення українців на Батьківщину».

Частина українських мігрантів залишиться у країнах проживання, інтегруючись у їхні середовища.

Тому не лише долучаємося до розроблення та ухвалення системи нормативно-правових документів, а й працюємо над послідовним втіленням програми збереження та формування національної ідентичності наших співвітчизників, які вирішили залишитися за кордоном для постійного проживання і фактично є на сьогодні новою українською присутністю у світі. Усі ці теоретичні засади втілені в реалізації численних заходів і проєктів МІОКу.

Наша місія, як зазначено у стратегії МІОКу, – «добродіяти для українців у світі та їх єднання з Україною». Це спонукає нас шукати і знаходити нові ефективні способи роботи, постійно вчитися, швидко змінюватися, вибудовувати довгострокові партнерські відносини, ухвалювати нестандартні рішення у відповідь на сучасні виклики, дбати про бездоганну репутацію. Місія, цінності, інновації, здатність до змін, ефективна взаємодія зі стейкхолдерами, мотивована команда – ось компоненти, що дають МІОКу змогу залишатися стресостійким, а отже, й життестійким.

МІОК – майже ровесник нашої незалежності. Цього року нам виповнюється 30 років. Зроблено багато. Чимало наших напрацювань лягло в основу державної політики співпраці із закордонними українцями. Ще більше роботи попереду, якщо зважити, що, за прогнозами Інституту демографії НАН України, до 2030 року нас залишиться на території України 35 мільйонів. Решта – за її межами. Нам треба буде вибудовувати нову модель співжиття українського світу всіх континентів. Але це буде вже нова ера світового українства. І ми до неї готуємося.

Дякую ректорові професору Юрієві Бобалу, Вченій раді за честь бути почесним професором одного з найпотужніших університетів України – Львівської політехніки. Дякую команді однопідприємців, працівникам МІОКу, моїм колегам, які сповідують цінності й високі стандарти праці. Дякую моїм дітям, Ярині та Маркіянові Ключковським, за постійну підтримку, допомогу і любов. Відзнаку присвячую моїм батькам, світлій пам'яті Мамі і Татові, без яких я б не була такою, якою є сьогодні.

Участь у інших заходах для самоосвіти:

- ✓ Курсі «Як керувати грошима в часи війни» (травень)
- ✓ Курсі «Психічне здоров'я» (14-28 червня)
- ✓ Курсах «Навчаймось вчитись: Потужні розумові інструменти для опанування складних предметів» (Prometheus; 01 серпня)
- ✓ Діалозі з Євгеном Головахою ««У процесі». Знайти точки зростання: уроки дорослішання для українського суспільства» (Національний центр «Український Дім»; 03 серпня, онлайн)
- ✓ Курси домедичної підготовки «Перша домедична допомога» (18 серпня)
- ✓ Вебінарі «Проєктний менеджмент: майбутнє професії, тренди, можливості» (CEASC; 23 серпня, онлайн)
- ✓ Лекції «Перезавантаження світового порядку після війни» з Дароном Аджемоглу (Наш Формат та Academy DTEK; 31 серпня, онлайн)

- ✓ Міжнародній науково-практичній конференції «Голокост в Україні (29 вересня – річниця розстрілу євреїв в Бабиному Яру)» на тему «Винищення євреїв у 1941-1942 рр. в Радивиліві та навколишніх територіях: історичні і політичні передумови та краєзнавчі особливості». Організатор: Таврійський національний університет імені Володимира Вернадського (29 вересня)
- ✓ Курсах за програмою «ІТ Рекрутер» у Львівській школі HR та рекрутингу (19 жовтня)
- ✓ Базовому військовому вишколі для цивільного населення при Батальйоні тероборони «Лев» (жовтень)
- ✓ Курсах «Думай інакше: Зламай перешкоди на шляху до навчання та відкрий свій прихований потенціал» (Prometheus; 04 листопада)
- ✓ Круглому столі «Національна пам'ять (на вшанування жертв тоталітаризму)» на тему «Усна історія» як концептуальна форма у вивченні історичних питань (на прикладі Голодомору 1932-1933)». Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького (24 листопада)
- ✓ Курсах «Основи проєктного менеджменту» (Prometheus; 30 листопада)

ДОДАТОК №6

VII. Співпраця МІОКу зі ЗМІ

✓ 1. Участь у телепередачах:

22.01. Перший Західний, Ірина Ключковська у Спецвипуску проєкт «На межі»: «Соборність» https://1zahid.com/projects/tok-shou-na-mezhi/spetsvypusk-proyektu-na-mezhisobornist/?fbclid=IwAR3N7p3AjFZN5I99wQCeBMWFO_1X_wAbT6ZoyIrx2eirzmeCcdS9Ozf0aQ0

18.02. Перший Західний програма «Українці в світі» Андрій Яців Про Європейський конгрес українців, українські громади в Європі <https://1zahid.com/projects/ukrainians-in-the-world/pro-yeuropejskyj-kongres-ukrayintsiv-ukrayinski-gromady-v-yevropi/>

21.03. ТРК Перший Західний. Телемарафон «Ми сильні!» Назар Данчишин про роль українських діаспорних громад у протистоянні інформаційним маніпуляціям ворога <https://www.youtube.com/watch?v=zjT3-mOX2ME>
<https://miok.lviv.ua/?p=20922>

1.04. Перший Західний |Ірина Ключковська про те, як в розмовному клубі навчають переселенців української мови | https://www.youtube.com/watch?v=P9d_0hueF2Y

4.04. Канал Рада. Ірина Ключковська – у Львові проводять курси вдосконалення укр. Мови для переселенців

https://www.facebook.com/messenger_media/?thread_id=2048740131876579&attachment_id=459404745963889&message_id=mid.%24gAAAdHUXvMLuOGJpHz3l_9UynHOxsn

16.04. Всеукраїнський Марафон телеканалу «Надія» про Розмовний клуб «Говорімо українською» <https://miok.lviv.ua/?p=21465>

24.05. Перший Західний #АндрійЯців #Головне_за_день про мобільний додаток для емігрантів у Чехії та літопис «Українська діаспора в час війни» <https://www.youtube.com/watch?v=vLXoYLb76Lk>

25.05. BBC News Україна. Львів. Ірина Ключковська про розмовний клуб. Чи справді українці змінюються чи стають більш націоналістичними https://www.youtube.com/watch?v=vlCmR_EZfUY&t=1292s

15.07. Канал «Рада» у підсумках новин Оксана Горда про екзамен на громадянство для іноземців

21.07. На ТРК Першому Західному Ірина Ключковська Про українську міграційну кризу через війну <https://www.youtube.com/watch?v=vXR0XfEFQNo>

3.12. На Першому Західному Наталка Панченко. Багатотисячні акції у Польщі, 150 млн для ЗСУ, правозахист біженців у програмі Головне за день. <https://www.youtube.com/watch?v=7Lrpavz1JIU>

7.10. Канал Еспресо. Ірина Ключковська про У Львові відбулася зустріч студентів з депутатом Румунського Парламенту М.Петрецьким https://www.youtube.com/watch?v=Dgz_5rXfwKY

7.10. Як у Румунії приймають українських біженців Василь Пасенчук, Микола-Мирослав Петрецький на Першому Західному https://www.youtube.com/watch?v=r_y3DJthSFg

15.12. На Першому Західному у передачі «Головне за день» Ірина Ключковська. Любов Любчик. Освітні виклики: повернення дітей в Україну та в український простір https://www.youtube.com/watch?v=Bn0yx1S-A_A&list=PLxVbzlj91vm-rHKwUhZvgvR6A72rtHVTt&index=34

✓ 2. Участь у радіопередачах:

23.03. Українське радіо. Львів Коментар Ірини Ключковської про Розмовний клуб <https://suspilne.media/227503-na-lvivsini-zapracue-nadtochna-sistema-rozpiznavanna-ludej-ta-avtomobiliv-kozickij/>

8.04. Rtbf Бельгійське радіо передача «Ми, російськомовні в Україні, не боїмося говорити російською, але соромимося цього!» (інформація надрукована на сайті)
<https://www.rtb.be/article/nous-les-russophones-ukraine-nous-navons-pas-peur-de-parler-russe-mais-nous-en-avons-honte-10971374?>

24.04. National Public Radio США. На війні багато українців, які говорять російською, відмовляються від мови Про розмовний клуб «Говорімо українською» Андрій Яців та Назар Данчишин
<https://www.npr.org/2022/04/24/1094567906/the-war-has-many-ukrainians-who-speak-russian-abandoning-the-language?fbclid=>

2.06. Радіо перше. Анонс презентації доробку Олени Пономаревої

23.06. Радіо Гараж .RadioGarage, Ірина Ключковська, Назар Данчишин Про успіхи розмовного клубу «Говорімо українською», про нову ініціативу, яку скоро запустимо в нашому просторі
<https://www.facebook.com/lviv.radio/posts/pfbid02qYByJVbWUWgkgwpQmH2K86LvGt1BnuohQHbFtqE5uBiVe7yR2WQBqaxhEigSRJkal>

18.07. Львівське радіо. Сюжет про другий сезон розмовний клуб. «Мова – то серце народу..» Завершився другий сезон.
<https://www.facebook.com/lviv.radio/videos/1196123871177722>

5.10 .Українське радіо. Львів. Наталія Панченко розповідає, як змінилася українська громада у Польщі з початку війни з Росією
<https://www.mixcloud.com/lr1930/%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%8F->

8.12. «UA: Українське радіо. Львів» у передачі «Радіодень» щодо нового підручника «Спіймай Сковороду». Оксана Горда, Оксана Трумко.
<https://miok.lviv.ua/?p=22347>

3. Працівники Інституту брали участь у телепередачах: 14

- ✓ ТРК Першому Західному – 9 ефірів
- ✓ Телеканал «Еспreso» – 1 сюжет
- ✓ BBC News Україна – 1 сюжет
- ✓ Телеканал «Надія» – 1 сюжет
- ✓ Телеканал «Рада» – 2 сюжети

2. Працівники Інституту брали участь у радіопередачах на: 8

- ✓ UA: Українське радіо. Львів – 4 ефіри
- ✓ Rtbf Бельгійське радіо – 1 ефір
- ✓ Радіо Перше – 1 ефір
- ✓ National Publik Radio США – 1 ефір

- ✓ Радіо «Гараж» – 1 ефір

3. Матеріали про роботу та заходи Інституту публікували у друкованих та інтернет виданнях ЗМІ: 63 публ.

- ✓ Agence France -Presse – 1 публікація
- ✓ Щоденна всеукраїнська газета «День» – 9 публікацій
- ✓ ТСН.Львів (Сайт каналу) – 1 публікація
- ✓ Сайт каналу 2+2 – 1 публікація
- ✓ Сайт української діаспори «Стожари» – 8 публікацій
- ✓ Мультимедійна платформа іномовлення України «Укрінформ» – 8 публікацій
- ✓ МІСТ тижневик для українців усього світу – 3 публікації
- ✓ The New York Times – 1 публікація
- ✓ Український погляд – 11 публікацій
- ✓ Суспільне .Медіа – 1 публікація
- ✓ Львівський портал – 1 публікація
- ✓ Читомо – 1 публікація
- ✓ Діло – 3 публікації
- ✓ Дєро.Львів – 1 публікація
- ✓ «Пані» інтернет журнал – 1 публікація
- ✓ Сайт «Еспресо» -1 публікація
- ✓ Zaxid.net – 1 публікація
- ✓ Донбас 24 – 1 публікація
- ✓ Газета «Високий замок » – 1 публікація
- ✓ Науково-популярний журнал «Львівська політехніка» – 2 публікації
- ✓ Газета «Світ» - 3 публікації
- ✓ Український тижневик у Польщі « Наше слово» – 1 публікація
- ✓ Газета «За вільну Україну» – 1 публікація
- ✓ Газета «Слово Просвіти» – 1 згадка

ДОДАТОК №7

VIII. Контент МІОКу

- **На сайті МІОКу і фейсбук сторінці за цей рік було розміщено 794 інформації, а саме: на сайті – 146, фейсбук сторінці – 626 (з них репост інформацій з інших джерел - 359, з хештегом «Діаспора України» - 148, із хештегом «Світ з Україною» -206, про Розмовний клуб - 28). У єдине вікно Львівської політехніки надіслано – 130 інф.**
- **Протягом року працівниками МІОКу створено відеоролики:**

- ✓ До уродин поета Ігоря Калинця «Калинцювання» за участю видатних осіб сьогодення : В. Портникова, Сестер Тельнюк, Л. Скопа та ін.;
- ✓ Ролик до школи Крок до України учасники школи «Ой у лузі червона калина»;
- ✓ Проморолик про підручник «Спіймай Сковороду» з нагоди презентації видання;
- ✓ Відео-запису із зустрічі з Віталієм Портниковим «Про важливе»;
- ✓ Цикл Відео-вітань до 30-ліття МІОКУ від представників діаспор;
- ✓ Ролик Покладання квітів і лампадок працівниками МІОКУ на Марсовому полі до могил загиблих воїнів у війні з рф.

- **Записано і змонтовано відео вітання директорки Ірини Ключковської від МІОКУ для:**

- Учасників Першої балканської зустрічі закордонних українців «Роль української громади під час повномасштабного вторгнення рф в Україну; Виклики, які долає українська громада у державах перебування»
- (21 листопада);
- Світового Конгресу Українців з нагоди 55-ліття (17 листопада);
- СФУЖО з нагоди Річних нарад (17 листопада);
- Лесі Шубеяк, виконавчого адміністратора СКУ з нагоди ювілею (січень).

- **Створено відео-ролики працівниками Центру комунікацій Львівської політехніки:**

- ✓ Ролик Покладання квітів і лампадок працівниками МІОКУ на Марсовому полі до могил загиблих воїнів у війні з рф;
- ✓ Зустрічі з Віталієм Портниковим відомим українським журналістом, публіцистом «Про важливе...»;
- ✓ Зустрічі «Наталка Панченко. Я дію – перемагає Україна!»;
- ✓ Зустрічі громадськості і працівників Львівської політехніки із делегацією з Румунії;
- ✓ Зустрічі академічної спільноти Львівської політехніки з Оксаною Маркаровою, Надзвичайним і Повноважним Послом України у США, на тему «Україна – США: дипломатія в час війни»;
- ✓ Церемонії вручення диплома «почесний професор Львівської політехніки» Ірині Ключковській.

- **Книга «МІОК 2016-2021: хроніка діяльності»**

Протягом року працівники МІОКУ працювали над підготовкою до друку третьої книги «Книга МІОК 2016-2021: хроніка діяльності». Це видання про шестилітню діяльність Інституту.